

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1966 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1964 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTO SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Marko Nikezić je odpotoval v New York

Vodi jugoslovansko delegacijo na 20. zasedanju generalne skupščine OZN

BEograd, 20. sept. (Tanjug). Danes je iz Beograda odpotoval v New York na 20. redno zasedanje generalne skupščine OZN del jugoslovanske delegacije pod vodstvom državnega sekretarja Marka Nikezića. Z njim sta odpotovala tudi člana delegacije in sicer zvezni poslanec Peko Dapčević in profesorica ekonomske fakultete iz Zagreba Slavka Dapčević-Kučer.

V New Yorku se bo delegacija kot član pridružil tudi veleposlanik in stalni predstavnik SFRJ v OZN Danilo Lekić, nekaj pozneje, je med zasedanjem, pa bo iz Beograda v New York odpotoval tudi namestnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Miša Pavičević.

Pred odhodom iz Beograda je vodjo naše delegacije na 20. zasedanju generalne skupščine OZN Marka Nikezića sprejel predsednik republike Josip Broz Tito.

Tito v Vinkovcih

VINKOVCI, 20. sept. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito z ženo Jovanka je obiskal danes dopolne Vinkovce. Na železnici sta postajali na ugodnem gostu podprizvilec predsednik sabora Hrvatske Ivan Krajačić, sekretar CK ZK Hrvatske Marijan Cvetković ter predstavniki vinkovske občine in okrajna Ošjek. Med navdušenim pozdravljanjem številnih prebivalcev sta se gosta potem odpeljala v kmetijski kombinat »Borinac« in si ogledala ena naših največjih plantažnih sadovnjakov, ki ga se urejajo.

Predsednik Tito je potem govoril s predstavniki občine in gospodarskih organizacij Vinkovcev. Med prisrčnim pozdravljanjem sta se gosta okrog polne odpeljala iz Vinkovcev.

Andrej Verbič, podpredsednik RS ZSS

LJUBLJANA, 20. sept. Na peti razširjeni seji plenuma republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije v petek, 17. septembra je bil izvoljen za novega podpredsednika Andrej Verbič, dosednji predsednik centralnega odbora sindikata delavcev strojnih dejavnosti Jugoslavije in član CK ZKJ.

ANDREJ VERBIČ

Novi podpredsednik RSZS Andrej Verbič je v svoji dolgotrajni funkciji v času NOB bil delovni funkcionar, bil instruktor pri Slovenskem narodnoosvobodilnem svetu ter deloval na Strojarskem in metalurškem oddelku. Odkrivan je delal v kontrolni komisiji CK Slovenije, bil tehnični sekretar CK Slovenije, vršilec dolžnosti sekretarja IO glavnega odbora SZDL Slovenije, kjer je ostal do leta 1951. Poslej je bil štiriletni glavni direktor tovarne unija na Vrhniki in enako dolgo direktor tovarne Planika Kranj, nakar je bil do leta 1962 predsednik okrajnega sindikata sveta v Kranju. Nato je leto dni opravljal isto funkcijo v Ljubljani. Končno je leta 1963 sprejel funkcijo predsednika CO in člana centralnega sveta sindikata delavcev strojnih dejavnosti Jugoslavije, na VIII. kongresu ZKJ pa je bil izvoljen za člana CK ZKJ. Je tudi poslanec gospodarskega zbora zveze skupščine.

Cyrankiewicz na Dunaju

VARSAVA, 20. sept. (Tanjug). Predsednik poljske vlade Józef Cyrankiewicz je odpotoval davi na uradni obisk v Avstrijo. Med tridnevni obiskom se bo pogovarjal z avstrijskimi državni in gospodarskimi in kulturnimi odnosi med Poljsko in Avstrijo ter o evropskih problemih.

Indijsko-pakistanski spopad

VS: „Ustavite ogenj!“

Indija in Pakistan naj bi ustavila boje v sredo - Jugoslavija se odpoveduje predsedništvu GS OZN

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

NEW YORK, 20. sept. — Varnostni svet je zahteval od Indije in Pakistana, naj »ustavita sovražnosti do 22. septembra ob 7. zjutraj po Greenwichu ter umakneta svoje vojaške enote na položaje, ki so jih zasedale pred 5. avgustom«.

Resolucijo so sprejeli nocoj na dramatičnem sestanku, pred katerim so se članice »privatno posvetoval« ves prejšnji dan. Varnostnemu svetu se je navedlo po sklo-

raj nenehnem 24-urnem delu posredilo najti takšne formule, ki niso skale enotnosti varnostnega sveta in ki niso obtožile ne te ne druge strani, vmešane v to nenehno povedano vojno. Glasovanje se je vzdržalo edinele delegacije Jordanije.

Poleg zahteve po ustavitvi ognja vsebuje dokument še naslednje:

a) od generalnega sekretarja zahteva potrebno sodelovanje, da bi tako zagotovili nadzorstvo nad prekinitvijo ognja in umikom čet;

b) vse države poziva, naj ne ukrenejo nič takega, kar bi utegnilo poslabšati položaj;

c) varnostnemu svetu nalaga, naj po ustavitvi sovražnosti preuči, kaj bi bilo mogoče ukreniti za rešitev političnega problema, ki je jedro sedanjega spora;

d) generalnemu sekretarju nalaga, naj spremlja realizacijo resolucije in o tem obvešča varnostni svet.

Medtem ko se je v varnostnem svetu za zaprtimi vrati bil tihi boj v zvezi z besedilom resolucije, je za indijsko-pakistansko vojno nastalo nekaj novih momentov. LR Kitajska je namreč nenadoma za tri dni podaljšala svoj ultimatum Indiji. Ultimati bi se sicer iztekli isti dan opoldne po newyorškem času. Premier Kosigin je iz Moskve poslal neposreden poziv Sastriju in Ajubu Kanu, naj se sestanejo na sovjetskem ozemlju in poskušata ob sovjetskem posredovanju osebno najti rešitev za svoje težave. Hkrati se je sovjetski zunanji minister Gromiko podviljal v New York in prišel tja prav v hi-pu, ko se je varnostni svet o tej zadevi najbolj vneto posvetoval.

Vse to je dalo nove drama-

● Nadaljevanje na zadnji strani

V Washingtonu sprčo pekinškega podaljšanja ultimata niso bili kdove kako presenečeni. Krogi blizu ameriške vlade menijo, da bi LR Kitajska s politično in psihološko vojno rada podaljšala indijsko-pakistanski spopad.

Zvedelo se je, da bo ameriški predsednik preko združenih narodov zahteval ne le ustavitve sovražnosti med Indijo in Pakistanom, temveč tudi to, da se svetovna organizacija postavi po robu pekinškemu pritisku na Indijo.

V Združenih narodih ocenjujejo najnovejšo kitajsko noto kot nov maneuver v »živni vojni«.

Kitajski ultimati Indiji so z vsvo odločnostjo obsodili na velikem zborovanju v New Delhiju. Zborovanje je organizirala lokalna organizacija KP Indije.

Prve bombe na cesto, ki veže Hanoi z LR Kitajsko

Glavno breme vojne prevzele enote ZDA

SAIGON, 20. sept. — Ameriško letalstvo je danes privrati bombardiralo cesto Langson-Hanoi, ki povezuje severnovietnamsko prestolnico z južnimi deli LR Kitajske. Več kot 20 ameriških letal je bombardiralo most na tej cesti, približno 90 km severovzhodno od Hanoia. Med napadom je severnovietnamsko protiletalsko topništvo sestrelilo eno ameriško letalo tipa »Skyhawk«.

Kot poročajo tuje agencije, se na posameznih področjih vietnamskega bojišča še nadalje bijejo ostri boji. Pri tem južnovietnamskih vladnih enot skoraj ne omenjajo, tako da je mogoče sklepati, da je zdaj glavno breme padlo na ameriške enote. Kakih 30 km od Am Kea so dvakrat močnejše fronte narodnoosvobodilne fronte obkrožile ameriške vojske. Današnja poročila govorijo o tem kot o »presenečenju za obe strani«. Ameriški helikopterji — o namreč prepeljali tja neko padalsko enoto, kakih 150 ljudi, ne da bi Američani vedeli, da so si prav tam postavili tabori-če pripadniki narodnoosvobodilne fronte. Borci narodnoosvobodilne fronte, čeprav tudi sa-

KRITIČNA MEJA MED INDIJO, PAKISTANOM IN LR KITAJSKO — Naš zemljevid ponazarja stanje na meji na himalajskih grebenih v zvezi s kitajskimi ultimati Indiji. Arhiv »Delo«

Vabilo Šastriju in Ajub Kanu

Sovjetska vlada vabi državnika, naj se sestane na sovjetskem ozemlju ter se pogovarjata o miru — Zatišje na lahorskem bojišču

NEW DELHI, 20. sept. (TASS-AP-Tanjug-Reuter-UPI). Moskovska »Pravda« je danes z naslovom »Pomembna pobuda sovjetske vlade« na prvi strani priobčila besedilo poslanice sovjetskega premiera Kosigina indijskega premieru Šastriju in pakistanskemu predsedniku Ajubu Kanu, naj bi se državnik sestal na ozemlju SZ in se pogajala o miru. Britanski komentatorji poudarjajo danes, da bi tako Indija kot Pakistan le težko mogla zavrniti Kosiginov poziv. Prav tako menijo, da podaljšanje kitajskega ultimata priča o tem, da LR Kitajska z Indijo nima »hujših namenov«. Na bojišču v Lahoru, kjer so se še nedavno bili najhujši boji, vlada zatišje.

Sovjetska pobuda je zbudila Londonu veliko zanimanje, čeprav jo je premier Wilson označil kot »neostanovljivo«. Velika Britanija namreč meni, da bi se morali za rešitev indijsko-pakistanskega spopada prizadevati v okviru OZN. Londonški komentatorji pa poudarjajo, da bi sovjetska pobuda utegnila biti učinkovita, če sta sovjetsko pobudo približno enako ocenila tako konservativni »Daily Telegraph« kakor tudi laburistom naklonjeni Guardian.

Organizacija solidarnosti afriško-azijskih narodov je pozvala danes vlad Indije in Pakistana, naj ustavita sovražnosti in mirovno rešita kašmírski spor. Tudi predsednik Indije in Čile Giuseppe Saragat in Eduardo Frey sta danes skupno pozvala pakistanskega predsednika Ajuba Kana in indijskega premiera Šastrijo, naj ustavita sovražnosti. Saragat, ki je na uradnem obisku v Čilu,

ga javnega mnenja od ameriške agresije v Indokini. Clankar je pozval LR Kitajsko in Indijo k zmernosti.

Indijska državna ministrstva v zunanem ministrstvu Lakšmi Me in je obtožila danes Pakistan, da bi rad izkoristil ultimati, ki ga je LR Kitajska postavila Indiji. Dejala je, da je Pakistan »o-jasno aktiven vzdolž vzhodno-indijske meje«. Povedala je, da so se »kis«-ske enote približale Rangpuru, Radžastiju in Džindžpuru v Vzhodnem Pakistanu. Ti kraji ležijo blizu meje z indijsko državo, zahodno Bengalijsko in so oddaljeni le 90 milj od doline Čumbi v Tibetu, v kateri se zbira jo kitajske enote.

Zunanji minister Svar Singh je v parlamentu izjavil, da obstaja med LR Kitajsko in Pakistanom »tajna pogodba in da je edaj težko reči, koliko Kitajcev je v Pakistanu in kakšne naloge opravljajo.

Na lahorskem bojišču je, kot smo že zapisali, zatišje. Indijske in pakistanske enote si stojijo nasproti vzdolž 30 širokega prekopa, ki brani indijskim silam prodor proti Lahoru. Trdijo, da so indijske

Operacija, brez katere ne gre

Republiška »proračunska operacija« je mimo. Republiška skupščina je sprejela proračunske dokumente — z njimi tudi spremembe v republiškem proračunu — zdaj pa so na vrsti občine, da tudi one v svojih proračunih kolikor le mogoče dosledno uveljavijo načela gospodarske reforme. Tudi v njihovih proračunih je manj denarja kot doslej.

Tudi iz razprave v republiški skupščini je bilo očitno, da je takšna proračunska operacija kaj boleča stvar. Izjem tu ni. Zlasti pa so v zagati tam, kjer so na začetku leta planirali večje proračunske dohodke, kot bi jih bilo mogoče zbrati, celo če ne bi bilo gospodarske reforme. In spomnimo se samo, da je kar 14 slovenskih občin na začetku sedanjega proračunskega leta predpisalo proračunske prispevke, ki so presežali 17,5%, čeprav je bilo drugače dogovorjeno. Če k vsemu temu dodamo še razne — ne zmeraj majhne — obveznosti ki so si jih v prejšnjih letih nakopale proračunske blagajne, za kar niso imele malo priložnosti, potem ni težko razumeti tistih, ki danes vijejo roke nad neprijetnimi razlikami med proračunskimi dohodki in izdatki.

Toda nazaj ni več mogoče. Proračunska potrošnja bo poslej usklajena z gospodarstvom, z rastjo njegove moči. Rada ali nerada in kljub težavam bo morala pomagati gospodarstvu, ki tudi nima lahkega življenja, da se bo čimprej znašlo v zahtevnejših razmerah in se postavilo v enakovreden položaj z drugimi nacionalnimi gospodarstvi. Potem bo tudi več denarja za dejavnosti, ki živijo od proračunov, čeprav tudi ne sodijo zmeraj vanje.

V pripravih za prihodnje proračunsko leto bodo poslanci in republiški organi ob pomoči občin poskušali marsikaj spreminiti v proračunski politiki. Predvsem najprej možnosti, nato šele potrebe, bo osnovno vodilo. V to smemo verjeti, saj imamo nekaj tehtnih dokazov že pri sedanjih spremembah v proračunih. So pa takšni temelji — čeprav realni — precej šibki za vse sedanje proračunske obveznosti, ki so se nakopile zadnja leta tako v koloni proračunskih izdatkov kot v glavih. Proračune bo treba tudi očistiti vsega, kar ne sodi vanje, tako zdravstvene preventivne, kmečkega varovanja, cest in še marsičesa. Za takšne izdatke bo treba najti drugo blagajno.

Proti koncu tega meseca bodo občinske skupščine spreminjale proračune in usklajevale proračunske potrebe z možnostmi. Ob tem prav gotovo ni bilo odveč priporočilo v organizacijsko političnem zboru republiške skupščine, naj ima tudi pri rezezanju proračunskih postavk samoupravni mehanizem tisto mesto, ki mu gre v našem družbenem sistemu.

B. KOVAČ

„Prava senzacija“ v ZR Nemčiji

Nedeljske volitve presenečenje za vodilni stranki

OD NAŠEGA POROČEVALCA

BONN, 20. sept. (po telefonu). Rezultati večerašnjih parlamentarnih volitev v Zvezni republik Nemčiji pomenijo za obe vodilni stranki veliko presenečenje, za kristjansko demokratsko unijo (CDU) pozitivno, za socialno demokratsko stranko (SPD) negativno. Napovedi in pričakovanja se niso izpolnili. Hamburška »Die Welt« komentira, da so rezultati »prava senzacija«.

CDU je skupaj z bavorsko CSU dobila 47,5 odstotka glasov (2,2 odstotka več kot leta 1961) in 246 mandata (1961 242) in malone dosegla pred štirimi leti izgubljeno absolutno večino v Bundestagu. SPD je dobila 39,2 odst. glasov, torej za 3 odstotke več kot leta 1961 in 202 poslance (prej 190). To je sicer napredek, toda mnogo manjši, kot je stranka pričakovala in premajhen za sklepanje kakršnekolik vladne koalicije. Mendeljeva svobodna demokratska stranka (FDP), članica dosedanje desne koalicije je v Bonnu, je sicer zgubila 3,3 odstotka glasov in 19 mandata, toda s priborjenimi 9,5 odstotka glasov in 48 poslanci bo še vedno lahko igrala vlogo jezika na tehtnici in bo po vsej verjetnosti spet druga vladna stranka. Obrobné politične skupine se niso uveljavile. Nemška mirovna unija je dobila 1,3 odstotka glasov (manj kot pred štirimi leti), neonacistična nacionalna demokratska stranka 2 odstotka, ostale skupaj 0,3 odstotka. Prvega oktobra se bodo vesile v peti povojni Bundestag spet samo tri frakcije.

V bonki vladi torej ne bo nobenih bistvenih sprememb. Danes dopolne so se sestala vodstva vseh treh strank. CDU se je že izrekla za nadaljevanje koalicije s FDP. Predsednik republike Heinrich Lübke bo v četrtek imenoval politika, ki naj sestavi vlado. Nobenega dvoma ni, da bo to dosednji kancelar Ludwig Erhard.

Ludwig Erhard je resnični zmagovalac večerašnjih volitev. Od leta 1949, dalje velja za »očeta nemškega gospodarskega čudeža« in kot takega ga je stranka volivcem tudi prezentirala, seveda z različnim demagoškim podudnikom, da bo šlo z Zvezno republiko navzdol, če bo zmagal njegov socialnodemokratski nasprotnik. Erhard je v polni meri izbral tudi sedanjí napeti mednarodni položaj in v zadnjih dneh izdatno govoril o potrebi po »izkušnem vodstvu« v Bonnu, ki bo kos morebitnim resnim problemom v zvezi z ohranitvijo mira. S tema dvema gesloma je CDU pridobila večji del anedolčnih volivcev in skoraj vse, kar je zgubila FDP.

Voditelji SPD sicer niso mogli skrivati svojega razočaranja.

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

LUDWIG ERHARD

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

ZADNJA POT KOMANDANTA XIV. DIVIZIJE — Danes popoldne so z velikimi vojaškimi častmi pokopali Jožeta Klanjška-Tasjo, narodnega heroja in komandanta XIV. divizije. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo veliko množica ljudi, med njimi preživeli borec XIV. divizije. Foto: M. Svabič

Zadnja pot komandanta XIV. divizije

Ob katafalku se je od Jožeta Klanjskega-Vasja poslovil Janko Rudolf

LJUBLJANA, 20. sept. Z najvišjimi vojaškimi častmi so danes popoldne na Ljubljanskem pokopališču žale pokopali tragično preminulega narodnega heroja Jožeta Klanjskega-Vasja, človeka, ki je neustrašno in hrabro vodil XIV. divizijo po trnovi, toda zmagoviti poti. Do njegovega zadnjega doma ga je spremljala velika množica ljudi — preživeli borec XIV. divizije in borci, ki jih je vodil v bojnih pobedah, celoten delovni kolektiv »Planika« iz Kranja, politični sekretar centralnega komiteja ZKS Miha Marinko, predsednik ZZZ NOV Franc Leskošek-Luka, predsednik skupščine SR Slovenije Ivan Maček-Matija, predsednik izvršnega sveta Slovenije Janko Smole, predsednik GO SZDL Slovenije Vida Tomšič, general podpolkovnik Rado Pehačič in številni predstavniki družbeno-političnih organizacij iz vseh slovenskih občin.

Ob katafalku, ob katerem je stala častna vojaška četa, je pokopniku v slovo v imenu SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij in v imenu tisočih borcev spregovoril Janko Rudolf, ki je med drugim dejal:

Od leta 1941 pa do konca vojne je bil za Vasjo en sam borbeni dan, dan požrtvovalnosti in borb, vztrajnosti in poguma, odločnosti in doslednosti. To je bila pot borcev v notranjskih gozdovih, komandanta na Kočevskem, ki je s svojimi bataljoni maja 1942. leta v borbenem naletu čistil Kočevsko od okupatorja in ustvaril prvo osvobodeno ozemlje, da preko roške ofenzive, da bi se

Kardelj v Dubrovniku

SPLIT, 20. sept. (Tanjug). Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj je prišel danes iz Splita v Dubrovnik. Spotoma se je nekaj časa mudil v Brelih. Predsednik občinjske skupščine ing. Ivo Visković in drugi družbeno-politični delavci m. karske komune so mu poročali o razmerah v teh krajih, posebej o možnosti razvoja turističnega gospodarstva.

Janko Smole obiskal informativni potrošniški center

LJUBLJANA, 20. sept. — Danes dopoldne so obiskali potrošniški informativni center Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva predsednik izvršnega sveta Janko Smole, članica Iva Majda Gaspari in namestnik predsednika komisije za družbeno ekonomsko vprašanja SZDL Zliva Beltram. Podrobno so si ogledali novo odprto razstavo »Tekstil v gospodinjstvu« ter se seznanili s problematiko v potrošniški tekstili. Ogledali so si tako ostale razstave prototipov ter se z direktorjem Zavoda za napredek gospodinjstva Valentinom Tomljem pogovarjali o pomenu in dejavnosti potrošniškega centra.

Sodelovanje »Energoinvesta« v ČSSR

PRAGA, 20. sept. (Tanjug). — Sarajevsko podjetje »Energoinvesta« je sklenilo s praskim podjetjem »Strojexport« in »Tehno eksport« petletni sporazum o medsebojnih dobavah električne opreme in medsebojnem sodelovanju v graditvi energetskih objektov na tretjem trgu. Po sporazumu bo jugoslovansko podjetje v prihodnjem letu izvozilo na češkoslovaško več kot 2,5 milijona dolarjev blaga. Za proizvodno sarajevskega »Energoinvesta« se zelo zanimajo »gospodarske« in na sedem mednarodnem velesejmu tehnike, ki so za te dni odprli v Brnu.

Včeraj v koprski luki

V luki sta domača ladja »Tropica« in italijanska »Leonardo«, pričakujejo pa domači ladji »Skraken« in »Dunav«.

Vrata in okna za cestna podjetja

Kupilo jih je marsikatero podjetje, če je hotelo dobiti tudi cement

BEOGRAD, 20. sept. (Tanjug). Večina gospodarskih organizacij je pravilno določila nove cene, je bilo rečeno na današnjem sestanku zveznega in glavnih republikanskih inšpektorjev, na katerem so obravnavali dosedanje kontrole nad uveljavljanjem gospodarske reforme.

Na sestanku so opozorili na negativne pojave, ki so jih zadnje čase opazili tržni inšpektorji. Posamezne trgovske organizacije, ki so nepravilno določile nove cene, čakajo, da inšpektorji to ugotovijo, da bi potem cene popravili, namesto da bi to same storile. Čeprav je večina proizvajalcev pravilno določila nove cene, uporabljajo posamezne proizvodne organizacije rama nedopustno sredstva, da zvišajo cene in povečajo dohodek z zaračunavanjem navideznih stroškov ali s spremembo prodajnih pogojev.

Tržni inšpektorji so odkrili precej primerov, ko je šlo za vezanje prodaje na pogoje, zlasti gradbenega lesa, cementa, in drugega gradbenega materiala. Nekatera podjetja za vzdrževanje cest so morala, da bi dobila cement, kupiti tudi vrata in okna, ki jih sploh ne potre-

700 milijonov za stanovanja

borcev NOV

Predsedstvo ZZZ NOV je razdelilo sredstva jugoslovanske loterije

BEOGRAD, 20. septembra (Tanjug). Predsedstvo zveznega odbora ZZZ NOV je sprejelo sklep o razdelitvi sredstev jugoslovanske loterije, namenjenih za gradnjo stanovanj in ureditev drugih problemov udeležencev NOV. Za letošnje leto je bilo zvezi združenih borcev odobrenih 700 milijonov iz čistega dohodka jugoslovanske loterije. Srbija je dobila 350 milijonov, Hrvaška kakih 122, BiH 97, Slovenija 51, Črna gora 43, Makedonija pa 35 milijonov. Sredstva so razdeljena sorazmerno z dohodki jugoslovanske loterije na osemilijunske republike.

Predsedstvo ZZZ NOV po republikah lahko uporablja razdeljena sredstva izključno za financiranje izgradnje stanovanj borcev in za urejanje nekaterih drugih problemov, kakor so solanje udeležencev NOV, otrok padlih borcev in za razne vrste trenutne pomoči borcem in njihovim družinam.

Končan drugi mednarodni sejem v Alžiru

Alžirski tisk piše, da bi blagovno menjavo s SFRJ lahko še povečali

ALŽIR, 20. sept. (Tanjug). Tu je bil danes končan drugi alžirski mednarodni sejem, na katerem je 20 držav razstavljalo industrijske izdelke.

Na jugoslovanski razstavi so bila v glavnem zastopana podjetja za proizvodnjo strojev, električnih naprav in tekstila. Jugoslovanski paviljon sicer ni približno ni prikazal razvoja in dosežkov jugoslovanske industrije in tudi ne izbire njenih proizvodov, vendar pa je vzbudila znatno pozornost obiskovalcev, zlasti alžirskih poslovnih ljudi. Zanimali so se za naprave za umetni dež tovarne »Agrostop« ter za kmetijske in druge stroje naših podjetij.

Ob jugoslovanskem dnevu na sejmu se je dnevnik »El Média« zavezal, da še večji razvoj trgovske menjave med Alžirijo in Jugoslavijo. V članku, v katerem opisuje jugoslovanski paviljon, alžirski dnevnik ugotavlja, da je znašala vrednost trgovske menjave med obema deželama lani 12.000.000 dolarjev v obeh smereh, kar pomeni, da je bila za 70 odst. večja kakor predlansko. Vendar pa je poudarjeno v članku, trgovska menjava med Alžirijo in Jugoslavijo še ne ustreza realnim možnostim obeh dežel. Alžirski tisk piše, da struktura trgovske menjave med SFRJ in Alžirijo še ni v skladu z obiljem blaga, ki bi ga obe deželi lahko izmenjavali.

Sodelovanje med SFRJ in SZ v znanosti

BEOGRAD, 20. sept. (Tanjug). V torek, 20. septembra, se bo začelo v Beogradu 15. zasedanje jugoslovanske in sovjetske komisije za znanstveno tehnično sodelovanje, s katerim bo obelodani 10-letni sodelovanje SFRJ in ZSSR na toriški znanosti in tehniki. Sporazum o znanstvenem tehničnem sodelovanju med obema deželama je bil podpisan leta 1955. Njegovi rezultati so koristili gospodarstvu obeh dežel in prispevali h krepitvi obojestranskih vezi. Velik razmah temu sodelovanju dajejo tudi sporazumi o proizvodnotehničnem sodelovanju za daljše obdobje in pa sporazumi o izvedenih podpisanih letnih začela so se tudi že pripravljajo za uvedbo instrumentov o sodelovanju proizvodnih in znanstvenih raziskovalnih ustanov.

11. mednarodni kongres kardiologov

LJUBLJANA, 20. sept. V sredo, dne 22. septembra, se bo v Rimu začel 11. mednarodni kongres kardiologov. Kongresa, ki bo zasedal vključno 28. septembra, se bo udeležilo tudi večje število kardiologov iz Jugoslavije. Slovenski kardiologi bodo na kongresu sodelovali s petimi strokovnimi referati. E. K.

Sklad za pomoč delavcem, ki gredo na letni dopust

Priprave skladov k osnutku zakonov, ki urejajo vprašanje popustov v potniškem prometu

BEOGRAD, 20. sept. (Tanjug). Predsedstvo centralnega odbora sindikatov delavcev prometa in svaz Jugoslavije bo poslal te dni priporočila k osnutkom treh zakonskih predpisov, s katerimi bo urejeno vprašanje popustov v potniškem prometu. Osnutki zakonov o odpravi popustov v potniškem prometu predvideva, da bodo s 1. januarjem prihodnjega leta odpravljeni vsi popusti, včetrši sedanjí popust za letni dopust »K-15«.

Popust v potniškem prometu bodo uveljavljali samo osnutki »Partizanske spomenice 1941«, vojni in mirovni vojaški invalidi in nosilci nekaterih odlikovanj. Z osnutkom omejenega zakona pa je republikam in drugim družbeno-političnim skupnostim dana možnost, da določijo popuste za prevoz v potniškem prometu, toda z obveznostjo, da dajo za uporabo teh popustov prometnim gospodarskim organizacijam ustrezno nadomestilo.

Zakon predvideva, da prometne gospodarske organizacije aktivnim in upokojenim delavcem lahko dajejo popuste, toda v okviru naravnih dajatev iz sredstev za osebne dohodek.

Zvezni sekretariat za delo kot predlagatelj tega zakonskega predpisa je hkrati pripravljen tudi osnutka še dveh zakonov, od katerih eden zavzema delovne organizacije, da ustanove poseben sklad za pomoč delavcem, ki preživijo letni dopust zunaj svojega bivališča, vtem ko se drugi zakonik predpis nanaša na določitev popusta v potniškem prometu za posilance zvezne skupščine.

Osnutek zakona o posebnem popustu v potniškem prometu za posilance zvezne skupščine predvideva, da delovne in druge organizacije in državni organi ustanove ta sklad za zagotovitev pomoči delavcem, ki preživijo letni dopust zunaj svojega bivališča. To pomoč bodo dobivali delavci in člani njihovih družin za stroške prehrane, prenočitve in prenočišča, dokler izkoristijo letni dopust, merila za višino pomoči in pogoje, v katerih bo imel delavec pravico do pomoči, pa bodo določile same delovne organizacije.

Osnutek zakona o določitvi popustov v potniškem prometu za posilance zvezne skupščine predvideva, da imajo posilanci pravico do brezplačnega prevoza v železniškem, pomorskem, rečnem, cestnem in letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Osnutek tega zakona predvideva, da pripada prometnim gospodarskim organizacijam iz sredstev zveznega proračuna nadomestilo za brezplačna potovanja zveznih poslancev.

Letalskem prometu, kadar potujejo službeno.

Pisma bralcev

Premislilmo!

Diplomatika tekstilne industrije je iskala delo. Ker je Ljubljanka, je najprej obiskala več podjetij tekstilne stroke v Ljubljani in okolici. V podjetjih se je ogledala osebno. Svetovali so ji, naj napravi prošnjo, pa bodo videli, če bo kaj. Po dveh mesecih ni odgovorila nobeno podjetje — niti negativno!

Vožnja v zasavski kraj, 3 km od Ljubljane, je plačala, da je smela govoriti z upraviteljem tekstilnega podjetja. Ta je telefoniral tam direktorju, da bi tekstilni inženir rad govoril z njim o možnosti zaposlitve. Direktor je sporočil vratarju, naj interesekati naroči, naj vložijo prošnjo (na katero potem najbrž nihče ne bi odgovoril). Ne vem, če je bila v podjetju takšna praksa že pred gospodarsko reformo, ali če se šele potem, v želji po skrajšanju administracije, naprtili kadrovske zasede kar vratarju. Drugo podjetje, v enako oddaljenem kraju, je razpisalo prosto delovno mesto tekstilnega inženirja in plačalo za oglas v časopisu najbrž težke tiskane. Sedaj ga ne potrebujejo, se pravi odgovorili ne vedo več, če ga se potrebujejo!

Mlada inženirka čaka odgovor na prošnjo iz dveh let oddanih krajev. Če tudi od tam ne bo odgovora in če bo negativno, bo zaprosila za dovoljenje za odhod na delo v Zahodno Nemčijo. Sma sredi gospodarske reforme in mnoga podjetja še predvino tipajo in iščejo sama sebe. Smo res toliko zaposleni z iskanjem notranjih rezerv, ki so v mnogih primerih kaj očitne, da v teh podjetjih ni človeka, ki bi, čeprav za zakon v tem primeru ne ve več, odgovoril z vrstico ali dve na koncu človeka. Odkritje skrivne rezerve na pravem mestu?

Ob tem se mi vijejuje troje vprašanj:

1. Ali so naše delovne organizacije že prenešene s strokovnjaki? (Cemu potem tolikšni izdatki za večerno solanje, največkrat na račun stroškov za strokovno izobraževanje?)

2. Ali niso naše fakultete predimenzionirane, morda celo odveč? V ekonomskem položaju, v kakršnem je, bi se zmanjšanje ali celo izgon vseh izdatkov za univerzo precej poslalo!

3. Ali smo gospodarsko res tako močni, da lahko vegažamo strokovnjake za Zahodno Nemčijo? Naj se ob bistmu zamislijo odgovorni tovarni imenovanosti podjetji. Ali je treba s takšnim odnosom ubiti voljo do dela že v mladem človeku? Non solum sibi tpsi, sed etiam rei communem vivitis, civies! (Ne le zase, tudi za skupnost živite, državljani!), so pravili stari Latinci v sušnjepestniškem redu. Se danes smo 2000 let naprej in v socializmu!

Zamislite naj se tudi tisti nadebudneži, ki se letos vpišejo v prvi semester naših fakultet, in tisti, ki bodo zagrešili le to, da bodo diplomirali.

Pa še to: omenjena tovarnica nima nobenega strica na položaju in nobenih zvez. Imen podjetji ne nava-ju, ker ne želimo nikogar šalit, rad bi le opozoril, da ni dovolj reformirani gospodarski, najprej in predvsem je treba reformirati ljudi, saj niso gospodarska dejavnost vendarle izvirna od ČLOVEKA in za ČLOVEKA.

BORIS KURALT, diplom. ekonomist, Ljubljana, Dolenjska cesta 180

Spremembe vozne reda vlakov

Sedaj, ko namerava ZTP ukiniti več vlakov, bi rad predlagal nekaj sprememb voznega reda, ki bi jih mnogi delovni ljudje, ki se vsak dan vozijo na delo, pozdravili.

Pri sestavljanju novih voznih redov ali sprememb bi morali bolj upoštevati želje delavcev in upoštevati, da se vsak dan vozijo na delo, ugotovimo, da te želje delovnega človeka s posameznimi spremembami ne moremo rešiti. Torej smo v upravi le prišli na to misel.

Dnevniške za upravne delavce so poseben zakonit, če delajo dlje kot deset kilometrov od sedeža upravnega organa. Če delajo na terenu nepretrgoma daljši čas, jim seveda gredo polne dnevnice, ki znašajo pri nas največ 3.000,- din na dan. Izplačilo dnevnic prav gotovo ni noben privilegij upravnih delavcev, saj gre dejansko le za povračilo stroškov, ki jim ima delavec, če dela čim dni zunaj kraja svoje zaposlitve. Tem nam priporočim, da imamo samoupravi organ po veljavnih predpisih pravico zvišati dnevnice na 4.000,- din na dan (na račun materialnih izdatkov), vendar se naš svet delovne skupnosti za leto ne bo odločil za tak korak, čeprav za to storilo že več gospodarskih delovnih organizacij.

Družbeni avtomobili niti drugih avtomobilov vozil na upravno namo, še vse od leta 1962, zato je jasno, da jih ne kupuje noben darski delovnih organizacij in jih tudi ne misli kupovati. Za delo na terenu uporabljamo zasebne avtomobile in druga motorna vozila. Tuga ne delamo zaradi tega, ker se funkcionalna rarija radi vozijo z lastnimi vozili, temveč, ker je prevoz z zasebnimi motornimi vozili skoraj trikrat cenejši od prevoza z avtomobili, ki jih prevozi z družbenimi avtomobili. Odboritev prevoza s lastnim motornim vozilom in pogoji za tako odobritev so določeni s posebnimi pravilniki. To načelo pa ni realizirano samo takrat, če gre upravnim delavcem na teren po ali z javnim prevoznim sredstvom, pač pa tudi takrat, če v enem dnevu opravi več poslovanj v različnih krajih (na primer pri komisijskih ogledih) namesto enega samega. Tu moram poudariti, da je v naši upravi odtedeč za medobinske inšpekcijske službe, ki opravljajo inšpekcijske posle kar za sedem dolenjskih občin. V osmih mesecih letošnjega leta smo upravnim delavci naše občinske uprave prevozili s svojimi motornimi vozili 68.933 km, od tega medobinski inšpektorji 39.332 km (na območju sedmih občin), ki pa je plačala uprava 3.304.267,- din. Vsak občan lahko izračuna, da bi upravo približno toliko stal en sam družbeni avtomobil, tako pa jih je vozilo kar štirideset, s čimer je bila vrsta opravil rešenih izredno hitro. Čas, ki je bil prihranjen, prav gotovo odtehta izplačilo sredstva za kilometre.

K usemu temu samo še nekaj: v evidenci naše prijavne oddelne službe ne najdemo imen Marije Strgalj, ki bi želela v Novem mestu. Sklepamo, da se za tem imenom skriva pisec s čisto drugim imenom. Rad bi videl, če bi rubrika »PISMA BRALCEV« ostala trdnost, ki bi upravo opozarjala na resničnih podalki in s resničnimi dejstvi in se jim ni treba skrivati za izmišljenim imenom. Če pa uredništvo »Delav« sodi, da naj se občan skrivajo za izmišljenimi imeni, predlagam, naj uvede novo rubriko z bolj ustreznim imenom.

Za konec naj le še poudarim, da v upravi imamo notranje rezerve. Te so predvsem v kvalifikacijski strukturi zaposlenih v upravi, v organizaciji dela, v poenostavitvi postopkov itd. Te rezerve bomo prav gotovo izkoristili in izboljšali svoj delo v korist in zadovoljstvo občanov in delovnih organizacij. Ena od notranjih rezerv pa je prav gotovo tudi v tem, če bo odpadla potreba odgovarjati na pisma, ki ne temeljijo na resničnih dejstvih.

FRANCI KUHAJ, tajnik SOB Novo mesto

Mali Matjašek

V našem »T« sem 14. t. m.bral članek o malem Matjašku, ki ga je napisal Tone Fornezzi. Vsebinska me je ganila. Imam namreč štiri otroke, ki so k sreči zdravi. Pri čitanju sem nehoti pomislil na ta drobišč, ki se živahno lovi po dvorišču in okolici našega predmestja.

Z vrbočo željo, da bi kanil ubogemu Matjašku vsaj kapico zdravja, sem danes našemu uredništvu nakazal skromen znesek in prošim, da ga uporabite po vaši presoji.

Tov. Fornezziju pa tole: Veste, vsaj prispevki v »T« so mi všeč. Matjaškovo primer se opisali lepo, tudi pa, ki ne kažejo nobene čute do ubogega sočloveka, primerno »nagrajuje«.

Tako je prav!

ANTON PODLOGAR, Škofja Loka, Demšarjevo predm.

»Tudi v upravi so notranje rezerve«

Tov. Strgaljeva ugotavlja v navedenem članku nekatere notranje rezerve. V načelu se strinjam, da so tudi v upravi notranje rezerve, vendar vsaj v upravi občinske skupščine. Novo mesto že davno ni več notranjih rezerv tam, kjer jih nakazuje tov. Strgaljeva. Res je sicer, da v svojem članku izrecno ne omenja uprave občinske skupščine. Novo mesto, vendar bi se iz njenega podpisa dalo razbrati, da ima v mislih prav novomeško občinsko upravo.

Ker bi tako lahko nepoučeni bralci imeli napačno predstavo o prisrčenosti naše uprave, je prav, da pojasnim nekatere stvari. Delavci v naši upravi dobivajo osebne dohodke po opravljenem delu za nasez od marca 1964. Višina njihovega osebnega dohodka je odvisna od njihovega delovnega uspeha, ki ga upravičujemo mesečno, pri čemer je realizacija delovnega programa glavna merilo za upravičevanje delovnega uspeha posameznika.

Torej smo v upravi le prišli na to misel.

FRANCI KUHAJ, tajnik SOB Novo mesto

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Novo rubrike za iskrivce ne bomo odpirali, ker velja pravilo za uradnika »pisem«, naj objavlja le tista, ki so prav podpisana. Na tudi navedba preverjena. Žal večini dolgočasnima na odgovore, ki tudi niso zmeraj napisani z roko na srcu. Tokrat se je zgodilo, da se je »iskriva« izmuznil, in urednik pisem se odgovornosti za spodrsilja ne opiba. Morebiti pa mu je budnost opesala, ko se je ubadla s slovenščino prišpekov...

Kaj pričakujemo od prve reelekcije

Iz razprave na plenumu republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

Na zadnjem plenumu republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije so o nalogah sindikatov pri nadaljnjem izvajanju gospodarske reforme govorili tudi o problemih organizacije proizvodnje in v zvezi s tem o kadrih, ki naj bi modernizirali organizacijo izvedli. Posebej so govorili tudi o velikem pomenu reelekcije za uspešno izvršitev te naloge. V referatu je bilo o tem med drugim rečeno:

Pri reševanju vprašanj so dobne gospodarnosti, kot so boljše izkoriščanje kapacitet, surovin in delovnega časa, pri izdelavi smotrnejše sistema nagrajevanja za vse zaposlene, pri organizaciji resničnih ekonomskih enot, pri uvajanju specializacije itd. so kolektivni in samoupravni organi, ponekod čisto brez moči. To so vprašanja, ki jih morajo strokovno pripraviti organizatorji proizvodnje, tako imenovani vodilni. Vse priprave pa ostanejo marsikje pri splošnih zahtevah organov samoupravljanja. Tisti, ki so po ključih, da bi strokovno reševali te probleme, pa tega ne storijo, ker ne znajo ali pa ne morejo. Menimo, da je tega silepšenja že dovolj. Organi upravljanja naj za izvedbo posameznih ukrepov

postavijo roke. Če strokovna vodstva z direktorjem načel niso sposobna izpeljati stvari, ki so nujne in za katere ona v podjetjih odgovarjajo, potem naj ostopijo in prepustijo drugim, da pokažejo, kaj znajo. Popuščanje na tem področju je odločno predrago in ga plačuje ves kolektiv ter posledno tudi vsa družba. Kaj pomenijo dobra operativna vodstva, nam kažejo številni primeri delovnih organizacij v vseh panogah. V podjetjih, kjer so sposobni in delovni kadri, tudi ni toliko konfliktov med organi samoupravljanja in vodilnimi. Organi samoupravljanja v takih podjetjih lahko uspešno delujejo, ker sklepajo na podlagi dobrih strokovnih elaboratov in ne na pamet. V takih podjetjih, ki jih ni malo in od katerih

so nekateri splošno znani, tudi ni jadrkanja, da se ne da nič narediti, češ da je za preka samoupravljanje. V podjetjih, kjer direktor in odgovorni strokovnjaki razumejo svojo družbeno in strokovno vlogo in jo tudi izvršujejo, nikomur ne pride na misel, da bi sedaj nasenkrat zahteval posebnega pooblaščenca in proste roke, kot so storili nekateri sicer maloštevilni direktorji, da bodo lahko vodili politiko »vrste roke«. Reči je treba, da res pogrešamo »vrsto roke« organizacij upravljanja in političnih kadrov v delovnih organizacijah. To vprašanje morajo delovne organizacije čimprej urediti v statutih.

Železnica pred znatnimi omejitvami

Izločiti morajo vse potniške vagonne z leseno konstrukcijo

Dne 2. oktobra 1965 bo prišel veljati zakon, ki preprečuje v železniškem prometu uporabo potniških vagonov z leseno konstrukcijo. Neposreden povod za sprejem in uveljavitev tega zakona je dala huda železniška nesreča januarja lanskega leta v Jajincih, ki je terjala 61 smrtnih žrtev in okrog 300 ranjenih prav zaradi tega, ker je bil vlak sestavljen iz vagonov lesene konstrukcije.

Verjetno je, da ni nikogar, ki bi resno nasprotoval uveljavitvi tega zakona, ker so človeška življenja pač predragocena stvar, da bi jo lahko podreli kakršnimkoli drugim interesom. Vendar pa je treba kljub temu opozoriti na hude težave, v katerih se bodo s tem ukrepom znašle železnice in železniški promet nasploš. Če upoštevamo, da imamo že sedaj ob konicah gnečo na vlakih, potem si lahko predstavljamo, da se nam po 2. oktobru ne obeta v železniškem prometu nič rožnatega, pa čeprav vemo, da je to v interesu naše lastne varnosti.

Na železnicih v Sloveniji za sedaj še ne dajejo nobenih številov o ukinitvi vlakov, vagonov in progah. Slovenska železniška transportna podjetja stvar za sedaj še temeljito proučujejo in si prizadevajo najti v danih možnostih najprimernejše rešitve. O tem koliko in katere vlake bodo ukinili, bodo namreč dokončno odločila železniška transportna podjetja. Pri tem bo treba vsekor upoštevati najmanj potrebne vlake, skriti tiste, ki niso polno izkoriščeni in podobno.

Ne more pa biti dvoma, da bo od 2. oktobra dalje železniški promet tudi v Sloveniji znatno skrčen, kar bo treba nekje nadomestiti. Uvesti bo treba najbližje nove avtobusne proge in okrepiti sedanje, ker se nam ugneje zgoditi, da bo z omejitvami na železnici utrpelo naše gospodarstvo znatne izgube. Milijoni bo treba na to, da ne bi trpela proizvodnja, kar pride v poštev zlasti, am, kjer se večje število delavcev vozi na delo iz oddaljenih krajev.

I/1 Dolenjska cesta od avtoobusnega obratnišča — Karlovska cesta, Levstikov trg — Gojova cesta — Aškerčeva cesta — Trg mladinskih delovnih brigad;

I/2 Celovška cesta od Št. Senke ceste do Delavskega doma;

I/3 Titova cesta od Ruskoga carja — podvoz — Prešernova cesta — Tržiška cesta do trolejbusnega obratnišča;

I/4 Šmartinska cesta od Pokopališke ulice do Njegosove ulice;

I/5 Litijska cesta od Hradskega mostu — Poljanska cesta, Ambrožev trg;

I/6 Karlovska cesta od Karlovskega mostu do Jurčkovega pota.

Torej te ceste mora po zakonu vzdrževati občinska skupščina. Vzdrževanje pa opravlja le cestno podjetje, ker so javne ceste v upravljanju te organizacije. Kako se pri tem urejajo odnosi in kje naj občinske skupščine dobi sredstva, tega zakon ne določa. Pravilno bi bilo edino to: če so te ceste javne, potem naj ta dela financira organizacija, ki jih ima v upravljanju, z dohodki od razlike v ceni bencina in plinskega olja. Sredstva iz tega naslova so dohodki cestnega fonda. Če so te ceste mestne ulice, pa naj jih financira občinska skupščina in dela odloži tistemu, ki ga bo sama izbrala. Menim pa, da bi se bilo treba v mestih resno vprašati, ali je delitev sredstev cestnega sklada med občino, republiko in zvezo še ustrezna oziroma ali občinske skupščine za mestne ulice niso upravičene dobiti tudi del sredstev iz razlike v ceni bencina in plinskega olja?

Prav bi bilo, da bi odborniki na sejah skupščin o tem resno spregovorili, ker so vse dosežene pripombe pristojnih organov za vzdrževanje cest naletele na gluha ušesa.

V ZAGORSKI TOVARNI EKSPLOZIJSKO VARNIH NAPRAV »VARNOST« — Delavca Rado Suštar in Franc Fiere pri elektromagnetu, ki lahko dvigne do 20 ton železa.

Mnenje in kritika

Polževa pot zakonodaje

Zakaj še ni republiških predpisov o mestnih ulicah?

V letu 1961 je bil objavljen temeljni zakon o javnih cestah (Ur. l. FLRJ, št. 27). Od takrat pa do danes so minila že štiri leta in vendar še ni bil izdelan niti osnutek, kaj šele, da bi bil sprejet republiški zakon, ki naj bi uredil status, financiranje in druge tehnično-normativne ukrepe pri gradnji, rekonstrukciji in vzdrževanju mestnih ulic. Vsi zainteresirani, posebno pa večja mesta, so računali, da bo vsaj delne spremembe in izboljšave v zakonodaji prineslo prečiščeno besedilo tega zakona, ki je bil uskladen z ustavo in objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 26/65. Toda v zvezi s mestnimi ulicami v tem zakonu ni nobenih bistvenih sprememb.

V 94. členu starega in v 85. členu novega zakona o javnih cestah je bil objavljen isti tekst:

»Republike izdajajo v skladu z načel tega zakona predpise o poteh in drugih prometnih zvezah, ki niso javne ceste (ulice, vaske, poljske in gozdne poti in dr.)«

Postavljam vprašanje, po kakšnih merilih mestne ulice niso javne ceste in čemu jih pristejamo k vaškim, poljskim, gozdnim in drugim potem?

Če se javne ceste določajo in kategorizirajo glede na gospodarski in družbeni pomen ter glede na območje, za katero so namenjene, potem imajo mestne ulice vse elemente javnih cest. Ne samo to, mestne ulice lahko povezuje več občin med seboj, tvorijo regionalna, republiška in mednarodna križišča, ustvarjajo potrojo in sredstva blagovnega in turističnega prometa. Prav zaradi tega bi morale biti ulice uradno javne ceste. Da pa se obravnavajo znotraj kategorizacije javnih cest po posebnem zakonu ali predpisih je pravilno, ker to zahtevajo specifične okoliščine in posebne funkcije mestnih ulic. Te specifične okoliščine so urbanistično tehnični elementi mesta in komunalni karakter urejanja, vzdrževanja, financiranja, programiranja, mestnih ulic. Ulica je tudi središče vsaj v večini primerov vseh komunalnih naprav in napeljav.

Vse te okoliščine dajejo ulicam značaj komunalnega gospodarstva in morajo prav zaradi tega biti podrejene komunalni politiki občinskih skupščin oziroma mesta. Tem kriterijem je treba podrediti tudi zakonodajo o mestnih ulicah. Zaradi tega mora republika sprejeti tak predpis, ki bo puščal občinskim skupščinam oziroma mestu široke možnosti pri urejanju teh vprašanj, a vendar določil vsaj načela pri gospodarskem in cestnim fonda. Vse ostale podrobne normativno-tehnične pogoje pri gradnji, rekonstrukciji in vzdrževanju mestnih ulic je potrebno prepustiti lokalni zakonodaji, ki bo na podlagi urbanističnih norm postavila svoja izhodišča.

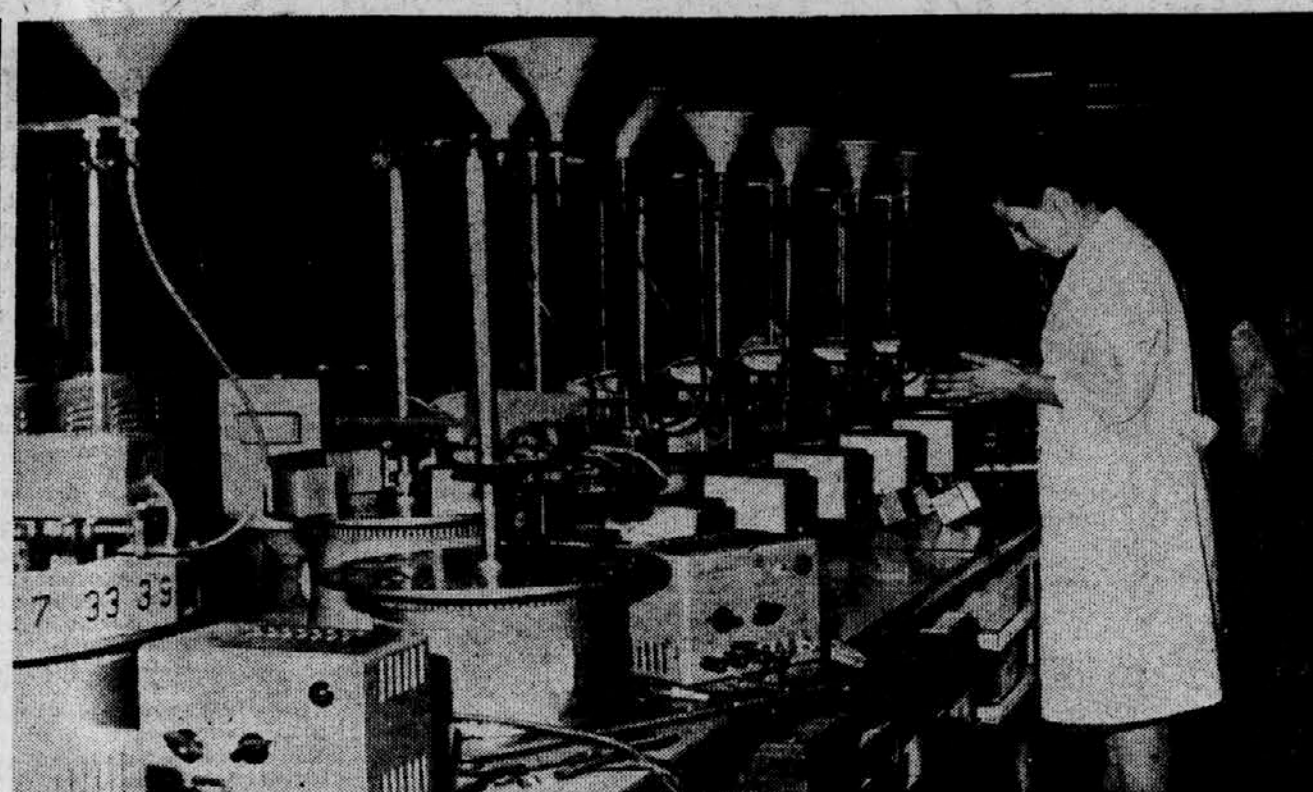
Drugi paradoks v zakonodaji je 38. člen o javnih cestah, ki pravi:

»Javne ceste vzdržujejo cestna podjetja. Če pelje odsek javne ceste skozi naseljen kraj in je zgrajen kot mestna ulica, mora pristojni upravni organ občinske skupščine vzdrževati tudi vozila na takem odseku.«

V Ljubljani se je nekako sporazumno s Cestnim podjetjem v Ljubljani (čeprav postopek po zakonu ni bil izvršen, ker se tudi ne ve, kaj je pravzaprav mestna ulica) določilo mestne ulice, ki so obremenjene kategorizirane javne ceste. Po tem sporazumu so za kategorizirane javne ceste štejejo naslednje mestne ulice:

Prav bi bilo, da bi odborniki na sejah skupščin o tem resno spregovorili, ker so vse dosežene pripombe pristojnih organov za vzdrževanje cest naletele na gluha ušesa.

F. MLINAR

V SENTJERNEJSKEM OBRATU UPOROV tovarne elementov »ISKRA« sortirajo stroji uporovna telesa popolnoma avtomatično.

Foto: M. Kralj

Okrnjene samoupravne pravice

Obrazi »Iskre« upravičeno terjajo večje pravice

Kot kažejo primeri, reforma pozitivno deluje tudi na krepitve samoupravljanja. Kolektivni Iskrinih obratov na Dolenjskem menijo, da glede samoupravnih pravic ne morejo biti izjema. Nad 180 milijonov dinarjev, ki sta jih samo dva obrata dala v prvem polletju za skupne službe, kažejo, kje bi morali predvsem iskati rezerve.

Ze uvodoma je potrebno zavrniti nekoliko demagoško frazo, češ da se hočejo obrat na Dolenjskem očeptiti od matičnega podjetja in ga tako likvidirati. Take težnje v kolektivih ni. Prej bi lahko trdili, da se za tako frazo skrivajo tendence obdržati centralistične pozicije v sklopu ustavnih pravic vsakega proizvajalca.

Ko v tem obdobju iščejo notranje rezerve tudi v Iskrinih obratih na Dolenjskem, ponovno opozarjajo, kako drage so skupne službe za te obrate in kako malo imajo od njih koristi. Razen tega sami ne odločajo o sadovih svojega dela, marveč jih ustvarjena sredstva avtomatično odtokajo za stroške, prvič centralne v Iskrinih obratih za upravljanje v Ljubljani. Obrati »Iskre« namreč nimajo niti lastnih žiro računov. Brez pravic do povračila in samostojnega odločanja kolektiva, gre tako

letno velik del ustvarjenega dohodka za administracijo in pokrivanje izgub nekaterih obratov. Da ta sredstva niso ravno majhna, povedo številke: sentjernejski in žužemski obrati ljubljanske tovarne elementov za elektronsko računalništvo prispevajo na pokrivanje izgub v okviru celotnega podjetja okoli 350 milijonov dinarjev. Obrat v Se miču je žrtvoval (ne prostovoljno) v iste namene v dveh letih tudi blizu 700 milijonov dinarjev. V prvi polovici letošnjega leta je obrat v Žužemberku prispeval za upravo tovarne v Ljubljani pa 33 milijonov dinarjev, obrat v Sentjernejem za centralo 63 in vodstvo tovarne 44 milijonov dinarjev. Se posebej pa plačujejo obrati za vzdrževanje razvojne službe. Kot po vedano, so te milijone pripevali brez odločitve kolektivov. Ob takih dejstvih je

razumljivo, da kolektiv, še zlasti sedaj ob pričetku reforme, postavlja vprašanje bodočih medsebojnih odnosov in pravic vsakega kolektiva.

V razpravah glede obratov »Iskre« in nadaljnje razvoja njene odvisnosti pri nas, je čutili pravilno gledanje v vseh teh kolektivih. Jasno se zavedajo, da je potrebno to industrijsko dejavnost ne le izpopolnjevati in širiti. Zlasti velja to za avtomatizacijo proizvodnje. Ob taki zavesti pa je toliko bolj boleče dejstvo, da obrati pri taki delitvi ostajajo domala brez skladov, njihova sredstva pa gredo nepovračljivo za dokaj drago administracijo in izgube drugih obratov.

Takole pravijo v Iskrinih kolektivih: nimamo nič proti prelivanju sredstev iz enega v drugi obrat, toda le na osnovi posojila in vračila. Nič nimamo proti skupnim službam, ki so potrebne, terjamno pa od njih več korist, kot smo je imeli doslej. Dobro organizirano poslovno združenje in proizvodno delovanje z notranjo samostojnostjo vsakega obrata tudi glede delitve dohodka, bi bilo ustrezno nadomestilo za sedanjo, toliko grajeno centralizacijo, ki je za današnji razvoj takšno preživetje.

Ob takih odnosih kot so sedaj, je do neke mere razumljiva težnja v teh kolektivih, da čimveč sredstev razdelijo na osebne dohodeke in manj na sklade, ker o porabi skladov ne odločajo tisti, ki jih ustvarijo. Potrebno je na koncu še zapisati, da so v obratih »Iskre« na Dolenjskem že dosedaj skrbno sproti vključevali v korist razvoja podjetja in večje proizvodnje vse odkrite rezerve, z veliko prizadevanjem pa iščejo tudi svoje mesto v stabilizaciji gospodarstva in vključevanju v mednarodno dejavnost. Če pri vsem tem opozarjajo na okrnjene pravice samoupravljalcev, jim tega prav gotovo ne gre zametati.

P. ROMANIC

Zabeleženo

Poslovnost?

V našem uredništvu se je zglasil Marko Rebolj in nam povedal tole:

Kur sem color film proizvedel »E/kac. V navodilu piše, da je treba »ekspoziran film poslati podjetju »Jadrana« v Zagreb, kjer ga brezplačno razvijejo. Ravnal sem točno tako, kakor piše v navodilu in postal dne 27. julija letos film v Zagrebu. Potem ko sem čakal tri tedne, sem ugrizal v dopisnico, vendar nisem dobil odgovora. Dne 3. septembra sem naslovil na »Jadrana« ekspresno priporočeno pismo, vendar je

tudi ostalo brez odgovora. Deset dni kasneje sem 13. septembra poslal brzojavno s plačanim odgovorom, vendar vse zaman. Naj omenim še to, da je moj prijatelj posljal med tem podoban film v München, nazaj pa ga je dobil razvitega že v šestih dneh.

Resno se sprašujemo, kako bo v času, ko vsi iščemo notranje rezerve, uspevalo podjetje s tako ekspanzivnostjo in s tako poslušnostjo, kot jo je v tem primeru pokazal »Jadrana« v Zagrebu.

I. N.

kozerija

Vse po horoskopu

To je bilo natanko predvideno. Orskopu. Se pravi, ravno v tem obdobju pod škorpionci, biki in tehticami kakšne posebne napovedi o akciji neštetih ni bilo nič zapazeno, amo v isti številki nekakega »Glasnika« lista je bil usoden naslov: Najljubši cen pred sodiščem. Od tedaj aka verjame v horoskop. Zda na anko ve, kateri teden bo imel težave: inspekcijo, kdaj ga utegne doleteti reelekcija in podobni zgodovinski dogodki v njegovem kratkem življenju. Svoje izkušnje je postrvalno prenesel name. Zda tudi jaz verjamem v horoskop in dokazem lahko, da vse drži, kar v njem piše.

Prejšnji teden, na primer, sem pod bikom našel tole napoved: »V službi neprijetnosti, imeli boste težave s šefi. Potem se stvar izgladi. Proti koncu tedna denar, ki vas sprosti.

Blondinka še vedno misli na vas, vi pa ste nerodni.«

Težave v službi so se začele v podjetju »Mehanoprom«, in sicer na ta način, da sem imel sam neuprjetnosti s šefi. Nobenega ni bilo doma, tisti pa, ki so bili, so skrivnostno igrinjali za številnimi vrati. V pogovoru sem se tako lahko zapletel samo z enim predstavnikom tega plemenitega rodu. »Zaradi reforme sem prišel«, sem rekel. »Zanima me... zanima nas, kako je zdaj pri vas s cenami, pa s proizvodnjo...«

»Nimam časa, nimam časa.« je rekel tovariš šef. »Končno pa se nič ne vemo, kakšen bo položaj. Res še nič ne vemo. Ravno kar študiramo položaj, primerjamo analize in kalkulacije...« Toda znenkrat se ni nič.

»Pa bi mi vsaj povedali, kako napredujete s študijem analiz. Mogoče bi bilo kaj zanimivega v metodologiji vašega študija...«

»O, ni še nič! Razen tega pa ni sem pristojen za dajanje izjav tisku. Oglaste se, ko bo doma direktor. Po statutu je samo on pristojen za dajanje izjav. Saj razumete, uradno skrivnost... Mi delamo po statutu...«

»...ošlih tudi sklopilnice.« sem rekel. Toda odrezati se je besedo, sliši tvegano stvar. Vrata so se zaprla in tako res ni bilo nič. Horoskop je imel prav. Tudi v drugem delu, ko je napovedal, da se potem vse izgladi, je stvar drkila. Zadeva z analizami in kalkulacijami se je namreč izkala na sodišču, kjer je bil »Mehanoprom« dokaj glavočiglačen z nekaj milijoni. Moji poklicni radovednosti je bilo zadovoljeno.

Nekaj več negotovosti je vnašala v življenje napoved, da pride proti koncu tedna denar. Toda človek mora stvari pač bolje brati in razumeti. Saj končno ni pisalo, da pride denar, ki sem ga zastojl čakal. Pisalo je samo: proti koncu tedna denar —

In to je drkalo, ko sem odšel precej furjeve za takse in podobne tiskovne, ki jih potrebujejo državljani, kadar se lotevajo raznih gradenj in dobijo maloposrešne komplekske. Tako so me tisti furji potem zares precej sprostiti, še danes čutim olajšanje v denarnici.

Skoraj neverjetno se mi je zdelo, da bi lahko horoskop upamiti tisto glede blondinke, ki še vedno misli name. Le katera, pri vragu, sem se spraševal. Toda usoda ima zavita pot, vse se lahko zgodi. Tako potem proti koncu tedna, ko se veljavnost horoskopa že izteka, sedim v restavraciji in čakam na male vampe. Tri natakarcice se motajo neke tam zunaj okrog kuhinje in hodnika. Čakam četr ure, pa še ni nobene na spregled. »Le v kateri rajon spadam.« si mislim in ogledujem še dva zalogočasna gosta pri sosednjih mizah. Naposled se le prikaže najstarejša od teh ženskih otrok, ki se gredo družbeni sektor gostinstva.

»Halo, prosim!« zakličem. »Takje!« pride odgovor, natakarcica pa spet švigne pri nekih vratih ven. Zda se spominjam horoskopa: blondinka je. Jazmo, prav tista blondinka, ki je mi v moj rajon. Tako razmišljam še četr ure o horoskopu, kako imeniten tolažnik je v življenju. Blondinke še ni na spregled in je bržčas še ne bo, ko bom tola kozerijo avil v pisarnski otiček. Toda, glavno je, da misli name. Ona misli name — in tako piše v horoskopu. Kako je pa z nerodnostjo, še ne vem, ker dan še ni pri kraju. Toda gotovo se bo kaj nerodnega še zgodilo; to se pa do gaja, kadar hočete. Če nič več, dom gotovo tako neroden, da bom se enkrat zvečer prišel v to restavracijo na golač. Tedaj se bo horoskop najbrž kar dvakrat uresničil: Blondinka bo gotovo spet pol ure mislila name. Tako je predvidena usoda našega gostinstva v zvezdah.

DRAGO VRESNIK

Proga Sarajevo-Plоче bo stala 95 milijard

V Skupnosti železniških podjetij v Sarajevu so izdelali predlog dopolnilnega investicijskega programa za prago Sarajevo-Plöße, ki upošteva zvišanje gradbenih stroškov po gospodarski reformi. Ko so leta 1961 izdelali prvi dopolnilni investicijski program, so gradbene stroške izračunali v višini 67 milijard din, lani v decembru so znesek zvišali na 78 milijard, zdaj pa z upoštevanjem vseh podražitev na 95 milijard, vendar menijo, da lahko končni znesek doseže tudi 100 milijard. Kot primer navajajo, da so se železniške tračnice na dolžini 50 km. Na tona dela proge intenzivno napredujejo dela za elektrifikacijo proge in za postavitev avtomatičnih signalno varnostnih naprav.

Omejitve marž pri odkupu

Ker so si kmetijske zadruge v zadnjem času zaračunavale prehrano visoke marže pri odkupu živine kakor tudi pri odkupu žita in drugih kmetijskih pridelkov, je zvezni sekretar za industrijo in trgovino izdal odnoso o maržah v prometu z kmetijskimi pridelki. Po tej odredbi smejo delovne organizacije, ki kupujejo kmetijske pridelke neposredno od individualnih proizvajalcev zaradi nadaljnje prodaje, zaračunati pri svinjah, govedu, teletih, ovcah in perutnini do 6 odst. marže, pri koruzi v zrnu do 6 din pri kilogramu in pri koruzi v storžih do 4 din, vse franco skladišče, vagon ali drugo prometno sredstvo. Odstotna marža pri odkupu živine se računa od cene, ki jo dobi individualni proizvajalec. Predpisane navzgor marže pa se ne nanašajo na tiste kmetijske pridelke, ki jih delovne organizacije kupujejo od individualnih proizvajalcev na temelju pogodbe o proizvodnji in dobavi kmetijskih pridelkov (na temelju kooperacije). Ta odredba velja od 23. t. m.

Zmanjšane rezerve v jugoslovanskem elektrogospodarstvu

Po podatkih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva je bila proizvodnja električne energije javnih elektrarn v avgustu za malenkost nad planom. Celotna proizvodnja je znašala 1.099 milijonov kWh. Hidroelektrarne so dale 547 milijonov kWh, to je več, kakor je bilo planirano, termoelektrarne pa so s 555 milijoni kWh ostale pod planom. V splošnem se je stanje poslabšalo. Rezerva v akumulirani vodi akumulacijskih hidroelektrarn se je zmanjšala od 793 milijonov kWh koncu julija na 592 milijonov kWh konec avgusta in je bila še za 115 milijonov kWh nad lanskim stanjem ob koncu avgusta, ki je bilo zelo neugodno. Tudi zaloge premoga pri nekaterih termoelektrarnah so nezadostne. To velja zlasti za toplarno Beograd, ki je v tem, pa tudi v Tešani, kjer je ni uspelo z rudnikom skleniti pogodbe o dobavi premoga. Preskrba s premogom je neugodna zlasti zaradi tega, da bodo morale v prihodnjih mesecih termoelektrarne kriti pretežni del potreb.

TAM na sejm motornih vozil v Beogradu

Na letošnjem sejm motorijev in motorijevih vozil v Beogradu, ki bo od 25. septembra do 3. oktobra, bo TAM razstavila tudi dva nova izdelka, in sicer: prekužno TAM-5000 K in kamion TAM-5000. Tovarna je izdelala za povzročanje tonaže predvsem zaradi čedalje večjega povpraševanja po teh vozilih. Nov kamion TAM-5000, ki se sicer na zunaj ne bo mnogo razlikoval od dosedanjega TAM-4500, ima nove tehnične in manevrske lastnosti. Vanj je vgrajen nov menjalnik Z5-35N, spremenjena je tudi zadnja os, povečan rezervoar za gorivo, okrepljen okvir šasije, vgrajena ima tudi nove, močnejše vzmeti. Zaradi povečanega rezervoarja, v katerega je moč naložiti 100 l goriva, je povečan akcijski radius vozila za eno četrto del.

Razen omenjenih novih vozil bo TAM razstavila na sejm tudi kamion TAM-2000, kombi TAM-2000 C, hladilnik TAM-2000, avtobus AS-3500 s samonosno karoserijo in gasilsko vozilo TAM-4500 G. Iz proizvodnega programa bodo razstavljali 4 valjni motor F 4 L 514 ter 4 in 6 valjni agregatni motor. V neposredni bližini razstavne prostora TAM bo na sejm razstavljali tudi njen licenčni partner — podjetje KHD Magirus-Deutz iz Ulma. Med izdelki, ki jih bo razstavilo to podjetje, naj omenimo avtomatsko motorno gasilsko leste, visoko 30 metrov.

F. KRIVEC

Tretji arabski vrh

V petek se je končal v Casablanci tretji arabski vrh, ki se je začel 13. septembra in na katerem bi morali biti prisotni še 13 arabskih držav. Najvišji voditelji arabskih držav so se tokrat prvič sestali zunaj Združenih arabske republike (prvi sestanek je bil v Kairu drugi pa v Aleksandriji), drugo susodno število 13 pa se je zmanjšalo za eno, ker je ostal stol, na katerem bi bil moral sedeti tunizijski predsednik Bourguiba, prazen. Z dnevnega reda je bil umaknjen eden trnjevitih problemov, ki so burkali medarabske odnose: šefi arabskih držav namreč niso razpravljali o Jemenu, ker sta se predsednik Naser in saudijski kralj Fajsal pred konferenco sporazumela o postopnem umiku egiptovskih čet iz Jemena in o plebiscitu, ki bo sledil. Naser in Fajsal sta prispela v Casablancu v istem letalu, kar naj bi tudi na zunanji odraščalo iskrenost v Džeddi sklenjenega sporazuma. Nekateri so sicer zaradi tega menili, da prihaja Naser v Casablancu kot »človek, ki je moral popuščati, toda pokazalo se je, da je predsednik ZAR nesporno ostal ena od centralnih osebnosti tega srečanja na najvišji ravni: dejstva, da sta se nam obnovo Tito in Sastri, pa premier Wilson in nekateri evropski, Ameriki zelo bližnja država v Pekingu posredovati v prid politične rešitve v Vietnamu, pač ni mogel in ni smel nihče prezreti.

Kljub temu pa ne kaže zanikati, da v Casablanci ni bilo elementov, ob katerih bi lahko prišlo do ostrin polemik, ki ne bi služile smotom sestanka, t. j. krepitvi enotnosti med arabskimi državami. Eden takih elementov je bila polemika o odstopnosti tunizijskega predsednika in propagandni dvojni med Kairo in Tunisom v zvezi s palestinskim problemom: »drugo fronto« v tej polemiki je odprl sirijski predsednik z obtožbami, da je Kairo glede palestinskega vprašanja prevzel popustljivost, v Casablanci se je potanil predstavnik Kurdot, ki ima svoj sedež v Kairu, in predložil memorandum, ki obtožuje iraško vlado, da v vojaško silo zatira Kurde in v ta namen uporablja celo enote palestinske osvobodilne armade, ki so v Iraku; sugestije Maroka in Alžirije, naj bi pomladili arabsko ligo, so nekateri razlagali kot polemično pobudo, naperjeno proti vodilni vlogi neke države, namere organizacije za osvoboditev Palestine, pa naj bi ji priznali članstvo v arabski ligi in pravico, izvajati suverenost nad vsemi Palestinci, pa so s posebnim nezanimanjem sprejeli v zvezi s Skratka, v okviru tretjega vrha se je nabralo toliko nekonstruktivnih elementov, da so tako v krogih udeležencev kot v krogih zunaj konferenčne zaskrbljeno ali pa z neprikritim zadovoljstvom začeli govoriti o verjetnem neuspehu »tretjega vrha«, ki da bi utegnil biti celo zadnji.

Že v drugi polovici zasedanja pa je bilo jasno, da so še arabskih držav ostali na trdnih tleh političnega realizma. Odstotnost predsednika Bourgibe ni sprožila plazov polemik, odgovorov; kralj Hasan II je kot gostitelj spretno zakrmaril barvo v mirnejše vode in tudi polemične poante sirskega predsednika so otopele v konstruktivnem dialogu, ki je dobil dokončno afirmacijo v dokumentu o arabski solidarnosti. Dokument daje poudarek suverenosti vsake arabske države in neovmejevanje v notranje zadeve drugih držav, ter določa norme in okvire za konstruktivno razpravljanje med članicami arabske lige ali v drugih besedah, prevajajoč pagandistično vojno in izmenjavanje klevet na radijskih valovih in po časopisnih stolpcih, kar se doslej ne redko dogajalo v vsakodnevni praksi medarabskih odnosov.

Palestinsko vprašanje je bilo uradno osrednji problem, toda način, kako so ga obravnavali, je nov. Polkovnik Bumeidien ga je zastavil kot vprašanje osvobodilnega boja, ki bo ustvarilo novo moralo in politično podporo arabskih držav, ne pa kot vojaško konfrontacijo med arabskimi državami in Izraelom; predsednik Naser je posredno izrazil soglasje z alžirsko sugestijo, ki je dejala, da je »rešitev arabskih problemov tesno povezan z rešitvijo problemov, ki se zastavljajo drugim narodom, in da je torej nanjo treba gledati v svetovnem okviru. Se bolj odkrit je bil član delegacije ZAR, ki je dejal, »da se morajo Arabci znebiti pšpništva, da ne bodo večni plenilci, od palestinskega problema, ki da mora biti rešen v kar najširšem okviru mednarodnih odnosov.«

M. SUSTAR

HICKS: NENAPOVEDANA VOJNA

»Die Welt« — Hamburg

Britanski sindikati

Ted Hill se je poslovil

97. konferenca kongresa britanskih tradeunionov

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Stari sindikalni bojevnik Ted Hill, ali kakor so ga včasih klicali »Strašni Ted«, se je zadnji dan 97. letne konference britanskih sindikatov v Brightonu po dolgih letih sindikalnega dela takole poslovil od svojih tovarišev, ki so mu v spomin in priznanje za njegove zasluge podarili zlato značko: »Ob slovesu se ne bom omeril. Opravi sem svoje delo in mislim, da sem ga dobro opravil... Služil sem svoji dobi in generaciji, kakor mi je velevala vest.«

Vsi delegati na konferenci so vsilili in navdušeno vzklicali »Strašni Ted«, ki je veljal za najbolj slikovito osebnost v britanskem sindikalnem gibanju. Bil je predsednik sindikata kotlarjev in sindikalni voditelj starega kova. Pred neko veliko stavko je novinarjem, ki so ga obsipali z vprašanji, gladko odgovoril, da ga ne briga, kakšne posledice bo stavka imela za gospodarstvo dežele. Člani njegovega sindikata ga pljujejo zato — je dejal — da se bori za večje plače in boljše delovne pogoje.

»STRAŠNI TED« — Ted Hill, starji britanski sindikalni bojevnik.

Se delovne pogoje. Za gospodarstvo naj se brigajo drugi.

»Strašni Ted« je bil poštenjak od nog do glave, delavci so mu popolnoma zaupali, celo nasprotniki so ga spoštovali. Toda njegovo slovo označuje konec obdobja, ako naj se za gospodarstvo brigajo druga. Britansko sindikalno gibanje je postalo eden izmed stebrov dežele, brez katerega ne more nobena vlada voditi gospodarske politike, ne planirati gospodarskega razvoja. Ta orjak ali dinosavir, kakor ga upodabljajo karikaturisti, se mora zdaj brigati tudi za gospodarstvo in ne samo za plače in boljše delovne pogoje svojih članov.

Letošnja konferenca kongresa britanskih tradeunionov (T.U.C.) je najbolje osvetlila dilemo, v kateri so se znašli britanski sindikati. Delavci zahtevajo večje plače, vlada zahteva mezdno doro, plino sindikati — voditelji predvsem člani izvršnega odbora kongresa Trade Unionov, generalnega sveta, pa so se znašli med klavdom in nakovalom. Nakoval so delavci, klavdo pa vihti Wilsonov namestnik in minister za gospodarstvo George Brown.

George Brown, ki je bil nezadovoljen z izvajanjem politike cen in dohodkov, je malo pred kongresom zsalucal bombo v generalni svet, kakor je zapisal neki komentator. Predlagal je, da bi vsak sindikat v bodoče, preden bi zahteval povečanje plač za svoje člane, moral to zahtevo sporoditi državnemu odboru za cene in dohodke. Dokler bi odbor to zahtevo raziskoval, bi moral sindikat čakati. Če pa ne bi hotel čakati, bi ga vlada po zakonski poti prisilila, da bi potpel.

Še zdaj ni povsem jasno, kaj se je dogajalo na vihnem sestanku med ministrom Brownom in člani generalnega sveta na čelu z generalnim sekretarjem Georgeom Woodcockom. Znano pa je, da je Woodcock prišel na dan z lastnim predlogom, po katerem bi sindikati sporodili

nance Callaghan veselo sporočil, da so zahodnoevropske države — to pot brez Francije — in ZDA odobrile Britaniji nov »masiven« kredit (nekateri omenjajo dve milijardi dolarjev), da bi z njim britanska vlada dokončno in temeljito podprla funt sterling. Nič ni bolj prepričljivo vplivalo na tuje finančne kroge od dejstva, da so celo sindikati pripravljeni na žrtve.

Vlada odgovarja kritikom, da ni res, da bi zahtevala žrtve samo od delavskega razreda. Cela vrsta ukrepov finančnega ministra — zajezi- tev investicij v tujini, omejitve kreditov, obdavčitev raznih direktorskih stroškovnikov, napovedana zakonodaja o prodaji zemljišč itd. — dokazuje, da zahteva vlada žrtve tudi na drugi strani.

Toda tisti, ki so glasovali proti Woodcockovemu predlogu na letni konferenci, so s tem izrazili nezaupanje tudi generalnemu svetu kongresa tradeunionov (T.U.C.). Posamezni sindikati, vključeni v kongresu, ki štejejo tudi poldrug milijon članov, so zelo ljubosumni na svojo neodvisnost. Položaj generalnega sekretarja in generalnega sveta je zelo šibak. Ne generalni sekretar ne generalni svet nimata prave oblasti. Funkcijo generalnega sekretarja bi lahko primerjali s položajem ustavnega monarha v Britaniji in skandinavskih deželah: ima pravico zahtevati, da ga vprašajo za nasvet, ima pravico dajati nasvete in ima pravico opozarjati, nima pa pravice ukazovati. Če bi imel generalni svet pravico arestiti zahteve posameznih sindikatov po zvišanju plač, bi dobil večja pooblastila. Teh pooblastil pa mu nekateri sindikati ne želijo dati.

B. PAHOR

Onstran polarnega kroga

Visok dodatek za sončno lakoto

Lepi zaslužki so glavno, kar vleče ljudi v večno sivi Murmansk

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Omenil sem že, da so velik strateški pomen Kola, murmansko pristanišče, ki nikdar ne zamrzne (v zadnjih tridesetih letih je zamrznilo samo enkrat) in ki je najugodnejša pot, tako v Atlantski ocean kot v severno Sibirijo, pa se neizčrpna ribna bogastva severnih morij, tisto, kar sili državo, da vlagava velika sredstva in napore za kolonizacijo Zapolarja. Če pristejemo sem še velike zaloge rud, ki jih hranijo kolske gore, potem je vzrokov več kot dovolj.

Največja ovira za kolonizacijo je seveda podnebje. V primerjavi z ostalimi predeli Zapolarja ima Kola to prednost, da jo ob severnih obalah oblika topla Zalivski tok.

NOVI BLOKI V MURMANSKU — Mesečno izročilo stanovalcem 200 stanovanj. Foto: J. Stanič

Bonn „prodaja“ vzhodno mejo

Kaže, da je ZR Nemčija pripravljena barantati za »srednjo Nemčijo«

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

BONN, septembra — Cyrankiewiczov obisk v Parizu je bil hud udarec za bonsko vlado. Niso pa je toliko prizadele izjave potkega premiera, da francoski predsednik priznava mejo na Odr in Nisi, da torej vtraja pri tem, kar je rekel leta 1959; za Bonn boleče je dejstvo, da francoska vlada ni niti z besedico »popravila« Cyrankiewiczovih izjav, da se ni niti formalno distancirala od gostovih besed, kot se je spomladi med obiskom sovjetskega zunanjega ministra. Za »največjega prijatelja Nemcev«, de Gaulle, je torej zahodna poljska meja dokončna; da se s tem vprašanjem tudi ostali zahodni zavezanci v resnici več ne ukvarjajo, je tudi že znano — zahodnonemški veleposlanik v Washingtonu je moral tri dni moledovati po State Departmentu, preden so mu »prisločili na pomoč« in ponovili stališče potdsamske konference, da je treba vprašanje vzhodne nemške meje dokončno rešiti ob podpisu mirovne pogodbe. »Bonn je precej sam s svojimi pogledi,« ugotavlja hamburška »Die Welt«.

Bonn s svojimi pogledi ni sam le v odnosu do tujine, tudi zahodni Nemci sami priznavajo to mejo za dokončno. Resnično, niti poteka pogovor s komerkoli v zvezni republiki, nihče se niti za trenutek ne pomislija odgovoriti pritrdilo, kadar gre za vprašanje, ali je za Nemce meja na Odr in Nisi meja. »Na oni strani ni več Nemcev,« Nekaj moramo plačati za tisto, kar se je zgodilo pod Hitlerjem,« »Vsi bi bili proti, če bi zahtevali vzhodno pokrajino,« Govorčenje od Odr in Nisi je poneumljanje ljudstev,« »Saj niti srednja Nemčija (Nemška demokratska republika) ni naša!« — to so karakteristični odgovori današnjih zahodnih Nemcev. Vzhodna meja v resnici ni več problem, če je kdaj sploh bila.

Zakaj se torej bonška vlada s tako vehemenco ukvarja s tem vprašanjem? Zakaj je speaker zveze vlade, Günther von Hase, prejšnji teden trikrat in ne da bi trenil s ocesom, zagotavljal abranim, rahlo muzajočim se tujim novinarjem, da je provizorično vzhodno mejo eno izmed bistvenih motivov zahodnonemške zunanje politične dejavnosti?

V tako imenovanih »bonskih krogih« nikakor ni težko odločiti notranjo strukturo tega stališča, ki daje celotni zahodnonemški zunanji politiki rahel nadih utopičnosti in ne resnosti. Po vsem, kar človek sliši, bi bilo zmotno trditi, da pretežna večina odgovornih za zahodnonemski svetovni resno združuje možnost ponovne združitve nekdanjih vzhodnih pokrajin — Slezije, Vzhodne Prusije, »Gdanska, Pomorjanske — s sedanjima ali »bodočo« Nemčijo. Če govorijo o

tem, potem samo na nedeljskih begunskih zborovanjih, ko jim v bistvu gre samo za pridobivanje volitev; toda tudi to bo ponehalo, pravijo, kajti mlada generacija, potomci beguncev izpred dvajsetih let, je skoraj popolnoma izgubila potrebo po »stari domovini«. Seveda, ta privatni realizem ne izključuje možnosti, da v »ugodni mednarodni situaciji« spet zahtevajo »tradicionalni življenjski prostori« in v zvezni republiki je še vedno dovolj skupin — vendar uradno samo toleriranih — ki vidijo možnost za ponovno združitve v mejah iz leta 1937 samo v vojni in ki skušajo zahodno Nemce na to tudi »duhovno pripraviti«. Vendar pa je vse to daleč izven jedra današnje zahodnonemške politične zavesti. Če si današnji zahodni Nemec v nacionalnem oziru sploh kaj želi, potem si — dokaj neopredeljeno sicer — želi združitve s »srednjo« Nemčijo, torej NDR; in tudi ta želja naglo plahni. Vzhodno od Odra in Nise pa zanj ni več Nemčija.

Bonn »vtraja« torej iz formalnih razlogov in ti so bolj preukpevalske narave. Nekateri kolikor toliko neodvisni zahodnonemški časopisi razlagajo, za kaj gre: meja na Odr in Nisi je »mrtva«, ki jo je zvezna republika pripravljena plačati, kadar bo prišel čas medesebojnih koncesij. »Zakaj bi se naša pravica odrekli, če za to nič ne dobimo?«, je zapisala »Frankfurter Allgemeine Zeitung« ob »francosko-poljski aferi«. Zahodnonemška vlada zavrača postdamski sporazum in mu ne prisloja niti najmanjše ve-

ljavnosti, toda krčevito se oklepa enega samega stavka v potdsamski deklaraciji: »... vprašanje vzhodne meje bo dokončno rešila mirovna pogodba z Nemčijo«. Iz tega izhaja, da ima pravico in celo dolžnost vztrajati pri tezi o provizorij, dokler ne bo napočil trenutek za rešitev celotnega nemškega vprašanja. V sedanjih političnih konstatacijah to seveda pomeni, da se namerava odrediti vzhodnim pokrajinam šele takrat, ko bo nasprotna stran pripravljena razpravljati o »sovjetski okupacijski onie«. Zvezna republika je pripravljena odstopiti »vzhodno« Nemčijo, če dobi za to »srednjo« Nemčijo, to je bistvo zahodnonemške politike z Odro in Nisi in zanj je tako občutljiva in zamerljiva, kadar zahodne zavezni- ce, navedlane bonških konstrukcij, govorijo o nemškem vprašanju v razumljivem jeziku.

»Pravno stališče« bonške vlade glede vzhodne meje v resnici nikakor ne temelji na Potsdamu, temveč na uradni teoriji o weni nemški državi; ta teorija pa je brez realnih temeljev. »Pravno stališče« Bonna namreč ne upošteva resničnosti, ki je nastala po Potsdamu, namreč obstoj Nemške demokratske republike, obstoj dveh nemških držav. Prav s pravnega stališča, in sicer mednarodno pravne, zvezna republika nima legitimacije za tako ali drugačno razpravljanje o »vzhodni meji« — ta meja je namreč meja neke druge države, vzhodnonemške. Vzhodnonemška država pa je sklenila s svojo vzhodno sosedo Poljsko veljavno pogodbo, ki določa mejo na Odr in Nisi. Ta meja torej ni blago, s katerim bi Bonn lahko kupčeval, in zato tudi nima nobene cene zanj. Nekaj, kar nima, Bonn ne bo nikomur prodal in za to tudi ničesar dobi.

Socialnodemokratski kanclerski kandidat Willy Brandt je na svoji zadnji tiskovni konferenci pred volitvami izjavil nekaj, po čemer bi lahko sklepali, da je pripravljen na nekakšno pogajanje ali barantanje. Rekel je namreč: »Gospod Cyrankiewicz naj nikar ne misli, da bo dobil zahodno mejo v Parizu«. Nadaljevanje te misli bi bilo: dobi jo lahko samo v Bonnu. Neki novinar je na to pravilno pripomnil: »Kaj bi hotel v Bonnu po nekaj, kar že ima?«.

SLAVKO FRAS

BRIGHTON PAVILLION, kjer je potekal 97. kongres britanskih tradeunionov. Delegati so zastopali 8,700.000 delavcev.

OBVESTILO

o naročanju inozemskih revij in časopisov za leto 1966

DZS — INOZEMSKI ODDELEK obvešča podjetja in ustanove, ki želijo naročiti

INOZEMSKO STROKOVNO IN ZNANSTVENO PERIODIKO za leto 1966,

da bo oddelek DZS sprejemal naročila nepreklicno DO 1. OKTOBRA 1965.

Pri naročilih, oddanih po tem roku, DZS ne jamči za dobavo.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE Inozemski oddelek Ljubljana, Titova cesta 25 8026

(II)

na močno sonce na jug in ker so v bližini velika ležišča zdravilnega blata.

Ce so torej naravna bogastva ter trgovski in strateški pomen Kola dovolj močni razlogi za državo, da ji ni fal sredstev za to kraj, pa vse drugo govori proti nasejvanju Kola. Zakaj torej ljudje vseeno prihajajo sem? Vzrokovi je več; za ribiče in pomorščake je stvar jasna: ne morejo biti vsi na Črnem morju. Nekateri, zlasti tisti s končano visoko šolo, prihajajo sem, ker jim pač Kola določi kot prvo službeno mesto Gosplan, ki razporeja diplomante. Eni pridejo, ker lu laže najdejo ustrezno delo, drugje spet, ker si obetajo boljše stanovanjske razmere in podobno.

Levji delež zaslug za nasejvanje Zapolarja pa gre vendar polarnemu dodatku. Vsa zaposleni onstran polarnega kroga pa naj dela v rudniku, na ladji ali v pisarni, dobiva v začetku 80 odstotkov polarnega dodatka na osnovno plačo, pozneje pa 100 odstotkov. Visoki dohodki so glavno, kar vleče ljudi sem. Prihajajo za tri leta, vendar jih precejšen del ostane mnogo dalj, nekateri vse življenje. Navadito se podnebja in visokega standarda, zato vrtnet in tako lahka, kot bi mislili.

Kljub temu problem fluktuacije ni majhen. Obilasti se zavedajo, da je prihodnost Kola odvisna od stalnosti prebivalstva, ta pa spet od čimbolj normalnih življenjskih razmer. V Murmansku jim je to že precej uspelo. V marsikakšnem pogledu lahko Murmansku uspešno tekmuje z mnogimi ruskimi mesti. Po zadnji vojni, ko je bilo prejšnje leseno mesto skoraj do tla porušeno, je zrastle novo, zidano mesto,

smiselno in skrbno urejeno. Velikanska večina zgradb ima centralno gretje (kuriti morajo celih 300 dni v letu), plin in vsa ostala udobja. V mestu je dovolj trgovin in precej kulturno-zabavnih ustanov. Odlično je organizirano šolstvo ter varstvo šolskih in predšolskih otrok. Preskrba mesta s hrano je odvisna izključno od uvoza, razen rib, vendar je v tem pogledu položaj dober, zlasti v zadnjih letih. Težje je le za sveže sadje in zelenjavo, ki ju je malo, razen tega pa so cene nekakrat višje kot drugod.

Skratka, na prvi pogled nudi Murmansku mnogo bolj- ši vtis, kot mesta v srednjih širinah. Toda ko se odres- prevega presenečenja, ker pač nisi pričakoval tako »normal- nega« mesta v teh krajih, te- dati se šele počasi začne za- vedati, da gre vendarle za iz- redno okoliščine. V mestu zaman iščeš park ali vsaj kakšno drevo, vredno tega imena, na katerem bi se spo- čilo oko. Mnogo si prizade- vajo, da bi ulice vsaj malo ozelenili, zasajajo drevesa, toda po dvasetih letih rasti, še vedno segajo komaj meter visoko. Utrujajoče deluje več- na sivina mesta, ki je pol leta pogreznjeno v temo, pol leta pa nad njim visi gosta pre- praga oblakov, iz katerih ne prestando prši. Nobenih barv ni, vse je sivo, vlažno in hladno. Se slabša je okolica. Na eni strani omejuje mesto Kolski zaliv, na treh ostalih pa srednje visoke gore. Kot vse, so tudi te brezbarvne. Mah in pritlikavo rastlinje se blejejo za obstank med skalovjem. Brezupna, sivozel- ena tundra oklepa mesto v trdn, neprijeten objem.

In vendar, ne glede na vse to, Murmansku kar naprej ra- ste. Ob obali zaliva je že

zmanjkalo prostora in zdaj sili v gore. Severno od središča mesta se cesta po strmem pobočju vije na večjo planjavo, tu se odpre pogled na orjaško gradbišče novega Murmanska. Stotine blokov, dograjenih, šele začetih ali samo temeljev se drenja na brezupnih kamnitih tleh. Me- sečno izročilo stanovalcem 200 stanovanj.

»Potrebe so večje kot mož- nosti«, pripoveduje načelnik »Glavmurmanskstroja« Dmitrij Petrovič Bolotov. »Plan je odločno prenapet. Delamo noč in dan in vendar ga skrajno težko dohajamo. Če nam že uspe, da ga izpolni- mo, gre marsikdaj na račun kakovosti in lepote. Da, celo montažni bloki, ki jih sestav- ljajo skoraj tako hitro, kot otroci hiše iz kock, ne more- jo požreti reke prebivalstva, ki se steka na Kola.«

Se večerja je bila tu siva tundra, danes jo pokriva gozd prav tako sivih blokov. Lepoto bi tu iskali zaman. Prav ničesar ni, kar bi poziv- ljalo te kamnite kvadre, niti balkonov. Zakaj bi jih tudi imeli? Ljudje so sem prine- sli plin, toplo vodo in elek- triko, ne pa tudi barv in oblik. »No« je vprašujoče dejal kolega, ko sem strmel v te sive uniformirane bloke novega mesta. Kaj naj odgovori prišlec iz toplih, sončnih in barvitih mest? Največje mesto onstran po- larnega kroga je nedvomno veliko dejanje, toda...

Toda vse ostalo je relativ- no. »Dvajset let živim tukaj, pravi inženir-graditelj Viktor Vasiljevič Golub. »Tam, kjer je danes že staro mesto, smo po vojni nabirali gobe. Gle- daš, gledaš, kako raste Mur- mansk in moraš ga imeti rad, čeprav je drugačen, kot druga mesta.«

JANEZ STANTO

Madžarsko-francoska trgovina

Francoski minister za javne službe in promet Marc Jaquet se je že dni pogovarjal z pristojnimi funkcionarji v Budimpešti o problemih zboljšanja sodelovanja v gospodarstvu med Madžarsko in Francijo. Obe strani sta izrazili željo, da bi se trgovinska menjava povečala, posebej madžarski izvoz v Francijo, ki je vedno manjši od uvoza. Francoski minister se je strinjal z madžarskim stališčem, da bi pri poveča- nju madžarskega izvoza laiko dobil večjo udeležbo izvoz industrijskih izdelkov. Doslej so 60% madžarskega izvoza v Francijo vsebovali le kmetijski pridelki.

Sodelovanje dežel v EFTA

Gospodarski izvedenci de- žel Skandinavije zdaj prouče- juje možnost, da bi se bolj razvili ekonomsko in trgo- vinski sodelovanje znotraj EFTA področja. Izdelali so že načrte o ustanovitvi nor- dijske carinske unije, uskla- diti carin in skupni politiki na področju kmetijstva. Ta in druga vprašanja bodo predstavljal glavno temo po- govorov na bližnjem sestanku nordijskega sveta januar- ja prihodnje leto.

Orientacija na nadaljnjo razširitev ekonomskih vezi med nordijskimi deželami je posledica čedalje večjih ne- soglasij med EGS in EFTA.

»Program za Avstrijo«

Predsednik social. stranke Avstrije Pittermann je izjavil, da »osnutek programa za Avstrijo«, zasnovan kot de- lovni program bodoče koalici- ske vlade s socialističnim kanclerjem na čelu, ni noben nov strankarski program, marveč predlog o tem, kakš- na bi bila oblika vladanja v Avstriji v prihodnjih starih letih. Na dvodnevni konferen- ci članov parlamenta fra- kcije v Celovcu je dr. Pittermann ponovno opozoril na to, da pomeni ta dokument, o katerem zdaj v Avstriji ze- lo živahno razpravljajo, po- ziv vsem delavcem, uslužben- cem, nameščencem in tako imenovanim »samostojnim kategorijam«, naj z aktivnim sodelovanjem prispevajo k uresničevanju akcijskega pro- grama socialistične stranke Avstrije.

Dr. Pittermann je ovrgel trditve konservativnih kra- gov, da bi pomeni ta oblika socialistične stranke na ob- lasti, propad za Avstrijo, in pozval vse Avstrijce, naj se zvo- rok okrog »programa za Avstrijo«.

zakriva. Če pojdes malo
tako daleč,
kovčki in postelja na tleh,
tudi še v vas, kajti mudilo
je, da nismo imeli časa
da je vseč tukaj?«
«elo.» Vendar mi je bilo
rta tesnoba te obide, ko
tiši in v novi deželi, z eno
odejami in kovčki, nalo-
ga. Vse črnskih otrok se
mi razdalji in zijalo v na-
tova glavna atrakcija
bela boma, da se bodo kma-
li.

Vsi posteljo v spalnico, je
vljena, da sem obžalovala,
i storila v daljnem Cape-
la, nam napa pošljejo po-
po najinim prihodu. Od-
v kuhinjo in skuhalu čaj,
z prinesenim zalog. Nekaj
mogla sprejeti nobenega

práv tako radovedno ogledovati najin novi dom. Vsenakoli je ležal še nepospravljen gradbeni material.

V Willijevi capetownski sobi sem si s pomočjo načrta, ki je bil razprostrt po postelji

... ingovine, Salsburyja.

Zakaj tako?

Mladi brez razvedrila

Mirno lahko trdim, da mariborska mladina nima primernega kraja, kjer bi se lahko zabavala ali našla kakšno urico razvedrila. Morda poročajo, da smo preveč zahtevni, ker nismo zadovoljni s tem, kar imamo.

Pa ni tako. Mladina ne potrebuje samo kina, gledališča in nekaj športnih prireditvev. Želimo si tudi razvedrila v obliki glasbenih prireditvev in plesov.

Mimolaj je precej časa, odkar smo imeli v Mariboru kvaliteto glasbeno prireditvev za mlade. Prejšnja leta smo takšne prireditve imeli v Ljudskem vrtu. Mladina se jih je udeleževala v velikem številu. Zakaj pa letos ni bilo nobene take prireditve? Imeli smo sicer eno — to je bil boks meč. No, vsaj boksaisti bomo znali!

Kam ziniti mladino, ki bi želela plesati, ne da bi morala zato v drage lokale ali pa zakotne gostilnice? Svoječas je imela mladina na voljo vsaj plesišče v dvorani »Če Mariborskega tedna. Z ukinitvijo tega plesa pa smo ostali tako rekoč na cesti.

M. POTOČNIK

APAČE

Za boljše delo v mladinskih organizacijah

Na nedavnem bazenskem posvetu mladine apaske kotline so ugotovili, da je zahtoj v delu mladinskih organizacij posledica neenotnosti pri izpolnjevanju sprejetih nalog. V Apacah premla izkoriščajo klubske prostore, ki so na razpolago. Maršiki res ni možnosti za organizirano delo, vendar so tudi posamezni aktivni v neugodnih razmerah dosegli nekatere uspehe na primer v Lešanah. Tam so skupno z gasilci uredili prostore za delo.

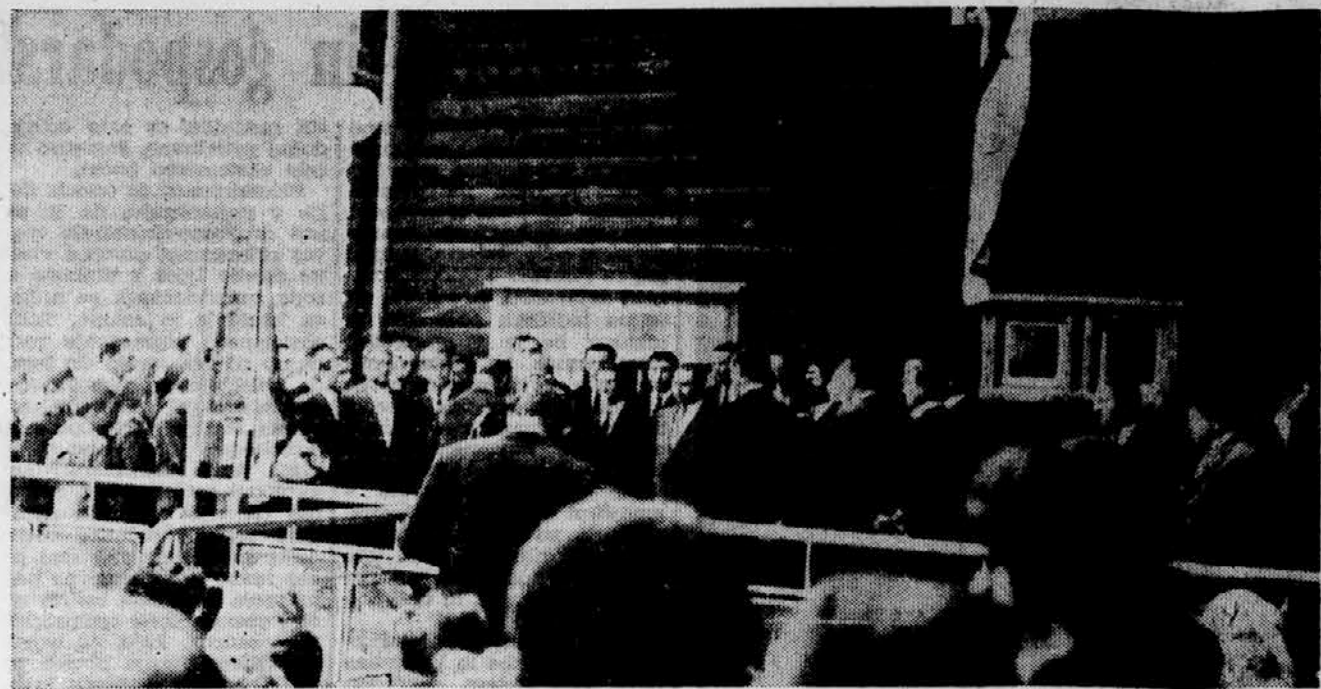
Za nova vodstva mladinskih organizacij bodo predloženi izbori kandidatur. Predlagalci jih bodo šele po razpravah na širši sestanki in predvidljivih konferencah. Letne konference aktivov in delovne konference na osemletnih bodo opravili do 15. oktobra. IKA

RADJE OB DRAVI

Elektrifikacija šole Brezovec

Ob jugoslovansko-avstrijski meji, med Muto in Radlami je osnovna šola Brezovec, ki je podružnica radljske osnovne šole. To je tudi edina šola v občini in verjetno daleč naokrog, kjer se nimajo električnega toka. Prebivalci so na to opozorili in predlagali, naj bi elektrificirali šolo, bližnje hiše in karavane. V tem primeru pa bi morali napeljati električno omrežje od sedanje transformatorja, ki je oddaljen 3,5 km. Ta investicija bi bila vsakelej predraga in gospodarsko neupravičena.

Zaradi elektrifikacije šole Brezovec so se sestali predstavniki občinskih skupščin Radlje ob Dravi in avstrijske občine Eibiswald. Razprava je pokazala, da bi lahko z avstrijske strani potegnili električno omrežje iz bližnje transformatorske postaje. Kmetje na naši strani bodo zbrali les za drogeve in skupaj z granitirji opravili zemeljska dela. Pravijo, da bodo tudi drogeve sami impregnirali. Pričakujejo pa pomoč gozdnega gospodarstva Slovenije in kmetijske zadruge Vuzenica. AN

ZBOR INTERNIRANCEV NA SVETINI — V organizaciji občinskega odbora organizacij NOV Celje je bilo pred kratkim na Svetini pri Celju srečanje nekdanjih internirancev. Srečanja ob 20-letnici osvoboditve se je udeležilo več kot 200 internirancev iz Celja, Slovenskih Konjic, Zalca in Sentjurja. Foto: Sever

Porušeni spomenik vnovič postaviti

Zahteva množičnega sestanka članov Zveze borcev na Završah

ZAVRŠE NAD MISLINJO, 19. sept. — Danes je bil v tem hribovitem kraju množičen sestanek krajevnih organizacij Zveze borcev, na katerem so razpravljali o porušitvi betonskega podstavka in odstranitvi spomeniške plošče zadnjim borcem Pohorskega bataljona. Po daljši razpravi so ugotovili, da postopek pri rušenju ni bil pravičen, in poudarili, da nihče ni bil upravičen samovoljno podreti spomenika brez vednosti krajevnih organizacij, občinskega združenja, občinske skupščine in ustreznih strokovnih združenj.

Predsednik komisije za spomeniško dejavnost pri občinskem združenju borcev Slovenj Gradec Ignac Miklič je ugovarjal seznanil člane z razlogi, ki so narekovali odstranitev spomeniške plošče. Med drugim je dejal, da pri postavitvi betonskega kvadrata in spomeniške plošče niso sodelovali arhitekti in da je bilo vse skupaj primitivno izdelano. S postavitvijo te spomeniške plošče oziroma betonskega spomenika pa ni bilo urejeno zanemarjeno grobišče na pokopališču v Završah, v katerem je pokopanih pet borcev iz I. pohorskega bataljona, ki so padli 17. januarja 1943 v Završah, in 23 borcev, ki so padli v enotah 14. diviziji. Zaradi tega je komisija za spomeniško dejavnost v Slovenjem Gradcu preskrbela načrt, urenila okolje in postavila monolitni spomenik iz granita ter zagotovila trajno zgodovinsko obeležje na ta dogodek. V Slovenjem Gradcu so uredili sarkofag, v katerega so položili štiri padle borce Pohorskega bataljona, skupaj s 17 drugih borci, katerih grobovi so bili raztreseni po Mislinjski dolini.

Tov. Miklič je tudi navedel, da so na obnem zboru krajevnih organizacij ZB Završje 26. januarja lani govorili o rekonstrukciji tega spomenika. Tam so tudi poudarili, naj se o kraju in prostoru pogovorijo na krajevni organizaciji, in to sporočijo v Slovenj Gradec. Povedal je, da je naročil članu upravnega odbora krajevnih organizacij ZB Završje Justinu Meh, naj se poveže s krajevno organizacijo in na pripraven način odstrani betonski spomenik. Leta pa da je njegovo priporočilo vzel bolj za svojo individualno nalogo in betonski spomenik s pomočjo iz enega domačina sam odstranil.

Člani ZB v Završah so ostro reagirali na rušenje spomenika. Poudarili so, da nima nihče pravice samovoljno rušiti spomenika. Po njihovem mnenju je lokacija spomenika popolnoma ustrežala in ga ni bilo treba rušiti. Sedaj prihajajo ljudje in vprašujejo, zakaj se je spomenik zadnjim borcem Pohorskega bataljona moral umakniti. Poudarili so, da so pri postavitvi spomenika sodelovali prebivalci s prostovoljnimi delom in prevozi.

Predsednik krajevnih organizacij ZB Završje Ludvik Britovšek je povedal, da na obnem zboru niso govorili o porušitvi spomenika, temveč le o njegovi obnovi. Spomenik po njegovem mnenju ni nikogar motil in bi moral pred porušitvijo vprašati za mnenje ljudi in krajevno organizacijo ZB. Povedal je, da so ljudje ogroženi in da želijo pojasnilo. Predsednik občinskega združenja ZB Jože Save je med drugim poudaril, da krajevna organizacija obravnava celotno problematiko na podlagi članka, ki je bil objavljen pred dnevi v »Delu«. Po njegovih besedah gre za delikatno zadevo in za samovoljno poseganje. Dejal je, da morajo biti borci prvi, ki bodo spoštovali predpise. Po njegovih besedah nima nihče pravice rušiti spomenika brez občinske skupščine, ki je varuh spomenikov v občini, brez krajevnih in občinskih organizacij, ljudi v Završah in brez sodelovanja strokovnjakov, ki se ukvarjajo s spomeniškim varstvom.

Člani ZB na Završah so sklenili, naj komisija za spomeniško varstvo ponovno postavi spomenik, ki je bil samovoljno porušen. Pred

sednik spomeniške komisije pri občinskem združenju ZB Slovenj Gradec je obljubil, da bodo to storili prihodnjega pomladi. Obljubil je, da bodo postavili granitni podstavek in vanj vzdali spomeniško ploščo, ki so jo zdaj odstranili.

Razprava članov ZB na Završah je pokazala, da predsednik spomeniške komisije ni bil upravičen naročiti, naj se spomenik odstrani, saj so za take odločitve potrebna mnenja strokovnjakov, občinske skupščine, prizadele prebivalcev in zavoda za spomeniško varstvo. Po drugi strani pa je kriv tudi član

upravnega odbora, ki ni upošteval nasveta, da se mora pred rušenjem posvetovati s krajevno organizacijo ZB. Če je imela spomeniška komisija pripombe na račun arhitektonske podobe in priložnosti spomenika, bi mogoče bolje ravnala, če bi prej zgradila drug spomenik in šele potem tega podrla. Ta neljubi dogodek bo tudi dobra šola za bodoče delo spomeniške komisije in resen opomin vsem tistim, ki mislijo, da lahko samovoljno odločajo o zadevah, na katere so vezani spomini prebivalstva na kakem območju.

M. KOS

Slaba usluga šolam v Soboti

Medobčinski sklad še nima podpisanih pogodb

Ceprav v Murski Soboti, kjer je osredotočena večina srednjih šol, prevladuje stališče, da bodo z razpoložljivimi sredstvi zagotovili tem zavodom vse možnosti za redno delo, še vedno ostaja delno odprto vprašanje sofinanciranja lendavske, radgonske in ljutomerske občine. V omenjenih treh občinah sicer ne zavračajo prostoračunov ne morejo podpisati pogodb vsaj do dokončne razporeditve sredstev oziroma rešitve proračunov.

Tako omenjene tri občine še zdaj nimajo sklenjenih pogodb z medobčinskim šolskim skladom, kar seveda utemeljeno skrbi odgovorne ljudi. Vse namreč kaže, da se skladu ne bo posredilo zbranih predvidenih sredstev, ker so v lendavski občini blokirali 10 odstotkov celotnega proračuna in niso prižele tudi šolstvu, znatno manjšo soudeležbo pa napovedujejo tudi v Ljutomeru in Radgoni.

Nič čudnega torej, če se je znašla v najmanj zavidljivem položaju sobotska občina, ki je prisiljena povečati svoj delež, da lahko zagotovi šolam druge stopnje na svojem območju normalno delovanje.

Še vedno je odprto tudi sofinanciranje šol druge stopnje na območjih izven Pomurja, kjer se šole precej mlajše iz teh občin. Kaže, da je prejšnji dogovor o možnostih šolanja mladine na drugih območjih izgubil

veljavo, ker prihajajo zahtevi, ki o sofinanciranju iz vseh večjih slovenskih središč. Razen pomanjkanja sredstev precej resno ovirajo delovanje srednjih šol v Murski Soboti tudi nekateri drugi problemi, o katerih je bilo govora na nedavnem posvetovalnem razgovoru srednjih šol na svetu za šolstvo sobotske občine.

Na vseh šolah druge stopnje v Soboti, kjer se je vpisalo letos blizu 350 novincev, ostajajo kadrovski problemi še vedno najbolj odprta točka v delovnih programih teh zavodov. Zlasti je pereča stvar na ekonomski srednji šoli, kjer so izgubili nekaj predavateljev, s štirimi novimi učnimi močmi pa je letos precej pridobil gimnazij, ki ima letos med tremi novimi oddelki privrati oddelke za pedagoško smer. Razen tega ugotavljajo, da kvalifikacijska sestava kadra na šolah druge stopnje še vedno ne ustreza. Zaradi slabega odziva profesorjev na razpi

se učnih mest pogostokrat sprejemajo predmetne učitelje. Vendar zaposlujejo letos te moči samo pogodbeno, ker upajo, da bodo z novimi razpisi dobili vsaj postopoma kader, ki bo ustrežal.

Ze dije pogrešajo na sobotskih srednjih šolah predavatelje za skupino matematika fizika ter za jezikovni pouk, zlasti slovenščino. Sicer ugotavljajo, da je nekaterih profesorjev predavateljskega kadra že preveč (zgodovina-zemljepis), silej ko prej pa ostaja pereča pomanjkanje predavateljev metodike. Na učiteljsko in gimnazijski si poskušajo pomagati z ravnatelji osemletnik, vendar svet za šolstvo tak pripravi nasprotuje, ker iz razumljivih razlogov ni naklonjen nadurnemu delu teh prosvetnih delavcev.

Razveseljiva je napoved, da je šolski center za blagovni promet povečal število razpisov od 60 na 90, precej jasnosti pa je v šolskem centru za razne stroke, kjer zaradi pomanjkanja sredstev za odpiranje delovnih mest za zdaj ne morejo preiti na nov sistem šolanja učencev v gospodarstvu. Obrtna podjetja, ki se še vedno otepaajo s problemom kadrov, bi vsakelej morala podpreti prizadevanja tega šolskega centra z večjim razumevanjem in mu tako omogočiti preusmeritev v poklicno šolo. B. POROVIČ

Črnega ribeza ni bilo preveč

Soka še vedno primanjkuje, čeprav ima visoko ceno

Nekateri lastniki ribezovih nasadov so letos zaskrbljeno spraševali, kaj naj počno s pridelkom, češ da ga ne morejo prodati, in kaj naj počno z novimi nasadi. Takšno vznemirjenje pa je najpogostejše povzročila le nestrpnost pri prodaji pridelka, zakaj črnega ribeza še dolgo ne bo v Sloveniji toliko, da bi ga bilo preveč. Tako pravijo v kmetijski zadruzi Šmarje pri Jelšah, ki ima obrat za proizvodnjo ribezovega soka. Na kmetijski kombinatu Sentjurj, ki je na svojem območju kupoval ribez za izvoz, pa pravijo, da je letos bilo celo konjunktorno leto.

Kaj je potem še moglo vznemirjati nekatere lastnike ribezovih nasadov?

Obrat za proizvodnjo sadnih sokov ima precejšnjo zmogljivost za sedanjno proizvodnjo črnega ribeza. Načrtovanje novega obrata sicer gre v korak s širjenjem nasadov, ne pa tudi ureditve in načrtov. Oprema za novi obrat z dovolj veliko zmogljivostjo je že prispevala, kredit za gradnjo novih prostorov je bil odobren že letos, ni pa bilo mogoče najti nekaj milijonov dinarjev za lastno udeležbo pri uporabi kredita. Zato ribezov sok še vedno proizvajajo v starih prostorih s starimi napravami, nova oprema pa čaka.

Ribezovega soka je v Sloveniji premalo, čeprav ga v trgovini in gostiščih prodajajo po visoki ceni. Stari obrat v Šmarju ne more izpolniti vseh naročil, čeprav kolektiv dela v dveh in celo treh izmenah. Zato so letos 150 ton svežega črnega ribeza zvozili v Zahodno Nemčijo. Ko bo urejen novi obrat za proizvodnjo ribezovega soka, pa bodo raje izvažali sok. Odkupna cena črnega ribeza za izvoz in domačo prodajo je bila za enako kakovost enaka. Zato so se nekateri pridelovalci po nepotrebnem trudili, naj bi izvozili prav njihov pridelek. In prav takšna želja in bojazen, da ne bodo mogli prodati vsega pridelka, je ob obratno povzročala največ nego-

gram boljše pridelke. Izdelovalci sadnega soka v Šmarju želijo, da bi bil sok čim cenejši. V dvadesetih letih steklenihah ga prodajajo trgovini in gostiščem — 65 din. Zato bi tudi v nekaterih trgovinah in gostiščih lahko bil cenejši, kot je zdaj. Ali je drag zaradi tega, ker ga je premalo? J. PETEK

V Negovi grade vodovod

Naselje Negova bo zdaj dobilo nujno potreben vodovod. Do sedaj namreč niti ena hiša ni bila preskrbljena s tekočo vodo, čeprav sta tu šola in zdravstveni dom. Za vse je bilo potrebno nositi vodo iz več sto metrov oddaljenega nesaniiranega vodnjaka. Zdravstveni dom je oddaljen celo več kot 500 metrov od tega izvira.

Prebivalci naselja Negove pomagajo pri napeljavi vodovoda s prostovoljnimi delom, predvsem pri kopanju prekopov.

Mala anketa

Kakšno je vaše mnenje o Delu?

Na vprašanje odgovarjajo štirje Mariborčani

Severino Cesaratto, upokojenec, Ptujška c. 33.

Rad prebiram »Delo« predvsem zaradi objektivnega prikazovanja raznih političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih problemov iz Slovenije in države. Veseli me, da so prispevki z mariborskega konca odkriti, ostrji in konkretni. »Delo« odigrava v zadnjem času pomembno vlogo pri informiranju ljudi. In njem najhitreje izvem za tekoče dogodke z območja Maribora in se verovzgodne Slovenije. Najraje berem »Pisma bralcev« in rubrike s kritičnimi prispevki.

Danica Eršte, gospodinja, Gospodarskega c. 20.

Zadovoljna sem z »Delom«, saj nas posebej v zadnjem času na zanimiv način seznanja z aktualnimi dogajanjem. Opažam, da odmerja »Delo« v zadnjem času več prostora Mariboru in njegovim problemom. Zdi pa se mi, da ne bi škodilo, če bi štajersko stran še razširili. To je pomembno zaradi tega, ker je večina ljudi naročenih le na en časnik. Predlagam, da bi našli tudi na štajerskem kakšnega Mavra ali Bregarja, ki bi znal na prijeten način duhovito upodobiti nepravilnosti.

Jože Filo, profesor, Dominkuševa 3.

Dnevnik »Delo« je pisan za vse sloje bralcev. Menim, da svoje poslanstvo uspešno opravlja. Najbolj me zanima kulturna stran, ki je posrečeno urejena in je dober informator o dogodkih s tega področja. Včasih bi si človek želel, da bi bilo tega še več. Jezikovna kultura časnika je na lepi višini, vendar bi se verjetno dalo še kaj storiti v prid lepemu slovenskemu izražanju. »Delo« berem vsak dan in sem zadovoljen z informacijami, ki jih prinaša o dogodkih doma in po svetu.

Tončka Potočnik, uslužbenka, Hočevarjeva 9.

S časnikom »Delo« sem zadovoljna. Ugaja mi rubrika o vzgoji otrok ter posebej razni zdravniški in vzgojni nasveti. Prav je, da je »Delo« ob izvajanju gospodarske reforme kritično. Zdi se mi dobro, da ponatise včasih tudi nekatere prispevke iz časopisov v drugih republikah. Rada berem »Pisma bralcev«, rubriko »Zakaj tako?«, rubriko »Mnenje in kritika« in nekatere druge kritične prispevke. Sem vneto reševalka vaših križank in ko maj čakam na sobotno številko. AN

AN

Akcija ob nepravem času

»Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu«

Zvezni svet za varnost prometa je za svojo prometno vzgojno akcijo pod naslovom »Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu« izbral kaj neprimeren čas. Akcija se je namreč začela 1. junija in naj bi trajala do konca oktobra. Večji del akcije pa je bil med šolskimi počitnicami in med dopusti, zato uspeh prav gotovo ne bo tak, kot bi lahko bil. Kljub temu pa so občinske komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu storile vse, da bi do konca oktobra uresničile naloge, ki so jih sprejele.

Republiška komisija je kot organizator akcije v Sloveniji takoj junija pripravila zvezni program republiškim potrebam in republiški akciji, ki je nosila naslov »Več skrbri prometni vzgoji v naseljih«. Vsem občinskim komisijam je takoj razposlala 6.000 izvodov velikega lepaka, ki opozarja pešce na hojo po levi strani ceste, in 200.000 letakov z isto vsebino. Za predvajanje v kinematografih so izdali 160 barvnih diapozitivov in dva kratkometražna filma pod skupnim naslovom »Ljudje na asfaltu«, ki ju bodo s pridom uporabljale tudi vse občinske komisije. Komisija pa tudi pripravila prometni film pod naslovom »Varna vožnja« — srečna vožnja, s katerim želijo pokazati mladini in odraslim nevarnosti, ki spremljajo voznika na cesti v jesenskih in zimskih dneh.

Bolj ali manj delavne pa so bile tudi posamezne občinske komisije. Kot doslej se je tudi tokrat najbolj izkazala krajnska komisija, ki je izdala 2.000 velikih in 250.000 malih letakov. Na pripočila mnogih občinskih komisij so cestna podjetja obnovila označbe cest in s tem zagotovila večjo varnost pešcev pri hoji čez cesto. V prvem delu akcije so pripravili več predavanj, ki so jih spremljali s kratkimi filmi in z diapozitivi. Uredili so tudi več razstav in izložbenih oken ter na cestah izven naselij namestili več panojev — opozoril pešcem, naj hodijo po levi strani ceste. Na 1.561 predavanjih je bilo skupaj 100.000 občanov, zvezne mladine. Preventivno pa so ukrepali člani komisij oziroma prometni miličniki tudi na cestah. Prevladuje mnenje, da bi bilo treba poostreiti kontrole predvsem na stranskih cestah, kjer je mnogo kolesarjev, ki se vozijo nedisciplinirano in s pomanjkljivo opremljenimi kolesi.

Kljub neugodnemu času lahko rečemo, da je akcija uspešna, oziroma da bo uspešna, saj še ni končana. Dokaj več je bilo uspeha s kolesarji kot s pešci. To pa je tudi razumljivo, saj novost temeljnega zakona o varnosti prometa, da morajo hoditi pešci na odprtih cestah po levi strani, uči povsem nasprotno, kar smo doslej učili pešce.

V. S.

Sonce spet sije na Pristan

Po sledovih minule povodnji na območju Maribora

Maribor je od 2. do 6. septembra bil hudo bitko z naraslo Dravo. Čez pretočna polja na hidroelektrarni Mariborski otok je v tistih dneh teklo od 1500 do več kot 2000 kubičnih metrov vode v sekundi. Valovi so razjedali obrežje in silili v čezenj v Pristanu in Melju. Vse te dni so gasilci, vojniki in enote civilne zaštite z nepretrganim delom utrjevali obrežje. V Melju je obrambni nasip vzdržal, v Pristanu pa se je voda razlila čez cesto in vdrla v stare hiše, ki kljub starosti še niso doživele takšne povodnji.

Zdaj spet sije sonce na Pristan, na stare, ozke ulice, na stolpe in »Benetke«. Če gledamo na ta značilen del starega Maribora z mostu, je vse tako, kot da se ne bi bilo nič zgodilo. Če pa stopite med hiše v Pristanu, boste videli, da doživlja stari Maribor tu začetek svojega konca.

Na gredicah in poteh med hišami se leži debela plast blata. Pravtako je v številnih praznih stanovanjih v pritličju hiš, ki s slepimi okni neveselo zro proti Dravi.

Pred hišo na vogalu Vojašniške ulice vprašam postarjano, koliko stanovalcev ima zdaj manj. Brska po svojem spisku: prazne so hišna številka 12, 12a in 13 v Pristanu. Več družin v Vojašniški se je preselilo družina Roja stanuje v ulici Ob gozdu. Škerbinševa in Potočnikova v Kežarjevi itd. Drugi bodo prišli na vrsto, ko bodo nova stanovanja pripravljena. S' upaj se bo trideset družin preselilo od tod.

Stanovanje v Vojašniški 5a je voda povsem uničila in prizidek rušijo. Lepo sončno popoldne je in ljudje opazujejo rušenje, govore o prizidekih.

Kaj bi s temi starimi hišami, bodo vsaj prišli do novih stanovanj.

Saj, pa vendar takšna nepravilna selitev ni prijetna. In vsa kurjava je ostala mokra v kletih.

Najhuje je za stare ljudi, mi pripoveduje dolgoletni predsednik krajevnega odbora SZDL Jamnikar: — Tu, pogledite, v tej pritlični stavbi pod starim stolpom je dom starega profesorja Bervarja. Z ženo sta najstarejša prebivalca Pristana. Preselili so ju v blok na Frankolovski ulici, onstran Drave. Pa sta vsa nesrečna in imata edino željo — priti nazaj v Pristan.

Nekoliko kasneje mi potrdi to sama Franciška Bervarjeva. Prišla je obiskat sinovo družino, ki stanuje v hiši, imenovani »male Benetke«, ker sega v strugo Drave.

Saj niti hoditi ne znam tam preko, m' pravi. Tu sem imela sinovo družino nekaj korakov stran, tam pa nikogar ne poznam!

Drobna, izmučena, toda živahna ženska mi prosiče pravi: — Tu sem nazaj naj naju dajo. Naj iz naše porušene hiše podajo skladišče »lesnine«, pa bodo stanovanja.

Naslednji dan se pogovarjam s podpredsednico občinske skupščine o željah obeh najstarejših iz Pristana. Čeprav vem, kako težavno je zdaj s stanovanji v Mariboru. Za prizidek družine je občina kupila vsa razpoložljiva stanovanja. Ker teh ni bilo dovolj, je nekaj družin moralo začasnno v delavsko naselje »Konstruktora«, za deset družin pa morajo stanovanja najti v najkrajšem času.

Obiščem še dve stari prebivalci Pristana: 62-letno Tončko Hartman in njeno hčerkasto, 70-letno Lizo. Preselili so ju v stanovanjski blok v Prežihovi ulici. Privrati sem ju videla, ko sta na dvorišču pred poplavljenim stanovanjem urejali rešene drobnarije, preplašeni, neprepani.

Zdaj bi ju skoraj ne prepoznala — urejena sta in dobre volje. Povabita me v novo stanovanje in v veseljem razkažeta: dnevna soba s kuhinjsko nišo in spalnico. Vse življenje sva si želeli suho in sončno stanova-

nje in zdaj ga imava, pravita z neprikritim veseljem. Sorodniki so nama prisločili na pomoč, da sva mogli kupiti nekaj novega pohištva in bova na stara leta res lepo živeli.

Potem se neogibno dotaknem povodnji v Pristanu. Stari ženi sta mnogo prepeli. Ze prva povodenj avgusta jima je vse uničila, potem pa še druga.

Pri drugi so nama sicer vse rešili, toda bilo je že takšno uničenje. Če boste kaj pili, zapišite najpo zavezno vsem, ki so nama pomagali, posebej pa Rdečemu križu za toplo hrano in denarno pomoč!

Vama je dolgčas po Pristanu?

— To pa to. Vsak dan greva dol pogledat. Veste, vse tiste rože pred hišo sem jaz

negovala, pravi Tončka.

— Ja, če bi človek mogel kar tako pozabiti vsa leta, ki sva jih preživel tam ob Dravi! Veliko lepih spominov imava nanje. Kako živahno je bilo, ko so se v malih Benetkah ustavljali flosarji, ko je bilo vse okrog polno lesa. Ko je bil še stari most, so Vojašniški ulici pa polno trgovin in gostišč!

Stari Lent, Pristan. Stari

Maribor s svojo romantiko in značilno podobo. Drava je letos dvakrat surovo posegla v življenje njegovih prebivalcev. Kmalu bo posegla še v njegovo podobo. — temu jo bo primorala bitka za električno energijo — ko bo nastalo jezero za hidroelektrarno Srednja Drava in se bo sto družin moralo preseliti v Pristana.

J. PESTAJ

DVE IZMED PRESELJENIH V NOVEM STANOVANJU.

Foto: J. Pešaj

POGLED NA PRISTAN Z MARIBORSKEGA MOSTU.

Foto: J. Pešaj

Mrtvi tek Ivkova in Smislova

Velemejstra kaj kmalu remizirala z belimi figurami v XVII. kolu

HAVANA, 20. sept. Velemejstra Ivkova in Smislova nedeljskega mrtvi tek na turnirju v spomin Capablanca. Sinoci v XVII. kolu, obema ni uspelo izvesti več kakor remija v srečanju z bolj povprečnimi šahisti. Bora Ivkova, ki je igral z belimi figurami, je že v 18. potezi remiziral z Romunom Ciocalteu. Bivši svetovni prvak Smislov pa je prav tako kot beli delil točko še poprej, in sicer v 16. potezi z Avstrijcem Robertom Njun. Največkratni tekmeč v boju za prvo mesto — American Bobby Fischer — je prekinil

Na krosu »Rude prava« zmagal Meccer

PRAGA, 20. sept. Včeraj je bil tu tradicionalni kros, ki ga organizira pravi »Rude Prava«. Njegov cilj je bil dvajset letni madžarski atlet Lajos Meccer, ki je 800 m dolgo progo pretekel v 16.40 minute.

Svetovni rekord v olimpijski smisluvalci v teku na 3000 m zapreke Belgijec Gaston Roelants, se je bil favoriti tega kroga, se je zmagal v 16.40 minute. Med drugim je bil Jozef Odoz (ČSSR), svetovni rekord v teku na 3000 m, in Zdeněk Svoboda, ki je bil prvi prišel na cilj tudi svetjski atlet Nikolaj Dutov.

Med sedemdesetimi ekipami je zmagala reprezentanca Madžarske pred ekipo Sovjetske zveze.

Ljubljanci zmagali

Državno prvenstvo kajakašev in kanuistov

LJUBLJANA, 20. sept. Pred dnevi se je v Ušcu na lbru odvijalo državno prvenstvo kajakašev in kanuistov na divjih vodah. Najbolj uspešni ekipni pravci so bili ljubljanski, ki so osvojili zlato medaljo. Med drugim so se tudi ljubljanci uvrstili na drugo mesto v konkurenci kanuistov. V moških dvojicah so ljubljanci osvojili zlato medaljo, v ženskih dvojicah pa srebrno.

Začetek mednarodnega teniškega turnirja v Opatiji

OPATIJA, 20. sept. Tu so se začeli tekmovalci VIII. mednarodnega teniškega turnirja. V konkurenci moških so se uvrstili na drugo mesto ljubljanski, ki so osvojili srebrno medaljo. Med drugim so se tudi ljubljanci uvrstili na drugo mesto v konkurenci kanuistov. V moških dvojicah so ljubljanci osvojili zlato medaljo, v ženskih dvojicah pa srebrno.

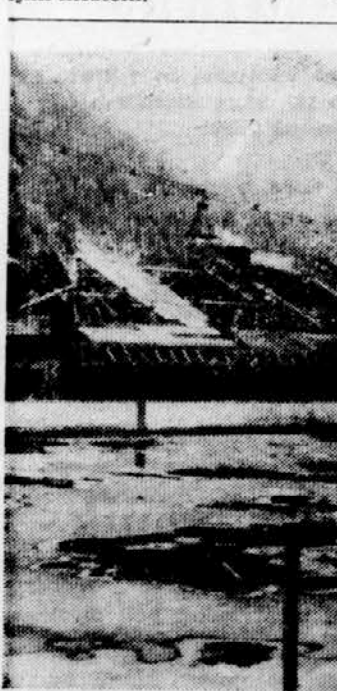
BEograd — V prvenstveni košarkarski tekmi zveze lige za ženske je Crvena zvezda premagala Radničkoga 56:55 (23:27). To je prvi poraz Radničkoga v tem prvenstvu.

Zmaga in poraz v Annecyju

Naše atletinje premagale Italijanke in izgubile s Francozinjami

ANNECY, 19. septembra (Po telefonu). V tem francoskem mestu je bil danes ob lepem vremenu trobojni ženskih atletskih reprezentanc Francije, Italije in Jugoslavije. Jugoslovanske atletinje so kljub utrujenosti — potovale so z vlakom in štirikrat prestopile — startale precej uspešno, saj so premagale reprezentanco Italije z 59:56, izgubile pa s Francozinjami 61:61. Italijanskim atletinjam pa je uspelo premagati francoske z 61:54.

Veter je pihal, in sicer v prsi, z več kot 4 m v sekundi, in tako preprečil boljše rezultate. V naši ekipi so manjkale Lubejeva, Hudobivnikova in Frnklova. Kljub temu da je Ika Maričič v teku na 400 m dosegla svoj osebni rekord, se je morala zadovoljiti s tretjim mestom v borbi z odlično Francozinjama. Z izvrstnim finišem je zmagala Nikoličeva na 800 m, čeprav je bila še 100 m pred ciljem na tretji poziciji. Zmago sta Jugoslaviji priborili tudi Cirkočičeva v metu kopla in Olga Puljič-Gere v skoku v višino. Slabše so se odrezale naše atletinje v štafeti 4x100 m in se morale tako zadovoljiti s tretjim mestom.

NAVZLIC MNOGIM ZAPREKAM — Gradbeni dela na umetniem drsališču pod Mežakloj na Jesenjakih vzhle mnogim zaprekam tečejo dalje. Prvo polovico tribune so že zabetonirali, druge polovice pa se bodo lotili v prihodnjih dneh.

Foto: P. Karlin

valkim velemejstrom Filipom srboval kraljico, hkrati pa nesadno napadel bolega kralja, tako da se je Filip vdal v 41. potezi.

Rezultati drugih partij: Stein: Stahlberg (Sved) 1:0, Korčoj (SZ): Portisch (Madž) remi, Šašin: Averbach (oba SZ) remi, Než: Mncakanjan (oba SZ) prek, Liberson (SZ): Schmidt (ZSSR) prek.

Po III. kolu vodi Korčoj 2,5 pred Steinom 2, Libersonom in Mncakanjanom po 1,5 (1), Matanovičem 1,5 točke itd.

Jugoslovanski odbojkarji osmi

VARŠAVA, 20. sept. Sinoci so se končalo finalno tekmovalstvo svetovnega pokala v odbojki. Jugoslovanska reprezentanca se je uvrstila na osmo mesto. Sinociji izšli so bile:

ČSSR: Japonska 3:1 (10:15, 15:14, 15:4, 15:9), Poljska: Romunija 3:1 (15:6, 9:15, 15:9, 15:9), SZ: NDR 3:0 (15:3, 15:6, 15:10). Končni vrstni red: 1. Sovjetska zveza 9 točk (14:7), 2. Poljska 9 (14:8), 3. ČSSR 8 (13:9), 4. Japonska 7 (10:13), 5. NDR 6 (7:12), 6. Romunija 6 (5:13), 7. Madžarska, 8. Jugoslavija 2, Bolgarija, 10. Nizozemska in 11. Francija.

Bronasta kolajna za naše strelke?

BUKARESTA, 20. sept. — Po prvih, še neuradnih podatkih je jugoslovanska ženska strelška ekipa v postavi Desa Perović, Brigite Zdenek in Magda Herold osvojila danes v disciplini olimpijskega turnirja bronasto kolajno na evropskem prvenstvu. Tekmovalci je devet ekip. — Desa Perović se je uvrstila med posameznice na četrto mesto.

V streljanju s pištolo prosti izbire se je Ilija Nikić uvrstil na šesto mesto med šestdesetimi tekmovalci. Od šeststo možnih je dosegel 547 točk.

Uradni rezultati bodo znani zvečer.

Lončar prvak, Djulic sedmi

BUKARESTA, 20. sept. Znači so dokončali rezultate prvega dne evropskega prvenstva v streljanju, ki se je včeraj začelo v Bukarestu. V streljanju s pištolo prosti izbire se je Ilija Nikić uvrstil na šesto mesto med šestdesetimi tekmovalci. Od šeststo možnih je dosegel 547 točk.

Razen evropskega prvaka Branišlava Lončarja, ki je dosegel 598 točk, tretja pa je ekipa NDR in ne Velika Britanija, ki se ni uvrstila med prvih pet ekip.

Prvak turnirja tuji tuđi, stariši kot 45 let.

Mladji košarkarji Olimpije v Italiji

LJUBLJANA, 20. sept. V soboto in dan pozele so v Udinih košarkarski tekmovalci Olimpije. Med drugim so se tudi ljubljanci uvrstili na drugo mesto v konkurenci kanuistov. V moških dvojicah so ljubljanci osvojili zlato medaljo, v ženskih dvojicah pa srebrno.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

DVE SESTRI — DVA REKORDA — Na tekmovalstvu za evropski atletski pokal za ženske v Kasliu je Tamara Press (na sliki) vrgla kroglo 18,59 m in s tem za 4 cm izboljšala svoj svetovni rekord. Na tem tekmovalstvu je njena sestra Irina (oba SZ) dosegla nov evropski rekord v teku na 80 m ovire s časom 10,4 sek.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

Brez škarij

Stara pesem: najprej disciplina

Sodiški pri zapisnikarski misli na tekmi Radnički — Olimpija so se dvignili rdečo zastavico, ki je naznanila, da se je začelo zadnjih 5 minut tega razburjivega srečanja. Sodiška sta tedaj nekajkrat zapored napisala v skodo Olimpije, ki je dohitela nasprotnike. Vse to je močno razburilo nekatere igralce ljubljanskega kluba in so... za člane takega kolektiva nepravilno reagirali. Najprej je sodniškim odločitvam ugovarjal Danau — kaznovan je bil s kaznijo za tehnično napako — nato pa še Vrhovec, ki sta ga sodnika izključila. Tik pred koncem tekme pa je arbitar Jakič posredoval v nasprotju s pravili prisodil peto osebno napako Basinu, ki pa je nato zagnal žogo proti njemu in ga tudi zadel. Sodiški ga je po končani tekmi prijavil disciplinskemu sodišču.

Tu je treba dodati, da je domačin Zimonjič ves čas igre z nasprotnimi in tudi sicer nedovoljen — prijemi ovirali Daneva, vendar sta sodnika njegovo igranje dobrohotno — celo opomnila ga nista — prezirala.

Ceprav je marsikaj težko neprizadeto opazovati poslovanje sodnikov — najsi bo zaradi pristranosti ali pa celo neznanja — tako ravnanje na športnem terenu ni pravilno, saj škoduje igralčevemu ugledu in naposled tudi ekipi, katere član je tak športnik.

MATIJA DERMAS

Utrinki

PLACALI SO, DA BI VIDELI DOBER BOKS — Približno 15.000 gledalcev je v nedeljo zvečer plačalo precej drage vstopnice, da bi videlo kvaliteten boks na prvem finalnem srečanju ekipnega državnega prvenstva med Crveno zvezdo in Radničkimi v Kragujevcu. Srečanje na stadionu Tašmajdan se je začelo s končalo z rezultatom 12:8 za beograjsko ekipo. Nihče namreč ni obveljal gledalec in zasopljivost tiska o končnih odločitvah, pa čeprav je znano, da je vsaka prekinitev športne borbe in zapustitev ringa zadržala ustreznimi posledicami. Sodniki so s začetnimi napakami izvali upravičene proteste, nakar so nekaj minutov ringa zadržala ustreznimi posledicami. Sodniki so s začetnimi napakami izvali upravičene proteste, nakar so nekaj minutov ringa zadržala ustreznimi posledicami.

Povratno srečanje naj bi bilo odločilno za nastop letošnjega državnega prvaka, in sicer 3. oktobra v Kragujevcu. Naj zmaga ta ali oni, v vseh primerih bomo dobili zares idealnega državnega prvaka!

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

TEKMOVANJE SE NADALJUJE.

DELO komentira nedeljske športne dogodke — DELO kom

Dobre in slabe karte

Pozornost minule nogometne nedelje je bila usmerjena predvsem zunan naših meja, sta v Luxemburgu, kjer je morala naša elita opraviti pravzaprav samo formalno nalogo, ki pa je bila hkrati nadvse pomembna. Teh nevednosti ozir. negotovosti prav gotovo ne bi bilo, če bi bili znali Jugoslovani v spopadu z Norveško uveljaviti kvalitete in sposobnosti, ki jih zmorejo že po tradiciji. Na športnem tekmovalstvu na-

NOGOMET

sploh se zmeraj dogajajo čudne reči, presenetljivi preokreti, kar daje seveda vsem tekmovalcem zmeraj novo privlačnost.

Luxemburžani so pred srečanjem skoraj neprikrito kazali optimizem in so bili vsaj na tistem prepričani, da bodo z uvrstitvijo vseh profesionalcev pripravili presenečenje, kakršnega so si srčno želeli predvsem galjski petelin. Pomlajena jugoslovanska enajsterica z nekaterimi novinci pa je že v začetku popolnoma pregledala nasprotnika in si po tej lepi zmagi ne samo skrajšala pot do Londona, temveč villa selektorjem reprezentance mnogo tolažilnega upanja. Skratka, mladi reprezentanti, ki so se tudi po sili razmer zmagali v enajsterici, so dočeli upravičeni zaupanje. To pa pomeni zelo mnogo, kajti prenekatere odgovorni strokovnjaki, ki bedijo nad usodo državnega moštva, so bili doslej vemer bolj naklonjeni, čeprav so bili pred meddržavnimi srečanji v slabši formi. Nihče si ni upal tvegati nčesar, to pot pa ni šlo drugače. Morda pa bi nedeljski pokus v prihodnje bolj ravnal poti za podobne odločitve.

Kar 13 točk za goste!

Ljubitelji nogometne igre doma so se morali tokrat zadovoljiti s samim z drugoligasičnim programom, zato pa ni bil prav nič manj razburljiv. Sedem gostujočih klubov je v tem petem zavrtljaju pospravilo trinajst točk, kar je nedvomno velika redkost na naših prvenstvih. Čast sta našli edinele Rudar in Bosna, katere žrtve je moral biti prav Maribor.

Slovonova enajsterica je naposled osvojila prvi dve celni točki in se znašla

Prevelika hitrost po mokrih cestah

V soboto in nedeljo je bilo pri 63 nesrečah ranjenih 25 ljudi

LJUBLJANA, 20. sept. — Največ nesreč se v soboto in nedeljo povzročili vozniki, ki so s preveliko hitrostjo vozili po mokrih cestah. Gmotno škodo so ocenili na nekaj več kot 18 milijonov dinarjev.

Na cesti II. reda Plešivec-Lučje v Grosupljem je včeraj ob 8. uri na osem ovinku zaneslo osebnih avtomobilov, ki ga je vozil 53-letni Pero Fink. Avto je zdrsil pod cestni rob, se obrnil in obstal na strehi. Vzroka nesreče se ni uspelo ugotoviti. Pri nesreči so se laže ranili voznik in sopotnik. Gmotno škodo na vozilu je za pol milijona dinarjev.

Na križišču Vodovodne in Taborske ceste v Domžalah se je včeraj ob 17.40 motorist, 29-letni Vinko Hriberšek, zalezel v konjsko vprego. Motorist je peljal iz Celja proti Ljubljani. Pred križiščem mu je voznica vprege Františka Koderman, ki je nenadoma zapeljala čez cesto, zaprla pot. Pri trčenju se je hudo ranila motoristova sopotnica. Težje je Hriberšek odpeljal so jo v ljubljansko bolnišnico.

Pri bencinski črpalki v Ko-

zini sta včeraj ob 14. uri trčila osebna avtomobila. Voznik Lenardo Lenassi je peljal iz Divače proti Kopru. Pri črpalci sta se pred njim ustavila dva avtomobila in Lenassi je zavril. Na mokri cesti ga je zaneslo v avto, ki je pripeljal nasproti. Vozil je 24-letni Alojz Zaletek. Pri nesreči sta se ranila Zaleteva sopotnica Ana Lisjak in 3-letni sin Marjan. Odpeljali so jo v izolsko bolnišnico. Škodo na vozilih je za 900 tisoč dinarjev.

Na cesti I. reda v vasi Bič se je včeraj ponesrečil motorist Peter Krese, star 25 let. Vozil je iz Trebnjega proti Ljubljani in mu je nenadoma zapeljala zračnica. Izgubil je oblast nad vozilom in padel. Voznik se je hudo ranil in se ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Laže ranjen je tudi sopotnik Adolf Krese. Včeraj ob 9. uri je na ce-

sti IV. reda med Ljubljano in Zabukovico zavozil s ceste osebni avtomobil, ki ga je upravljal 39-letni Franc Toplovšek. Voznik je hotel zavreti desna vrata avtomobila. Pri tem je zapeljal s ceste in se prevrnil. Škodo na vozilu je za približno 800 tisoč dinarjev.

V Prelohu pri Slovenski Bistrici je včeraj ob 17. uri zaneslo osebni avtomobil, ki ga je vozil 37-letni Franc Jezernik. Avtomobilist je prehitel in izsiljeval prednost pred osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Albert Koscec. Zavozil je v kup gramoza ob cesti. Vozilo se je obrnilo in obležalo na njivi na desnem boku. Voznik Franc Jezernik in štirje sopotniki so se hujše ranili. Zdravilo se v mariborski bolnišnici. Škodo na avtomobilu je za milijon in pol dinarjev.

Pri gostilni Marinek v Naklem pri Kranju je včeraj ob 16. uri prišlo do veržnega trčenja. Sedem avtomobilov je v koloni vozilo iz Trčica proti Kranju. Cesta je bila mokra in avtomobil, ki so vozili v prekratkih razdaljah, so trčili. Ranjen ni bil nihče. Škodo na vozilih pa je za 700 tisoč dinarjev.

Na čigavi strani je pravica?

Na kaj pozabljajo pešci in avtomobilisti v Zagrebu

ZAGREB, 20. sept. — Spor pešcev in avtomobilistov o problemu prvenstva v mestnem prometu je še vedno aktualen. Eni in drugi menijo, da je pravica na njihovi strani. Ne eni ne drugi pa ne izpolnjujejo svojih dolžnosti. Število nesreč na narašča.

Po statističnih podatkih je bilo na območju Zagreba v avgustu 310 prometnih nesreč, v katerih je izgubilo življenje 14 ljudi (od teh 10 pešcev), 228 pa je bilo poškodovanih (med njimi 75 pešcev). V septembru bo spričo povečanega prometa med velesojem število nesreč najbrž še večje. Sargo minul teden je bilo v mestu 121 prometnih nesreč, v katerih je izgubilo življenje en človek, pa je bilo poškodovanih. Materialna škoda

je znašala približno 9.800.000 dinarjev. Nastane vprašanje, kdo je glavni krivec in kdo ima prav.

Ze več mesecev je v veljavi temeljni zakon o prometu. Po njem imajo pešci in avtomobilisti praviloma ločene smeri gibanja. Na krajih, kjer se ceste križajo, imajo pešci prednost prehoda samo tam, kjer so hodniki posebej za to označeni. Hkrati je njihova dolžnost, da hodijo čez cesto na označenih krajih, če niso oddaljeni od njih več kot sto metrov. Če se oddaljenost večja, ima pešec pravico iti čez voznišče samo, kadar je vozilo dovolj oddaljeno ali pa ga sploh ni, torej samo takrat, kadar prehod ni nevaren. Pešec mora torej tvegati prehod. Tako je rešeno v zakonu. Toda kaj se dogaja? Čez voznišče pešci slej ko prej hodijo lahkomiselno, in sicer na krajih, ki niso za to označeni, mnogi avtomobilisti pa z nezmanjšano brzino vozijo čez prehod za pešce in jih dostikrat brezobzirno ogrožajo.

Temeljni zakon o varnosti prometa je bil uveljavljen pred nekaj meseci. Promet pa še vedno ni varen. Krivi so očitno enako pešci in avtomobilisti. Edini učinkoviti ukrep za zboljšanje razmer je izpolnjevanje dolžnosti in pravic ter medsebojna obzirnost. N. G.

Nasilno dejanje v Nišu

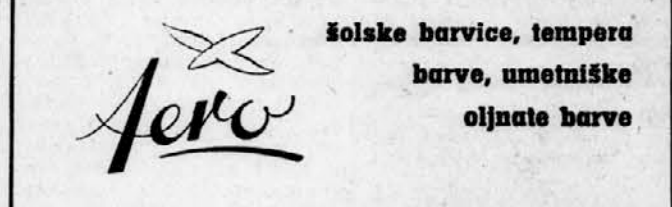
Z revolverjem prisilili sodnika, da ga je vozil

NIS, 20. sept. — Minuli teden se je na nižjih ulicah pripetilo nekaj nenavadnega. Dogodek sodi med redke nasilne prestopke. Ljudje v mestu mnogo govore o tem.

Sodnik okrožnega sodišča Danilo Stojanović se je peljal proti večeru s svojim avtom po mestu. Na vogalu dveh ulic ga je zaustavil neki fant in ga prosil, naj mu dovoli prisesti. Sodnik je ljubezno odprl vrata in fant je skočil v avto. Komaj pa je sodnik pogledal, je fant potegnil iz žepa revolver, mu ga nameril v hrbet in zahteval, naj ga odpelje iz mesta. Potem, ko mu je povedal, da ga naslednje milica in da bi ji rad ušel, je neznanec opozoril sodnika, da ga bo pri priliki ustrelil, če bi se je sumljivo ganil.

Sodnik je bil v neprimernem položaju. Skušal se je izgovarjati, da nima bencina, narkar mu je fant ponudil tisočakov in ga prisilil, da se je ustavil pri bližnji bencinski

črpalki, na začetku avto ceste na koncu Niša. Tam se je sodniku posrečilo s pomočjo osebja bencinske črpalke obvestiti dežurno službo, notranje uprave. Fant je to opazil, z revolverjem v roki skočil iz avtomobila in zbežal. Oblasti so takoj uvedle preiskavo in čez nekaj ur so bili organi notranje uprave obveščeni, da so fanta opazili v bližini vasi Humu, kjer je tudi z revolverjem v roki goznil nekaterim ljudem in svojimi znanci, potem pa je prisilil delavca Milivoja Djordjevića, da ga je s svojim motorom odpeljal do Niša. Po opisu nekaterih ljudi so oblasti ugotovile, da gre za 20-letnega brezposelnega Vučka Manojlovića, ki ga je milica že aretirala. D. J.

IZDAJA IN TISKA CASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMSICEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 21-832, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO« LJUBLJANA, ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUB-
LJANA 600-11-167 — MSECNA NAROČNINA 1400 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega
urednika: 20-646

Gledališče

OPERA
Petek, 24. sept., ob 19.30: Wolf-Ferrari: SUZANINA. TAJNOST in E. Vittori: JEAN. Abonma Premierske lanske sezone. Govorjenje skupine italijanskih opernih solistov pod vodstvom italijanskega dirigenta Armanda La Rose Parodijske. Vstopnice bodo v prodaji danes, v torek, od 10.30 do 12.30 in od 18. do 19. ure. Rezervacije po tel. 21-401 samo med 10. in 10.30 uro vsak dan.

Sobota, 25. sept., ob 19.30: Wolf-Ferrari: SUZANINA. TAJNOST in E. Vittori: JEAN. Izven abonma. V izvedbi skupine italijanskih opernih solistov pod vodstvom italijanskega dirigenta Armanda La Rose Parodijske. Vstopnice v prodaji od danes naprej.

Vodstvo Opere je svojim premierskim abonmentom že v lanskem sezoni namenilo izjemno predstavo, gostovanje skupine italijanskih opernih solistov pod vodstvom znanega italijanskega dirigenta Armanda La Rose Parodijske. Do realizacije tega gostovanja je prišlo lahko šele v tem mesecu in bo prva predstava za lanske Premierske abonma v petek, 24. t. m., naslednji večer pa bo gostovanje izven abonma, tako da bo imelo priložnost obiskati predstavo italijanskih gostov tudi neabonmentno občinstvo. Hodejansko opera »Suzanina tajnost« E. Wolf-Ferrarija je bila v Ljubljani že izvajana med obema vojnama, povojnim obiskovalcem Opere je torej povsem neznan. Vittorijska opera »Jean« pa je noviji prepletek italijanske literaturni, vendar po vsebini in glasbi zelo blizu italijanskemu verzimu. — Za oba večera so vstopnice v prodaji od danes dalje.

VPISOVANJE ABONMAJA ZA DRAMO IN OPERO je še danes, v torek, od 10. do 11.30 in od 18. do 19. ure v Upravi SNG, Carjeva 11/1. Danes še lahko obišče abonma vsi lanske abonenti, ki se v prejšnjih dneh vpisovanja niso ugotovili zdelati k obnovitvi. Prosimo, da danes ob 18. ure prevzamete nove abonmaške izkaznice tudi vsi lanske abonenti, ki so se pisмено prijavili za vpis. Nadalje obdržimo rezervirane seje samo onim, ki so izrečno sporočili ali se dogovorili, da prevzamajo izkaznice pozneje. Vsa danes ob 18. uri nezasedena mesta bodo od 24. do 28. t. m. na voljo novim reflektantom na abonma.

DRAMA
Sobota, 25. sept., ob 19.30: Izven abonma. Cankar: POHUISANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI. Vstopnice bodo v prodaji od četrtka 23. t. m. dalje.

Sobota, 25. sept., ob 20. uri: V Višletski dvorani Krležan — Izven abonma. Kopr: OHE OČKA, UBOGI OČKA... Vstopnice bodo v prodaji od četrtka, 23. t. m. dalje v Drani in uro pred pričetkom v Krležanki.

MESTNO GLEDALIŠČE LJ. IN PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Danes in jutri vpišujemo v Presernovo gledališče v Kranju na abonente red premierski in red četrtki.

CE STE MORDA DOSLEJ SPREGLEDALI VSTOPNINE NISMO ZVIRALI IN ABONENTSKI POSUST VELJA NA STARE OČKA.
Sprejema pisarna je odprta od 10. do 12. in od 18. do 18. ure. Če ne ugotovite priti v gledališče, nam pošljite, prosimo, po pošti in polnjeno pripravnico, ki je priložena prospektu.

Pionirski dom
Trg VII. kongresa 23/1
PIONIRSKA KNJIZNICA
Ura pravice za otroke od 5. do 7. leta. O GOSARJI, KI JE RAD POSLUŠAL PRAVICE — bo v torek, 21. septembra ob 16. uri.

Koncerti
KONCERTNA DIREKCIJA sprejema abonente za 12 komornih in solističnih koncertov MODREGA ABONMAJA v mali dvorani filharmonije (10-12, 16-18). Vpisovanje je danes za lanske abonente, jutri pa za lanske abonente in študente.

RTV Ljubljana

SPORED ZA TOREK
4.30-7.00 Dobro jutro! 7.15 »Otroške igre...« 8.05 Od melodije do melodije; 8.30 Glasba iz Južne Amerike in Oceanije; 8.55 Glasbena šola za srednje stopnjo — Nova knjiga gre v svet; 9.25 Pozdravi najmlajšim; 9.40 Zvočni studio; 14.10.15 Giuseppe Verdi: Odlomki iz opere Moč usode; 11.00 Turistični napotki za tiste goste; 11.15 Numa predstavi 12.05 Petindvajset minut Gershwin; 12.30 Kmetijske navesti; 12.40 Čez hrib in dol; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočila vam — 14.05 Radjska šola za višjo stopnjo; 14.35 Robert Schumann v svoji solistični glasbi; 15.00 Zabavni intermezzo; 15.30 v torek navstedenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 Simfonična glasba; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Slovenski vokalisti solisti; 18.45 Na mednarodnih križoputih; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radjski dnevniki; 20.00 Najbolj razni glasbeni nastopi; 20.15 Lipovska; 20.20 Radjska igra Eugene O'Neill; O divljina; 21.16 Sretni večer; 22.10 Jugoslovanska glasbena tribuna; 22.50 Glasbena medigra; 23.05 Pevske se vrstijo; 23.30-23.35 Zadnja poročila in zaključke oddaje.

TV SPORED ZA TOREK
19.00 IZVEŠČKI IZ GLAVNEGA REPERTARJA: NEPOVIRNI PLJENČEK HRVATSKE (Zagre); 20.00 VČERAJ, DANES, JUTRI IN POROČILO S PLENUMA — (Zagre); 20.40 WATERPOLO ZA TROJEVO ITALIJE — posnetek tekmovalca v Budimpešti (Zagre); 22.40 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagre)

Kino
SPORED ZA TOREK
KINOTEKA, Miklošević, 28. angl. film DUH POTUJE NA ZAHOD. Režija: René Clair. Glav. v. Robert Donat, Jean Parker, ob 16. in 18. uri. Prodaja vstopnic od 13.30 dalje.

KINO UNION:
amer. film LJUBEZEN Z NEZNANEM. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob 10. matineja istega filma.

KINO KOMUNA:
franc. amer. film MOST K SONCU. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Predvidoma zadnjič!

KINO SLOGA:
amer. barv. kavbojka PREGON IZ PEKLA. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO VIC:
poljski CS film POROČNA OBLEKA. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SIKSA:
španski barv. film BELI KONJ, igra Joselito. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 13.30 dalje.

LETNI KINO BEZGRAD: franc. barv. CS film GREBAVI VITEZ. Bred predfilma. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnjič!

KINO PIONIR: italijanski film SARINSKI BANDITI. ob 10, 15, 17 in 19.30.

LETNI KINO — DOM JLA — LJUBLJANA: italijanski barv. CS film MARATONSKA BITKA, ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO TRIGLAV: italijanski film LEPI ANTONIO, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO ZADOBROVA: nemški barvni film NE POSILJAJ ZENE V ITALIJO, ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

KINO RADOMLJE: amer. film RAZDOBJE ZAKON-SKEGA PRILAGAJANJA, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMALCE: angl. barv. film POD PLASCER NOCI — gostovanje v Dobu, ob 20. uri.

KINO DOM KAMNIK: amer. barv. film GARSONIJA ZA STARI, ob 20. uri.

KINO DUPLICA, KAMNIK: amer. barvni film BITKA ZA SEVASTOPOL, ob 19. uri.

KINO SORA, SKOFJA LOKA: mehiški barvni film V SLUŽBI FANCIJA VILA, ob 18 in 20. uri (samo danes).

KINO RADOVLJICA: nemški film INDIJSKI SAL, ob 20. uri.

KINO CENTER — KRANJ: slovenski film LAZNIKA, ob 16, 18 in 20. uri.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

ZA PROSLAVO 20. OBLETNICE GIMNAZIJE NA RAVNAN

vabi vse generacije maturantov gimnazije Ravne na Koroskem, profesorje, ki so poučevali na šoli, prebivalce treh dolin — njenega šolskega okoliša ter vse druge, ki se kakorkoli čutilo povezane z njo, na proslavo, ki bo v NEDELJO, DNE 26. SEPTEMBRA 1965, OB 10. URI PRED GIMNAZIJO NA RAVNAN. 8141

KINO STORZIC — KRANJ: amer. barv. CS film SEVERNO OD ALJASKE, ob 15.30, 18 in 20.30. Zaradi izredne dolžine filma, cene vstopnic zvišane!

KINO RADIO — JESENICE: franc. barv. CS film MARILYN MONROE, ob 17 in 19. uri.

KINO BLEJ: angleški film ŽIVLJENJE ZA RUTH, ob 18 in 20.30.

KINO KRKA, NOVO MESTO: italijanski film OSEM IN POL, ob 18 in 20. uri.

KINO CRNOMELJ: nemški film IN TO SE IMENUJE ŽIVLJENJE, ob 20. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: nemški CS film GOL MED VOLKOV, ob 17 in 19. uri.

KINO DEL DOM, TRBOVLJE: jugoslovanski film IZDAJALEC, ob 18 in 20. uri.

KINO ROGASKA SLATINA: nemški barvni film ESNAPORSKI TIGER, ob 19 in 21. uri.

KINO SVOBODA, SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: italijanski barvni CS film IN VAZJA VIKINGOV, ob 20. uri.

KINO SOCA, NOVA GORICA: ameriški barvni film SKRIVNO STI ŽIVLJENJA.

KINO SVOBODA, SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: ital. barv. film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO.

KINO
UNION: film MOZ, KI JE LJUBLJANER. Amer. barv. CS film PLAZA ŽELJA.

PARTIZAN: amer. barv. film TRIDESET LET S MEHA.

UDARNIK: bolg. barv. film KAR IVAJO. Amer. dok. film DOGODEK, KI JE RAZBURIL SVET — UMOR PREDSEDNIKA KENNEDYJA.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Prva predstava Mariborskega gledališča, ki bo 25. septembra, bo premiera Milerejeve drame LJOVA CAROVNICE v režiji Slavka Jana k. g. Pohitite zato z vpisovanjem abonma pri bližnji gledališki dnevo od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

Uprava SNG v Mariboru!

Mali oglasi
GARAZO oddam v bližini Zablajka. Ponudbe pod »Prule«. 1919-3

FIAT 800 dobro ohranjen, ugodno prodaja Stane Marolt, Zg. Jarše 23, Domžale. 1919-3

VRSTNI RED za spacka kupim. 1919-3

R 10 majar, nov, prodam. Informacije dobiti v Fraploški 21. prireditelje vrata deo od 16. ure. 1919-3

1.000.000 DIN posojila potrebujem za štiri mesece. Garancija nova vila v Ljubljani. Dam visoke obrest. Ponudbe pošljite pod »Tako«. 1919-3

DVA FOTELJA in mizico kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjen«. 1919-3

STEDILNIK »gorenje« skoraj nov, prodam. Menges št. 12. 1919-3

OPEL REKORD, nov s dvojnimi vrati, prodam pod »S. P. Ponudbe do sobote pod »243«. 1919-3

VW 1981, odlično ohranjen, prevožen 55.500 km, svetlo modre barve, ugodno prodam. Ponudbe pod »Blue« — gotovina. 1919-3

ZORO — bledarstvo, naročnomanje velikosti kupim. Ponudbe pod »Zofa«. 1919-3

OGREVALNO SORO Iste mirno deluje in trikat tedensko pomag. Ponudbe pod »Mitra«. 1919-3

PRALNI STROJ s 5 kg superavtomatik motor 515 prodam. Ponudbe pod »Tovarniški«. 1919-3

LASTNO, dvosobno stanovanje proti zamenjavi enakega prodam. Ponudbe pod Ljubljana. 1919-3

HTANI vodovod prodam. Celov. Tržaška 300, Ljubljana. 1919-3

MICHELIN gume X za 2-750 prodam. Ponudbe pod »25«. 1919-3

SOBO

iščeta zakonca bez otok, oba v službi in izredno šuštrita, v Ljubljani. Ponudbe pod »Najboljša plačila«. 1919-3

OPREMLJENO ali ogrevano sobo iščem za študenta medicine bolj v središču Ljubljane. Ponudbe pod »Dolce«. 1919-3

ORBITNI nujno potrebuje za nabavo materiala 3.000.000 dinarjev, za eno leto. Nudim visoke obrest. Ponudbe pošljite pod »500«. 1919-3

INSTRUIRAM matematično in fiziko za srednje šole. Ponudbe pod »Zlato«. 1919-3

FIAT 1300, prevoženih 10.000 km, prodam. Mirograd Blagoje, Kr. Tr. Tomislava 15/III, Sarajevo, tel. 36-550. 1919-3

VRSTNI RED za fiat 750, vplačan septembra 1964, odstopim za gotovino brez povračila obresti. Ponudbe pod »Nagrada obresti«. 1919-3

PRALNI STROJ zopas superavtomatik, tovarniško nov, in prikolico za osebni avtomobil in televizor prodam. Ljubljana, Nova Jarše, Stražarjeva 30-a. 1919-4

REKORD 61 — 1500, barva granit

alabaster siva, Blaupunkt radio, 80.000 km, brezhiben, prodam. Ponudbe pod »Granit«. 1919-3

8 MM FILMSKO KAMERA Exmug-CC, prodam. Ponudbe pod »Zoom Automatic«. 1919-3

ZA SORO dam 200.000 din nagrade. Ponudbe pod »Zakonca«. 1919-6

FIAT 750, dobro ohranjen, prevožen največ do 30.000 km, kupim. Pisane ponudbe pod »Gostovina«. 1919-3

PRILožNOSTNO ZAPOSLOITEV NUDIMO GOSPODINJAM, UPOKOJENCEM, DIJAKOM: Bismo predvsem vestne

RAZNAŠALKE-CE za raznašanje časopisa »DELO« naročnikom na dom v Kranju, Trzinu in Skofji Loki

uli agilnega

ULIČNEGA PRODAJALCA ČASOPISOV v Kranju.

Dober zaslužek!

Ponudbe sprejema CP »DELO«, podružnica Kranj.

TEHNOGRADNJE
PODJETJE ZA INŽENIRSKO TEHNIČNO GRADNJE
MARIBOR — STRMA ULICA 10 a

razpisuje prosta delovna mesta za:

10 KV ključavničarjev za remontna dela na gradbenih strojih z najmanj triletno prakso

5 KV ključavničarjev za montažo žerjavov in dviznih naprav z najmanj triletno prakso

4 KV kovinostrojarje za samostojna dela v remontu s triletno prakso

3 KV univerzalne varilce za plamensko in obično varjenje s petletno prakso

10 KV in VKV avtomehaničkov večjih popravil diesel motorjev z najmanj triletno prakso.

Osebnih dohodki so za posamezna delovna mesta določeni v pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Prijave sprejema podpisana komisija do 30. 9. 1965.

Komisija za kadre in štipendije podjetja za inženirsko tehnično gradnjo »TEHNOGRADNJE« — Maribor

SREČKA NA PODSTREŠJU

31. »Že dojemam, že razumem,« se je razvel Marko. »Možster si, ni kaj reči. Najbrž misliš, da bi v večernih urah hodili tod okrog in tantanko ogledovali, če s kakšnega okna molji morda kak daljnogled. Je tako?«

Darko je plosnil z rokami.

»Odlično, tantanko tako! Zelezo kuj, dokler je vroče, zato bomo že drevi začeli preiskovati.« Darko se

je oaril v nebo, kjer je nad strehami hiš nekaj kopaštih oblakov zraslo v velike bele gore. »Perfektno in sploh je gala. Tudi to je v redu, lepo vreme bo. Fanta, na delo že nocoj!«

Nad častitimi strehami se je razila večerna zarja, kot bi jo polil z malinovcem. Marko, Darko in Pik so sedeli v »Podmornici« in zavzeto sloneli nad načrtom mesta. Darko je z rdečim svinčnikom podčrtaval ulice.

Piše Tone Fornezzi – Riše Andrej Novak

»Tako, nocoj bomo z vseh strani pregledali ulice. Nezanega junaka in Kiparsko naprežje. Mišlim, da bomo imeli dela več kot preveč,« se je odločil Darko, ki sta mu Marko in Pik brez besed prepustila vodstvo v tej akciji.

Že prej so se domenili, da bodo raziskovali skupaj in tako opravili svoje delo kar se da temeljito. Šli so

Vrtimo globus

MOSKVA — V janskem letu je 480.000 sovjetskih državljanov obiskalo zahodne dežele.

MUNCEN — Mednarodno razstavo prometa (IVA) v Münchnu si je ogledalo do konca minulega tedna 2,5 milijona ljudi.

BUDIMPEŠTA — Obiskovalci mednarodne razstave, ki bo 25. in 26. septembra v Budimpešti, bodo lahko občudovali 712 psov iz 13 evropskih dežel.

PARIZ — Iz mnogih predvojnih filmov svetovno znana igralka Greta Garbo (»Ana Kerenina«, »Dama s kamelijami«, »Ninočka«, »Kraljica Kristina«) je praznovala minulo soboto 60-letnico rojstva.

CALAIS — V dveh posebnih vozilih je uspelo štirim Angležem v sedmih urah prepleti Rokavski preliv. Ena izmed prometnih dvočlanih (čoln in avto hkrati) je med plovo pokvarila, zato jo je moralo drugo vozilo vleči lep kos poti.

LIVERPOOL — Po šestih letih nezvesti je umrla v Liverpoolu (Anglija) 11-letna deklica, ki jo je leta 1959 povozil motociklist. Deklica, ki je dobila pri nesreči hude možganske poškodbe, je ves čas ležala v bolnišnici. Hranili so jo umetno, vse do smrti je normalno rasla.

PARIZ — Francoski vinogradi napovedujejo, da bo znašal njihov letinski pridelek do 66 milijonov hektolitrov vina. Kolikšnost bo letina prav dober, kakovostno pa bo pridelek zaostajal za lanskim.

LONDON — Zepni radijski telefon, ki ga je ponudila na trgu neka britanska tovarna elektronskih naprav, ima oddajnik, težak 250 gramov, sprejemnik pa tehta polovico manj.

TOKIO — Nevsakdanjo kazen za prometne grešnike, ki je izmislil japonski parlament. Trupla avtomobilistov, ki se smrtno ponesrečijo po lastni krivdi, dobio za študijske namene anatomski inštituti in drugi zavodi za medicinske raziskave.

DETROIT — Kapitan Don Henry iz Detroita namestila dvigniti pred devetimi leti potopljeno italijansko potniško ladjo »Andrea Doria«. Uporabil bi plastično peno, oziroma postopek, ki se je že pred leti uspešno uveljavil v ameriški mornarici. Henry pravi, da bo potreboval 100.000 dolarjev. Del stroškov bo poravnanih z vrednostjo tovara industrijskih diamantov na potopljeni ladji.

NEW YORK — »Tako točno kot zdaj niso študentje še nikoli prihajali na predavanja,« je izjavil prof. Shuster, rektor harvardske univerze. »Razumljivo: kdor pride prepozno, ne najde parkirnega prostora...«

LONDON — Po tednu vzgoje v prometu je neki list poročal, naj pišejo, kakšen vpliv so imele nanje prometnovarna prizadevanja. Neki pešec je zapisal: »Priljubljen sem se kolešarju. Umaknil sem se mu na levo — on pa tudi. Potlej sem poskušal priti skozi po desni — oni drugi tudi. Potlej je zakričal name: »Ostanite se vendar pri miru! Obstal sem. In tedaj me je povzelo.«

Late ptičev nad vzletno stezo

Uspeh kanadskega poskusa: dresirani sokoli preganjajo galebe

OTTAWA — Dva milijona dolarjev znaša škoda, ki so jo v minulih petih letih povzročili na kanadskih letališčih ptiči, predvsem galebi. Po trčenju v ptičje jata sta strmoglavili dve ameriški letali s skupno 123 potniki in člani posadke. Zaradi vzletajočih jate nastajajo motnje v prometu tudi na letališčih drugod po svetu. V okolici nizozemskih vzletnih stez se radi zadržujejo morski galebi. Nekaj podobnega je v Švici, kjer prezimuje mnogo severnoevropskih vodnih ptic.

Letališčne površine so vabljiv cilj zlasti za pribe, skorce in vrane. Vse te ptice se očitno kaj kmalu navadijo na letalski hrup, pa tudi hrane se najde zanje razmeroma precej na travnatih ravnicah in v bližnji okolici. Strokovnjaki so različnega mnenja o nevarnosti ptičjih

jat za letalski promet. Ponekod jih preganjajo s strel iz močnjakov, Nizozemci pa so zaradi nezadovoljivega uspeha preizkusili celo vrsto pripomočkov, med drugim majhne rakete in ptičja strela pa tudi grončke, iz katerih je na vso moč odjeknil galebi krič na pomoč, je jate.

Novost preizkušajo na kanadskih letališčih: ptičje jate preganjajo s sokoli. Dosedanja zvočna sredstva v glavnem niso zalegla. Ptice so vzletele, vendar so se kmalu vrstile, čez čas pa so se povsem navadile tako na strele iz topičev kakor na glasove iz zvočnikov.

Galeb so skušali preganjati tudi z radarjem, ki pa se je obnesel le deloma, in sicer v tem smislu, da so njegovi valovi razpršili bodisi jate, bodisi v razpotegnjeni črti leteče ptice. Angleži so ugotovili, da se ta zamisel obnese na razdaljo tisoč in več metrov, vendar radarski valovi učinkujejo le na večje jate.

Na člani je vprašanje, ali se ne bodo tudi sokoli sprevrgli v živo nevarnost za letalski promet. Vse ugotovitve poskusov, ki so trajali pet mesecev: ker potrebuje sokol za svoje delo povprečno največ tri minute, praviloma ne ovira plansko dolanega vzleta ali pristanka letal.

Seveda ni mogoče reči, da bodo ustrezno šolani sokoli uničili prav vse ptice, ki poživajo na letališčih ali v bližini. Brž ko se ta uveda po kaže v zraku, nastane v ptičjih jatah preplah in bržgavi beg, učinkovitost zamislili pa stopnjuje še dejstvo, da sokol ubije enega ali več galebov.

Sokolji v vlogi letalskih nadzornikov so zgolj najnovejša domisljaja za varnost v prometu, vsledkar pa bodo morali strokovnjaki odkriti še nova sredstva in možnosti, kako preprečevati trčenje letal v ptičje jate in s tem nevarnost letalskih nesreč.

Ladja na dnu

Našli so nevarni tovor

NEW ORLEANS — Po večdnevni iskanju so ameriški vojaški potapljači, opremljeni z najmodernejšimi pripomočki, našli tovarno ladjo, ki se je potopila v okoliščini Betsy in na katere krovu je bil nevaren tovor, okoli 600 ton klora. Ladja leži na dnu Mississippija blizu pristanišča Port Allen. Potapljači so pregledali tovor in ugotovili, da ni nevarne nevarnosti za okolisko prebivalstvo, zlasti za stanovalce obrežnih naselij v Baton Rougeu.

Kraj, kjer leži ladja, so potapljači zaznamovali s pločniki. Na podlagi izjav potapljačev so pristojne oblasti dovolile plovo po Mississippiju. Kljub temu promet ne poteka brez težav, zakaj med besnenjem orkana Betsy je nasledilo ali se v viharju potopilo nad 70 rednih ladji, ki jih zdaj ne morejo odstraniti, ker je gladina naraslega veletoka še vedno previsoka za reševalna dela.

Polkovnik Thomas Bowen, ki je vodil potapljače, je po radiu obvestil prebivalstvo Baton Rougea, da ni več nevarnosti zaradi klora, ni pa mogel povedati, kdaj in kako bodo odstranili nevarni tovor.

Zoran Jerin

(15. nadaljevanje)

Oni vedo, kaj je saabom vse in to tudi vedno povedo. To ni laž, to je dober namen.

Za zdaj ostane z nami Ang Temba, da nam bo kaj skuhal in predvsem, da nam bo pomagal poiskati nosače, če jih bomo še potrebovali. Zvečer potoži Jozva: »Uh, kako bi zdajle tekli koleseček kakšno dobre salame!« Marko bi mu rad ustregel in načne slanišo: Cisto grenka je, ni zdržala transporta. Večina suhih mesnin, ki so potovale v sodih, je pokvarjenih. Tedaj pa se spomni Jozva, da je Kirnova salama

Igra za družinske očete

V Lyonu so se sestali modelarji majhnih vlakov

LYON — Nad 170 delegatov iz 14 evropskih dežel se je zbralo pred kratkim v Lyonu na 12. mednarodnem kongresu železniških modelarjev in ljubiteljev tako imenovane otroške igre, ki se zanjo navdušujejo predvsem družinski očete, zakaj sodobni mladi rod daje avtomobilom prednost pred majhnimi lokomotivami in drdarjočimi vagončki.

Udeleženci mednarodnega zborniškega so razkazovali svoje modele vlakov na železniških tirih, med katerimi je bilo največ tistih s širino 32 mm.

Francoska zveza železniških modelarjev šteje okoli 1500 članov, udeleženci kongresa pa so povedali drugim, da je v vsej deželi od Rokavskega preliva do sredozemskih morskobnih obal vsaj še osem tisoč (v veliki večini odraslih) ljubiteljev igre z majhnimi železnico. Med člani je mnogo zdravnikov, advokatov in inženirjev, eden izmed njih je tudi Henri de France, izumitelj francoskega sistema za barvno televizijo. V otroških letih so bili ti ljudje neomajno resni, zato imajo zdaj večina dovolj sredstev za nevsakdanjega konjika, ki ni ravno poceni.

Najmanjša lokomotiva, ki brez nje ni mogoča otroška igra za odrasle, je stala na kongresu dvesto frankov, najdražja (tisoč frankov) pa je bila japonska, v celoti izdelana ročno. Vendar je ta izdelek prav majhen in primeren za zahtevnostjo dela, ki ga mora opraviti, kdor bi rad imel železniško omrežje, ki povsem ustreza njegovim željam in predstavam.

Modelar vrta, vari, struži in sestavlja. Inženir prebira strokovne razprave, da bi natočen zasnovale železniške ovinkne, pravilno začetni mostne loke in brezhibno uredili kolodvor. Kibernetik prizadevno razrešuje zapletene probleme avtomatike.

Dr. Blismarck iz Nuremberga (ZDA) je natančno ponaredil omrežje in železniški promet na progi iz Council Bluffs (Iowa) v Omaho (Nebraska). Na maketu, dolgo dvajset in široko dva metra, je pritril dve televizijski kameri, ki nadzorujeta promet, priključil pa je tudi ploščo z mikro brzdami.

Vse kaj drugega si je omislil lastnik avtomobilskih garaž v Ferrari. Premagati je hotel še poslednjo oviro, ki loči stvarnost od domišljije, zato je kupil pravo lokomotivo, ki so mu jo odstopile italijanske železnice. Prijateljci so mu v prostem času pomagali zgraditi kilometer dolgo železniško progo, ki pelje od njegovega doma do predmestne gostilne. Tako si lahko ljubitelj železnice vsak večer privošči vožnjo s svojim osebnim vlakom na kosačarje v prijetni družbi.

LEN DEIGHTON

Zadeva Ipcress

(27. nadaljevanje)

Mislilo me je sprejelo po hrbtu. »Murray?« sem vprašal z upanjem v glas. »Vodnik Murray — statistik. On je bil v tisti hiši.«

»Ne, ne, ne! Mlad fant, no, kako že...« Z utrujenim glasom sem dejal: »Chilcott Oakes, Philip Chilcott Oakes.«

»Da, odlični fant, naravnost sijajen — to je on.« Prvič se mi je nasmehnil in se zaupno nagajal, kar mi je bilo všeč, kakor da sva dva zarotnika. »V šolo hodi z mojimi najmlajšimi,« je dejal.

Krmo na drugi strani ceste so pravkar odprli. Pogodil sem dva duboneta in grenki limonadi. Kako naj uspem, ko imam na eni strani nasprotnika, na drugi strani pa našo gospodo — eni in drugi me preliščajo na vsakem koraku.

STIRINAJSTO POGLAVJE

»Vodnar (20. januarja — 19. februarja) Glava naj te vodi, ne arce. Skrbno se izogibaj nesoglasjem tako doma kot v službi.«

V tork je bil lep, poletni dan in ozračje je bilo čisto, da je bilo slišati vsak glas. Slišal sem sosedovega psa, črnega alre-dala, on pa so lahko ušli ob mojem sprejemniku. Pregledoval sem pisma, ki sem jih pobral s predpražnika. Naročniški oddelke ameriške revije »TIME« mi je sporočil, da bom zamudil edinstveno priliko v življenju. Moja ujna, starejša materina sestra, je želela, da bi bil v Zenevi. Jas tudi, ko ne bi bilo nje tam. Pismo od vojnega ministrstva je potrjevalo, da so me odpustili iz armade in da me ne bodo klicali na orožne vaje, da me pa veže zakon o uradnih tajnah, kar za določeno informacijo in listino. Mlekar mi je naročil, naj čimprej naročim smetano za čez praznike in če sem že poskusil »whokos«, novo čokoladno pijačo, na katero so vsi nori.

V pisarni sem začel pregledovati listine iz svojega zaklenjenega predala za »prispelo pošto«. Nekaj o listinah oddelka za kemično vojskovanje na mikrofili-mu. Obrambno ministrstvo ZDA je bilo skoraj prepričano, da jih ima v rokah neki letalski tehnik. Akt sem naslovil na poseben oddelke londonskega letalskega. Predstavniki tiskovnega urada v Scotland Yardu je bil uvideven glede naše hišne preiskave, a je pripomnil, da je tisk nekaj zavohal. Alica mi je povedala, da je že dvakrat telefoniral in kaj nam mu odgovori. »Povej mu, naj pove novinarjem, da so član visokega sodišča, en minister in dva časopisna magnata gledali nespo-doben film, a da ne bomo tega povedali televiziji, če se bodo lepo obnašali.«

»Da, gospod,« je odvrnila Alica. Vojaški protibombščevalci nam je poslal poročilo o hiši. Naglo sem ga preletel: cestni prah, lise na podu, morda kri, toda zelo stare, morda celo od vojnega bombardiranja.

Prstni odtis — teh je bilo obilo, toda večina mojih in neugotovitih. Zdal se mi je primerjal z zbirko prstnih odtisov s »prizoriščnih zločinov«, kjer so odkrili tudi druge neugotovljene odtise.

Ob tleh sem imel sestanek z Rossom. Odkar sem prevzel Dalbyjev položaj, me

je vsak teden čakala ta preizkušnja. Poslal sem po sendviče — sir s ananasom in šunko z mangoovo mazo. Iz delikatesne trgovine so mi poslali ržen kruh. Deset minut sem brskal po kuminovih semenih in jih metal v pepelnik, dokler se ni pojavil Chico. Potem sem pojedel sendviče s preostalih kuminovimi semeni. Položil je zvitek 16-milimetrskega filma na mizo in se pripravil, da bo začel z menoj razgovor. Zagodrnjal sem kot kak zaposlen industrijski magnat, ki ima čir na želodcu, in nasadnje se je pobral.

Dolgo sem sedel in strmel v nescafé, toda noben pameten ukrep mi ni prišel na misel. Opazil sem, da je morda malo spotalnila, toda v njenem oklepu nisem zasledil nobene razpake, razen če ni kak dokument, ki je ležal pred menoj na mizi, kaj pomeni. Kaj dosti ni bilo videti. Prav nič ni kazalo, da bi bila povezana z Jayem. Samo pisatelji kriminalnih romanov pričakujejo, da vsaka sled, ob katero se spotalne junak, sodi v isto zadevo. Tukaj v pisarni je bilo 600 kartoteknih števil. Če bi vse groznike hkrati zasledila roka pravice, bi bil Auschwitz podoben zadnjemu prizoru iz »Hamleta«.

All naj se še naprej ubadam s sledovi? Sklenil sem, da bom vprašal za nasvet Rossa. Ugotovil bom, če se njegov oddelke še ukvarja s tem. Peljal sem se s taksijem do zabite pivnice blizu Jermyn Streeta. Samo dve sobi v prvem nadstropju. Povsod rdeč pliš in niti utrinka dnevnih svetlobe. Na drugi strani močno politiranega miniaturnega koncertnega klavirja in velikega roba preveč polnih čevljev je sedel plešiv možakar z naočniki in kravatno svojega polka. Bil je Ross. Vsaj pol ure prezgodaj je prišel. Ušel sem se poleg njega. Najini tedenski sestanki so po navadi trajali deset minut in v tem času sva se v glavnem sporazumela o besedilu poročila vojske obveščevalne za vlado in se dogovorila o nekini finančni zadevi, ki so bile skupne obema našima oddelkoma. Natakari mi je prinesel kozareček Tio Pepe, Ross pa si je naročil še en rožnati gin. Podoba je bila, da jih je bil že nekaj pospravil. Njegovo visoko čelo je bilo nagubano in blede. Zakaj mu je bil všeč ta lokal?

Prosil me je za cigareto. To ni bila Rossova navada, toda frknil sem mu gauloise iz zavočaja. Prižgal sem mu jo. Vžgalica je razsvetlela notranjost, kakor da se je vžgal magnezij. Sammy Davis je pel »Razcvetela ljubezen« in od nežnega saksofona vibrato so se tresle umetne cvetice. Točaji, velik možakar, nekdanji boksač, ki se mu je pijača poznala na obrazu, je s staro curjo brisal čiste pepelnike in na skrivaj skral črno pivo. Kravate mi imel zavezano v vozli, ki ni bil večji od graha. Ross je spregovoril.

»Po pravici povedano, poročilo še ni gotovo. Moje dekle ga zdajle tipka.«

Sklenil sem, da ne bom govoril »Je že v redu. Ko sem nekakrat prepozno prinesel svoje podatke Rossu, je skoraj pol ure godrnjal. Ross me je kako minuto opazoval, nato pa je potegnil iz žepa obloko, staro pipo. Še vedno ni do konca pokaleni moje gauloise. Ross je bil danes prav živčen. Hotel sem tudi vedeti, če bo do njegovi ljudje še naprej brskali po hiši strahove, kakor jo je nekdo krstil.

HIMALAJSKI DNEVNIK

(15. nadaljevanje)

iz Podpeč pod Krimom se neznanih dišavah in nevidni ptičji zbor. Po kilometru ceste odkrijem stezico, junaško zabredem po njej v goščavo, pa moram po 50 metrih odnehati, ker je zmanjka.

Vem, da nam ne bo zamerilo, če smo pospravili njegovo salamo le štirje himalajci, tisti štirje, ki smo morali ostati v Dharanu in pričakovati nekakega telegrama. Štirje zelo žalostni himalajci.

Vsi štirje smo imeli zelo nemirno noč. Pasja nadlega je dosegla svojo kulminacijo, saj so celo potrpežljivi domaćini vsi noč metali kamene na ulico. Neprespani smo, sitni in že navezavajoč pokonci. Jože za sitnost nima časa, ker ga išče bolnik z bolnim ušesom.

Na terasi se začnejo odvijati neskončni klepeti o dogodivščinah med služenjem vojaškega roka in o avtomobilskih karambolih. Pobrišem jo — malo samote mi ne bo škodilo. Kar po česti proti Biratnagarju se napotim proti pragozdu. Fantki me pozdravljajo »Salme! Crni bi volji začudeno gledajo saaba, ki maršira po vročem asfaltu. Čez pol ure sem pri slavo-loku na robu pragozda. Po dolgem času je dan sončen in senca dreves na asfaltu je zelo dobrodošla. Z očmi iščem stezico, ki bi se s ceste odcepila v pragozd. Nobena trušča ni, ne bobnov ne zvonov ne kričanja mularije, le pragozdni velikani na

obeh straneh ceste, vonj po neznanih dišavah in nevidni ptičji zbor. Po kilometru ceste odkrijem stezico, junaško zabredem po njej v goščavo, pa moram po 50 metrih odnehati, ker je zmanjka. V nizkih čevljih in z golimi rokami nimam nič dobrega občutka. Spominjam se Metoda, ki je večkrat odhajal v teških čevljih in kavbojkah: »Četudi« bodo vsi hodili nagi, ne bom slekel hlač, preveč se bojim kač!« Tudi jaz se jih bojim in zdaj stojim čisto negiben na stezici, pred menoj pa zgine v grmovje nad meter dolga rjavkasta kača, ki bi lahko bila tudi kobra, saj kobra, kadar je mirna, sploh ne ločijo od naše gauloise. Obrnem se. Na česti krenem nazaj proti slavo-loku. Ne napravim še dveh korakov, ko stoj na travi ob robu ceste velik sam-bur, jelen. Aparata niti ne dvignem ne, kaj šele sprožim, ko že zgine nazaj v goščavo, še dobro minuto šumi po podrašču, kot da bi se po njej podilo deset nosorogov.

Bila bi čudovita slika. Lepa žival, skoraj s črno s svetlikajočo se dlako. Potem je pragozd spet prazen — vsaj za oko, čeprav vem, da mora biti v njem čuda življenja. Jelen je hotel očitno čez cesto, pa sem ga zmotil.

V čajnici onkraj slavoloka se mi smeje bradat obraz. Marko je prišel za menoj, tudi njemu je dolgčas v dha-

ranskem saraju. Popijeva čaj in se odločiva še za kratek potep po cesti, ki vodi ob robu pragozda proti zahodu. Čez nekaj sto metrov odkrijeva stezo in po njej zavijeva v goščavo. Stezica se vijuga skozi podrast in ne odkrije ničesar. Zaman se ustavlja in ozirava na vse s strani. Vidiva je velike, temno-rjave metulje z belimi pikami. Ptice se oglašajo, kot da bi se nama rogale. Skoraj petsto metrov globoko v pragozdu sva, pa se skoraj razočarano vrneva. Na česti vendarle preplašiva nekaj opic, ki se zakadajo v listnate krošnje, in razburiva bivola, ki se namaka v blatni mlaki. V tem pragozdu bi si težko zamislili tigra, čeprav je zelo mogoče, da bi ga srečali tu blizu vasi, kjer je dovolj kravi, ki mu nudijo zelo lahek plen. Koče so na visokih kolen in v njihovi senci uživajo ljudje dopoldanski počitek. Z razmeroma jasnega neba neusmiljeno pripekta sonce.

Po bližnjici jo mahneva proti Dharanu. Bližnjica je dober kilometer dolga suha struga, ki se napolni le ob nalivih. Vroča je kot peč, ker ni v njej nobenega vetrice. Marko: »Sploh si ne znam predstavljati, da bi moral peščiti 200 km po takšni vročini.« Tudi jaz ne. Kako neverjetno se pričnejo triurnemu potepanju curek mlačne vode iz pipe riš nam šem dvorišču.

LJUBO JUVAN — pripravljen na dolgo pot.

Za dobro voljo

»Ostanki včerajšnjih ostankov pečenke od predečerašnjim — ali nisem varčeva?«

»Pri tej mizi ne boste dočakali smrti od lakote. Ob sedmih zapremo...«

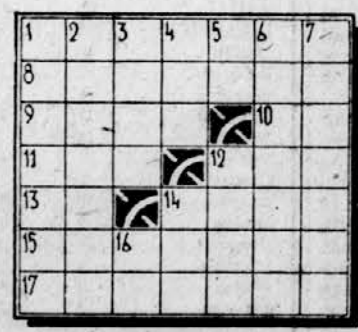
Križanka

VODORAVNO: 1. otocje pred zahodno špansko obalo, 8. mesto na šlokočnem obali, kjer je bila konferenca držav članic afriko-malgaške unije, 9. pripadnik angleške konservativne stranke, 10. avtomobilski ošmaka Sarajeva, 11. ime jugoslovanske pevke zabavne glasbe šlefof, 12. del ljubljane, 13. osebnost znanstvenika, 14. spone, 15. pripadnik številnega slavjanskega naroda, 17. pustinja v severnem Čilu, bogata z ležišči soli.

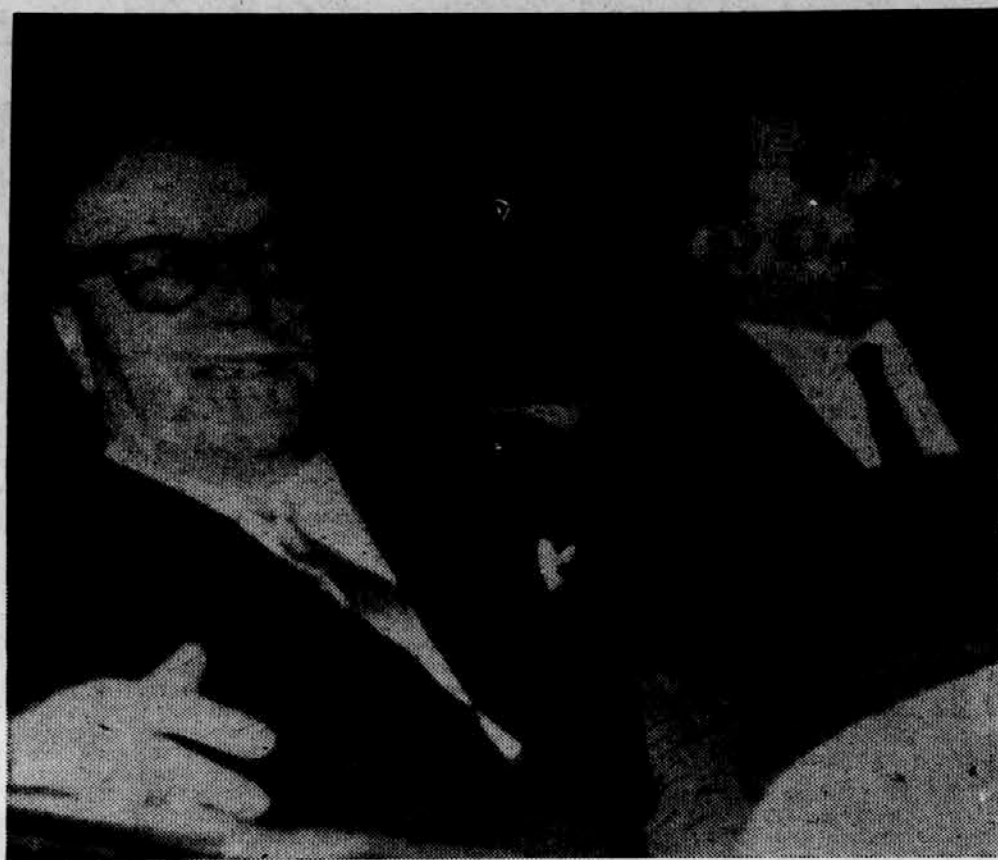
NAVPIČNO: 1. staro ime Diakarte, 2. stalen ogledalec, 5. nočnik, 3. italijanska denarna enota, 4. skrajšano motko ime, 5. nedmet, 6. nasadnjaska falištnica miselnost o nadvednosti bele rase, 7. različka, 8. varianta, 12. del ljubljane, 14. osebnost znanstvenika, 16. pritrilnica.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. grozd, 8. Brodnica, 8. repa, 9. LO, 10. Ura, 11. Cer, 12. tor, 13. uta, 14. Ub, 15. Aral, 16. slatina, 18. cest.

NOVI GRŠKI MANDATAR — 22. septembra se bo predstavila grškemu parlamentu nova vlada Stefana Stefanopula, sestavljena predvsem po zaslugi disidentov iz Papandreouve unije centra. Ob tem pravi Papandreu, da niti, vlada niti parlament ne izražata mnenja ljudstva, dvor pa da izrablja svojo oblast. Na sliki: Stefanos Stefanopoulos odhaja z dvora po prisegi kralju. Foto: AP

CENTER ZA ZVEZO NA LAHORSKI FRONTI — Na lahorski fronti, od koder je naša slika, posneta v soboto, si stojijo indijske in pakistanske čete nasproti na 30 metrov razdalje, ob bregovih prekopa Ičogil. Ta brani Indijcem prodor proti Lahoru. Čez dan večeraj je bilo z obeh strani več letalskih napadov. Pakistansko ravnateljstvo poveljuje tudi sporoc, da je bilo večeraj na vseh bojiščih zatišje. Foto: AP

TISKOVNA KONFERENCA SIKKIMSKE KRALJICE — Sikkimska kraljica Hopla, po rodu Američanka Hope Cooke, je v soboto govorila na tiskovni konferenci v londonskem hotelu Hilton. Novinarjem je razložila položaj Sikkima v zvezi s kitajskim ultimatom Indiji. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

VS: »Ustavite ogenj!«

tične poudarke že tako in tako napetemu vzdušju, ki je zadnjih 48 ur prevladovalo na sedežu svetovne organizacije. Od dopoldne v nedeljo pa pozno v noč je bilo pričakovati, da se bo varnostni svet sestel vsak hip, vendar so sestane nenehno prelagovali vse do ene ure po polnoči, ko je naposled predsednik z udarcem kladičav ob mizo oznanil, da se je varnostni svet končno zedinil o besedilu resolucije, ki jo je sestavila nizozemska delegacija, in da se torej lahko začne javna in uradna seja.

»Poglaviti namen resolucije,« je rekel nizozemski delegat, »je ustavitev sovražnosti, njen drugi cilj pa je rešitev širšega političnega problema. Poudaril je še, da resolucije ne bi bili mogli predložiti, če ne bi bile sodelovale neustalne članice in če je ne bi enotno podprele stalne članice.

Za kaj je pravzaprav šlo? O čem so se tako dolgo sporazumevali? Šlo je za to, kako naj bi formulirali besedilo v zvezi s sporom samim, s celotnim kašmirkim problemom, in kako opozorilo vsem državam, naj s svojimi akcijami ne poslabšajo že tako nevarnega položaja? Pri tem so vsaj delno imeli v mislih tudi kitajski ultimati.

Varnostni svet je na svojem sobotnem sestanku upošteval U Tanove »nasvete« v zvezi s sedmimi poglavjem ustanovne listine, ki predvideva sankcije. Sprejeta resolucija je veliko blaža. Res je, da zahteva ustavitev sovražnosti, vendar tega ne ukazuje. Prav tako se ne sklicuje na konkretne člene tega poglavja ustanovne listine, ki govorijo o ukrepih v primerih groženja miru, kršitve miru in agresivnih dejanj. Besedilo resolucije ne označuje spopada kot »kršitev miru«, kakor ga je označil U Tant.

Resolucija se zavzema za takojšnjo ustavitev sovražnosti, hkrati pa se izreka tudi za

»preučištev« političnega problema. Prav tako ne poziva še fof prizadetih držav, da bi se osebno sestala. Francoski delegat je v obrazložitvi poudaril, da sta poziv za prekinitev sovražnosti in interes varnostnega sveta za politično rešitev »nenakovredna«.

Kot je znano, je Indija privolila v »brezpogojno ustavitve sovražnosti«, vendar pa nenehno poudarja, da političnega problema ni, ker je država Kašmir in Džamru »integralni del Indije«. Pakistan pa v nasprotju s tem vztraja, da sta omenjeni načeli povezani in medsebojno odvisni drugo od drugega. Zato je Pakistan tudi zahteval, da bi morali hkrati z ustavitvijo sovražnosti rešiti tudi politični problem, in sicer na podlagi plebisicita.

Približno tako sta Indija in Pakistan reagirala na resolucijo, čeprav New Delhi in Ravalpindi uradno še nista sprejela. Tukaj pa zdaj pazljivo analizirajo, kakšne možnosti ima Kosigin s svojim pozivom, naj bi se sestala Saštri in Ajub Kan, in s svojo ponudbo »dobrih uslug«. Sovjetsko potezo razlagajo kot precej pomembno, hkrati pa takoj navajajo tudi določene težave, ki bi spremljale njeno realizacijo.

Kašmirki vojaški spopad torej spremljajo zdaj na več vzporednih tirih, ki imajo svoja stikališča pa tudi razhajališča. Varnostni svet je pripravljen še nadalje ukrepati, čeprav je očitno, da bi bilo v primeru neuspeha te tretje resolucije v zvezi s sedmimi poglavjem ustanovne listine, ki predvideva sankcije. Sprejeta resolucija je veliko blaža. Res je, da zahteva ustavitev sovražnosti, vendar tega ne ukazuje. Prav tako se ne sklicuje na konkretne člene tega poglavja ustanovne listine, ki govorijo o ukrepih v primerih groženja miru, kršitve miru in agresivnih dejanj. Besedilo resolucije ne označuje spopada kot »kršitev miru«, kakor ga je označil U Tant.

Resolucija se zavzema za takojšnjo ustavitev sovražnosti, hkrati pa se izreka tudi za

»Prava senzacija«

volivci ter v Westfaliji in nekaterih velikih mestih, se niso izpolnila. »Uspeli« je premagati »odkritje« izjavil eden izmed podpredsednikov stranke Fritz Erler. Veliko vprašanje, o katerem so začeli tu takoj razpravljati, je, kako se bo v bodoče stranka orientirala. Njen sedanjí predsednik Willy Brandt po vsej verjetnosti ne bo več imel tako pomembne vloge, kot jo je imel doslej. Pričakujejo, da se bodo močnejše priključile k besedi tiste struje v stranki, ki so proti njemu desnemu kurzu in ki upravičeno trdijo, da je SPD izgubila svoj profil.

Kakšna bo po teh volitvah zahodnonemška politika? CDU se je sicer utrdila na oblasti, vendar pa je v njenem vodstvu precej osebnosti, ki bi bile zadovoljne, če bi socialni demokrati večer dobili legitimacijo za sodelovanje v vladi. Problem, s katerimi se bo bokska vlada v naslednjih mesecih in letih morala spoprijeti, so namreč izredno težavi, in v perspektivi bi se krščanskim demokratom sploščalo, če bi del odgovornosti za pričakovano »sušna leta« zahodnonemške politike nosila tudi dosedanja opozicija. Z Erhardovo zmago so nasprotniki te velike koalicije prevladali.

Prihodnja leta bo morala vlada »mnenhoma« stati pri blagajni, kot se je izrazil eden izmed poznavalcev tukajšnjih razmer. Divja gospodarska konjunktura je ustvarila vrsto anomalij, ki jih je nujno treba odstraniti: hiperprodukcija v nekaterih industrijskih panogah, posebno kovinski, upadanje izvoza, nekonkurenčnost kmetijstva na evropskem trgu, izredno težavi problemi prometa v velikih mestih, porazno nizka raven solstva in splošne izobrazbe, nezadostna zdravstvena zaščita. Gospodarske težave dolga opozarjajo, da je treba konjunkturo zavreti in da je zvišanje davkov nujno, toda zaradi približujočih se volitev je vlada ta vprašanja dosledno odlagala. Njihovo reševanje bo zelo ne popularno.

Na zunanje-političnem področju je pričakovati nadaljnjo ohladičev odnosov s Francijo in še močnejšo povezavo z Washingtonom. Zunanji minister ostane »atlantista« Gerhard Schröder. V skladu z ameriško linijo, da je treba postopoma, a selektivno, normalizirati odnose s socialističnimi državami, bo Schröder nadaljeval svojo politiko »podpiranja« vrat proti vzhodu, vendar pa ni pričakovati revizije dosedanje politike glede nemškega vprašanja. Nemški položaj v evropski gospodarski skupnosti ne bo lažji temveč težji in ker je skupno tržišče za zahodnonemško industrijo življenjskega pomena, bo morala bokska vlada Franciji močno popustiti glede enotnih cen za kmetijske pridelke. Zvezna republika si bo še naprej prizadevala po atomski participaciji v okviru atlantskega pakta, toda dogodki na ženevski razorožitveni konferenci in rastoe možnosti za sienten sporazuma ali vsaj dogovora o nerazširjanju atomskega orožja zbujajo upanje, da v tem ne bo uspeha.

Erhard se namerava v kratkem sestati z de Gaulleom in Johnsonom, državni sekretar v zunanjem ministru Karla Carstensa pa se danes odpravlja v Moskvo, da bi zvedel, ali je premier Kosigin pripravil potovati v Bonn: zunanje-politična dejavnost bodoče vlade se je torej že začela. Svetovna javnost z napetostjo pričakuje, ali se bodo zdaj, ko je položaj v Zvezi republikah spet normalen in ko se Bonn ne more več izgovarjati na predvoljno atmosfero, pokazali kakšni novi originalni prijem ali celo elementi realizma v zahodnonemški zunanji politiki.

SLAVKO FRAS

Bottomley vendarle pojde v Salisbury?

Preprečil naj bi enostransko razglasitev rodezijske neodvisnosti

LONDON, 20. sept. (AFP.) Britanski minister za zadeve Commonwealtha Arthur Bottomley je pripravljen, da takoj odstopi v Salisbury, da bi preprečil enostransko razglasitev rodezijske neodvisnosti. Rodezijo bi rada enostransko razglasila za neodvisno državo manjšinska vlada belcev Iana Smitha.

O morebitnem potovanju ministra Bottomleya v Afriko je poročalo danes več londonskih časopisov, vendar novice niso ne potrdili ne demantirali.

V Londonu z zaskrbljenostjo ugotavljajo, da je zadnja gesta iz Salisburyja podobna ultimatu. Vlada Iana Smitha je namreč sklenila poslati v Lizbono svojega diplomatskega predstavnika, čeprav Rodezija kot odvisno britansko ozemlje od tega nima pravice. To izvajanje je verjetno mišljeno kot prvi ukrep za formalno odcepitev od metropole.

Tanzanski predsednik Nierere je napovedal možnost, da njegova država izstopi iz Commonwealtha, kolikor Velika Britanija ne bo preprečila Rodeziji, da bi razglasila neodvisnost na podlagi enostranskega sklepa manjšinske vlade.

Zamažen zračnik povzročil smrtno nesrečo

LJUBLJANA, 20. sept. — Dne 17. t. m. ob 20.30 je bil najden mrtev v stranišču svojega stanovanja na Prešernovi cesti 38 v pritličju Joža Klanjšek-Vasja. Komisija, ki je opravila ogled, sprva ni ugotovila nobenih sumljivih okoliščin. Pokojnikova mati Valentina, stara 85 let, s katero je živel v skupnem gospodinjstvu, je povedala, da je sin prišel domov ob 16.30. Pojedel je ribjo konzervo in popil mleko, naker je odšel v kopalnico, se obrl in pripravi vodo za kopanje. Okrog 18. ure je mati šla na dvorišče; tedaj je opazila v stranišču lečo. Okoli 20. ure je šla v kopalnico, katere vrata in okno sta bila odprta. V kopalnici kad je bilo do polovice natočene tople vode, pipa pa je bila zaprta. Mati je potlej zaprla ali plinska ventila pri bojlju, kakega plamena pa ni opazila. Vrata stranišča ni mogla odpreti, ker so bila zaklenjena.

V stanovanju ni bilo vonja po plinu; zdravnik inštituta za sodno medicino pri pregledu trupla ni opazil izrazitih mrliških lis, ki bi ga opozorile na zastrupitev. Pri obdukciji so ugotovili, da je Jože Klanjšek umrl zaradi zastrupitve s 370-odstotnim ogljikovim monoksidom. Dimna cev plinskega bojlja je namreč speljana iz kopalnice skozi stranišče v zračnik.

Na podlagi ugotovitev inštituta za sodno medicino je komisija, v kateri so bili razen uslužbencev za notranje zadeve tudi zastopnik mestne planarne in za zdravnik ter inženir za kemijo iz inštituta za sodno medicino, napravila preizkus: »v kopalnici, ki je ločena od stranišča, je bil vključen plinski bojljer in odprta voda, čez nekaj minut pa je v zaprti stranišče vstopila inženirka Roblekovca v Drägerjevem aparatu, ki je takoj pokazal reakcijo na ogljikov monoksid. Pri odstranitvi dimovodne cevi so v zračniku našli že razpadajočo ga globo. Odprtino zračnika je golob povsem zamažil. Zato so izgorili plini ostali v zaprtem prostoru in so se koncentrirali v stranišču.

Živahnejša menjava v EFTA

Trgovina z deželami EGS pa se zmanjšuje

ZENEVA, 20. sept. (Reuters). — V petletnem poročilu EFTA — poročilo so objavili danes v Zenevi — piše, da je trgovinska menjava med državami članicami evropskega združenja za svobodno trgovino v 12-mesečnem razdobju od junija letos narasčala hitreje kot v katerikoli letu, odkar obstaja ta grupacija, ki jo sestavljajo Velika Britanija, Avstrija, Danska, Portugalska, Norveška, Švedska in Svica, Finska pa je pri družena članica.

V poročilu piše, da je bil pri vseh državah članicah, razen Portugalske, v omenjenem enoletnem razdobju gospodarski uspeh za 5 do 7 odstotkov večji kot leto prej. Gospodarski razvoj je bil hitrejši po sklepu držav članic, da dopustijo povečanje cen, spetnjal pa so ga običajni problemi, ki jih je zaslediti ob hitrejšem naraščanju proizvodnje, namreč pritisk na sklade in pomanjkanje delovne sile. Velika Britanija je imela prav zato še zlasti velike težave s svojo plačilno bilanco.

V zvezi s trgovinskimi stiki z drugo zahodnoevropsko grupacijo, z EGS, poročilo ugotavlja, da se je naglo zmanjšal izvoz iz držav EFTA v države EGS. Izvoz iz EFTA v EGS je bil leta 1964 v primerjavi z letom 1963 večji samo za 4,4 odstotka, medtem ko se je v prejšnjih petih letih povečal povprečni letni izvoz za 11,5 odstotka.

To je nemara prvi znak, da je čedalje hušja carinska diskriminacija med EFTA in EGS začela škodovati njuni medsebojni trgovini. Zaradi počasnejšega naraščanja izvoza se je trgovinski primanjkljaj EFTA z državami EGS povečal leta 1964 na 2 milijardi 600 milijonov dolarjev, medtem ko

Slabo zanimanje francoskih volivcev

PARIZ, 20. sept. (Tanjug). Na večerajšnjih delnih volitvah v enem izmed pariških okrožij je prazno mesto v parlamentu vnovič dobila vladna unija za novo republiko (UNR). Za mesto je kandidiral notranji minister Roger Frey, ki je dobil 50,2 odstotka glasov, torej več kot kandidat UNR leta 1962. Hkrati je dobila več glasov tudi KP Francije, in sicer za 3,1 odstotka, kar je povsem vzelo po vsi kandidati dobili manj glasov kot na prejšnjih volitvah, saj ni volilo kar 48 odstotkov upravičencev, kar je celo za Francijo zelo veliko.

Levičarske stranke so volile razcepljene — komunisti sami zase, socialistična stranka (SFO) pa je podprla združeno socialistično stranko (PSU).

Palestina — »problem razseljenega naroda«

KAIRO, 20. sept. (Tanjug). Arabske države bodo zahtevale, naj na 20. zasedanju generalne skupščine OZN preučiščejo palestinski problem ne kot problem beguncev, temveč kot problem izgnancev in razseljenega naroda, ki mu je treba omogočiti vrnitev v svojo domovino. To je sklenil svet arabske lige na svojem rednem zasedanju v Casablanci.

Ker prisojajo arabske države jubilejnu zasedanje generalne skupščine poseben pomen, so sklenile poslati v New York svoje zunanje ministre.

Slovo Zagorjanov od Litvancev

ZAGORJE OB SAVI, 20. septembra. Danes jutraj se je zagorsko prebivalstvo poslovilo od litvanskega ansambla »Nemunas«, ki je gostoval v soboto v Zagorju ob Savi, včeraj pa v Trbovljah. Zagorjani so pripravili gostom slovesen sprejem v soboto popoldne, po koncertu pa so ljudje odpeljali goste na svoje domove. V. Č.

Iz III. izdaje

Naser v Rabatu

RABAT, 19. sept. (Tanjug). Po zaključku III. arabske konference na vrhu je danes prišel iz Kasablance v Rabat predsednik ZAR Naser. Na železniški postaji ga je pričakal maroški kralj Hassan, v samem mestu pa ga je sprejela ogromna množica ljudi.

Predsednik Naser bo ostal v Maroku na petdnevem uradnem obisku. Vlada predstavniki so po poročilu agencije Reuter izjavili, da pomeni sedanjí obisk predsednika Naserja popolno normalizacijo odnosov med Kairo in Rabatom, kateri so se poabslali leta 1963 med alžirsko-maroškim obmejnim spopadom.

Aksel Larsen v Beogradu

BEGRADU, 19. septembra (Tanjug). Nocoj je prišel v letalom v Beograd predsednik socialistične ljudske stranke Danske Aksel Larsen. Na letališču ga je sprejel član izvršnega odbora zveznega odbora SZDL Jugoslavije Lazar Mojsov.

Socialistična ljudska stranka ima pomembno vlogo v delavskem gibanju te nordijske dežele. Ustanovili so jo leta 1958, in sicer nekdanji člani komunistične partije Danske. Sedanjí predsednik Aksel Larsen je bil do leta 1958 generalni sekretar komunistične partije Danske.

Tanzanija izstopa

DAR ES SALAM, 19. sept. (Reuters). Predsednik Julius Nierere je danes dejal, da bo Tanzanija izstopila iz britanske skupnosti narodov, če bo Velika Britanija priznala neodvisnost Rodeziji pod upravo bele manjšine. To je povedal predsednik Tanzanije na velikem množičnem zborovanju, na katerem je tudi dejal, da bo razpustil skupščino in razpisal nove volitve, če bo le ta zavrnila njegov predlog zakona o izstopanju iz britanske skupnosti narodov.

Uradno poročilo o neuspelem udaru v Iraku

BAGDAD, 19. sept. (MEN). Nocoj so preko bagdaskega radia objavili uradno poročilo o državnem udaru, ki so ga poskusili izvesti preteklo sredo. Med drugim je v poročilu rečeno, da je poskusila množična skupina avanturistov sprožiti 15. septembra gibanje, ki bi ogrozilo državno varnost. V poročilu je nadalje poudarjeno, da poskus udara ni uspel zaradi budnosti iraških funkcionarjev in orožnih sil.

V tej oddaji radia Bagdad so tudi povedali, da je največ organizatorjev neuspešnega udara pobegnilo iz Iraka, ostali pa so bili ujeti. Na vsem območju države vlada red.

Proslava v NDR

BERLIN, 20. sept. (Tanjug). Danes praznujejo v Nemški demokratični republiki 10. obletnico podpisa državne pogodbe s Sovjetsko zvezo. S pogodbo so določili, da se odnosi med ZSSR in NDR razvijajo na enakopravnih podlagi ter v skladu z medsebojnimi spoštovanjem suverenosti in nevmesavanja v notranje zadeve. Pogodba poudarja, da ima NDR prave vloge v svoji notranji in zunanji politiki, vsteti tudi odnose z ZR Nemčijo kot tudi pri razvijanju stikov z drugimi državami.

Danes ima NDR diplomatske stike s trinajstimi državami, v devetih državah pa ima svoje generalne konzulate. Država sodeluje v 18 mednarodnih organizacijah, mednarodnih konvencijah, poleg tega pa ima trgovinske odnose z več kot 100 državami.

Telegrami

ZOPER BARBARSTVO — BRUXELLES. Izvršni komite svetovnega sveta za mir je pozval vse mirovne organizacije na svetu, naj protestirajo zoper barbarstva dejanja Američanov v Vietnamu in zoper ameriško agresijo na Vietnam, ki se bori za svobodo. Mednarodni Rdeči križ so pozvali, naj protestirajo zopre kršitev ženevskega protokola iz leta 1925, ki prepoveduje uporabo strupa in bakteriološkega orožja v vojaške namene.

PROCES V GRADCU — GRADEC. Tu sodijo bivšemu asistentu univerze dr. Norbertu Burgerju in 26 sodelavcem zaradi obtožbe, da je organiziral bombe napade na Južnem Tirolskem v Italiji.

ZASEDANJE SEV — MOSKVA. Danes se začneja XIX. zasedanje izvršnega komiteja sveta za medsebojno ekonomsko pomoč (SEV). Govorili bodo o gospodarskem in znanstveno-tehničnem sodelovanju.

ASTRONAVTA PRI GURSELU — ANKARA. Turški predsednik je v nedeljo sprejel ameriškega astronava Cooperja in Conrada, ki sta mu izročila album slik o poletu »Gemini-5«.

PROTI TUJIM OPORIŠCEM — DŽAKARTA. Indonezijska nacionalna fronta v celoti podpira mednarodno konferenco proti tujim oporiščem, ki bo prihodnji mesec v Džakarti. Predsednica te konference Utami Surjardama pravi še, da bo to »prava mala konferenca novih sil, ki se porajajo«.

INDUSTRIJSKA ENERGIJA — BERLIN (NDR). Začela se je četrta mednarodna konferenca strokovnjakov za vprašanja energije. V središču pozornosti so vprašanja energetskega planiranja in racionalizacije v energetiki, posebej še v kemični industriji in metalurgiji. Sodelujejo tudi naši strokovnjaki.

KONTINGENT ZA KOREJO — SEUL. Prvi del južnokorejske divizije, ki so jo poslali v Južni Vietnam, je večeraj odpotoval iz Seula. Steje 5000 vojakov in oficirjev.

GOLDA MEIR V FRANCIJI — PARIZ. Včeraj sta se sestala izraelski minister za zunanje zadeve Golda Meir in njen francoski kolega Couve de Murville. Govorila sta o tekočih problemih, zlasti o tistih, ki posebej zanimajo Francijo in Izrael. Golda Meir ni hotela komentirati arabskega vrha v Casablanci.

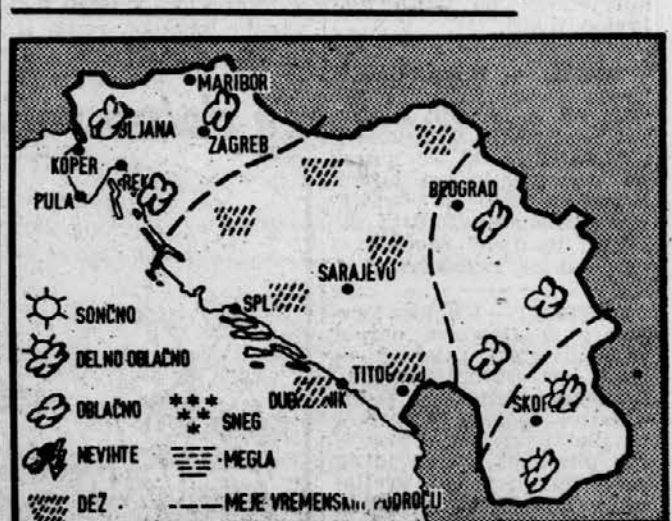
ZALOSTNA VLOGA — KAIRO. Tako piše včerajšnji »Al Ahram« o bivšem iraškem premierju, generalu Abdel Razaku v zvezi z nedavnimi dogodki v Iraku. List potrjuje, da gre za poskus ponesrečenega državnega udara. Vjairaški listi dajejo iraškemu uradnemu sporočilu o dogodku veliko publiciteto.

ODPOSILANEC BONNA — BONN. Pod vodstvom državnega sekretarja v zahodnonemškem zunanjem ministrustvu Carstensa je odpotovala v Moskvo vladna delegacija, da bi se udeležila mednarodne razstave kemije. Dejansko pa je poudarek na razgovorih o celotni politični problematiki med Sovjetsko zvezo in Zvezno republiko Nemčijo.

Pa še to:

VARČEVANJE — Na neki pošti v Makedoniji svetijo s petrolejkami. Električno razsvetljavo so opustili vs cilju varčevanja in zato, da bi lahko povečali osebne dohodke (Iz poročila centralnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez o dobrih in slabih straneh uveljavljanja gospodarske reforme.)

Vreme 20. SEPTEMBRA 1965

Temperature

Ob	07	13
Ljubljana	8	12
Planica	3	12
Brnik	7	11
Maribor	11	13
Slov. Gradec	8	13
Novo mesto	9	12
Koper	13	16
Kredaria	-5	-2
Reka	13	16
Palj	13	17
Split	15	18
Dubrovnik	15	18
Zagreb	13	13
Beograd	12	12
Sarajevo	8	9
Titograd	17	17
Belgrad	14	25
Celovec	-	14
Gradec	-	15
Dunaj	10	14
Mitana	9	21
Genova	18	23
München	8	15
Zürich	7	15
Barietna	13	22

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Nad severnim Balkanom se zadržuje področje hladnega zraka in povzroča oblačno vreme s padavinami. Nad zahodno in srednjo Evropo je obsežno področje visokega zračnega pritiska s toplim zrakom, ki se bo le počasi razširjal nad naše kraje.

NAPOVED:

Ponoči bodo delne razjasnitve, jutri deloma sončno s zmerno oblačnostjo. Zjutraj bo po kotih nizka oblačnost. Najvišje nočne temperature bodo okoli 6, v Primorju 11, najvišje dnevne okoli 18, v Primorju 20 stopinj C.

JUGOSLAVIJA:

Ponoči oblačno bo, včasih se manjše padavine, predvsem v vzhodnih krajih. Ob jutra bo deloma sončno.

PIRAN

Soustanovitelske skrbi

Glede na novi zakon o bankah in kreditnih poslih je tudi KB Koper, ki posluje na območju postojanske, ilirsko-bistriške, sežanske, koprške, izolske in piranske občine, pred tem, da se reorganizira v komercialno investicijsko banko. Za to reorganizacijo je potrebno, da politično teritorialne enote prevzamejo vloga soustanovitelja nove banke.

Ko je o tem pred kratkim razpravljala občinska skupščina Piran, so se odborniki izrekli za soustanoviteljstvo, vendar s pridržkom oz. poudarilo, da je potrebno, da soustanoviteljstvo ne postane le oblikovna, ampak dejanska stvar. Soustanoviteljstvo ne sme biti le oblikovna stvar, ampak mora biti dejanska stvar. Soustanoviteljstvo ne sme biti le oblikovna stvar, ampak mora biti dejanska stvar. Soustanoviteljstvo ne sme biti le oblikovna stvar, ampak mora biti dejanska stvar.

NOVA GORICA

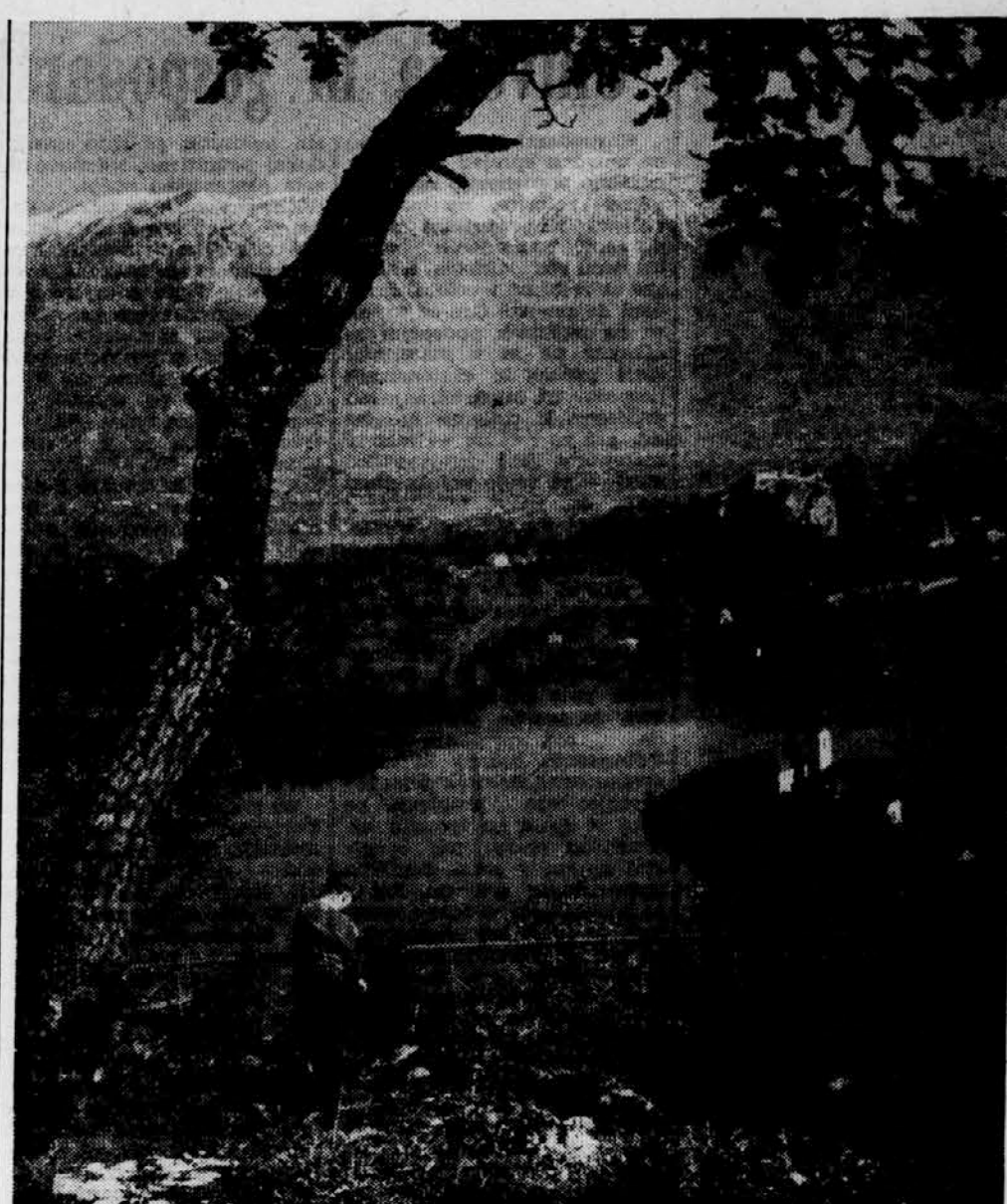
Za več kot 400 milijonov dinarjev menjave samo v avgustu

Na območju turistične zveze Goriška je bil dosežen močan porast menjav tujih plačilnih sredstev za dinarje. Saj so menjavnice turističnih društev in gostinskih obratov ter druge ustanove, ki se ukvarjajo z menjavo in s prodajo, menjale v avgustu 406 milijonov dinarjev ali skoraj polovico od doseženih menjav, ki je znašala v 8 mesecih letos 821 milijonov dinarjev. Prav tako se je, kljub podražitvi, kar za 80 odstotkov povečala samo v občini Nova Gorica prodaja bencina. V trgovskem podjetju Manufaktura, oziroma največ v Modnem domu v Gorici, so v avgustu prodali za tuje devize za 15 milijonov dinarjev blaga, v sedmih mesecih pa za 23 milijonov dinarjev. Nasprotni lanskim so v letošnji sezoni (8 mesecih) povzeli prodajo za 150 odstotkov. Tudi v drugih občinah so za devize prodali več blaga ter pogostih goriv in maziv.

Skrb za strokovnjake

V gospodarstvu novogoriške občine dela 110 ljudi z visoko, 101 z višjo in 692 z srednjo izobrazbo. Od skupnega števila zaposlenih je 72,9% strokovnjakov. Stanje pa se bo iz leta v leto izboljševalo, saj študira na visokih šolah 164 študentov iz občine, od tega 120 študentov, na višjih šolah 90, od teh 43 študentov, in 440 na srednjih ali 272 študentov.

Dosežki v gospodarstvu bi bili nedvomno še večji, če bi bila bolj stimulativno urejena načela nagajevanja strokovnjakov po uspehih, ki jih dosegajo s svojim delom. Zal, ponekod stipendirajo strogo tehnične kadre, medtem ko delovnim organizacijam primanjkuje pravnikov, ekonomistov, strokovnih računovodij in podobno.

BLEJSKA RAZGLEDNICA

To in ono o blejskem turizmu

Domačih turistov je bilo manj, tujih pa več kot lani

Če hočemo govoriti o blejskem turizmu, potem ne moremo mimo njegovih posteljnih kapacitet, ki se vedno niso tolikšne, kot so bile pred vojno. Kaže pa, da bo tako ostalo vsaj še nekaj let, ker hotelov, ki so jih mislili graditi, ne bodo zidali.

Turistični delavci so z več letnim spremljanjem turistov ugotovili, kakšen je prava prava turizma. Letu je bilo predvsem starejši, zaleteni, ki so se odločili za izlet v Blejsko dolino, kar je bilo zelo kritično od vsega, od tega, kako jih v hotelih sprejmejo in postrežejo, pa vse do nočnega življenja, s katerim pa se na Bledu žal ne morejo kodovali kot povaliti.

Tako bo tudi ostalo: v hotelih bo na voljo 1264 postelj, 51 v gostiščih, 570 po poštinskih domovih in 1550 po zasebnih sobah. Vse to pa je včasih vendarle premalo, predvsem na preostalo. Verjetno marsikdo prej zapusti mesto, kot pa je sprva nameraval, in sicer samo zaradi nekaterih neugodnosti. Na Toplice menijo, da po prostih se zdaleč ne zaslužijo tako laskavih ocen, kot jim jih dajejo turisti, pač pa to velja bolj strežnemu in drugemu osebju, ki dela v hotelu. Vsaj tako je pred tednom zapisal novinar, ki je izbral najboljši hotel v Jugoslaviji.

V pogovorih s tujci človek dobi vtis, da so zadovoljni. Predvsem govorijo v superlativih o naravnih lepotah. Zal pa to včasih vendarle ni dovolj, zakaj prav glede zabave imajo gosti marsikaj povedati. — Zakaj je tako malo kulturnih prireditev? Zakaj je v zabaviščih tako malo življenja? Vprašani, ki ju je bilo na Bledu dostikrat slišati. Letos je bilo res ne-

jam po svetu, zapisali prav take ocene gostinskih uslug, kot jih imajo zdaj. Vendar pa se bojijo, da se bodo življenjski stroški medtem zvišali.

Turistični delavci pravijo, da so s sedanji cenami med turističnimi centri po svetu še konkurenčni (kolikor so naše storitve cenejši, so žal tudi slabše), ki pa vsako povečanje, ki kmalu pripelje do težav in po svetu bi ne bili več zanimivi. Tudi zaradi relativno nizkih cen ne.

Kakšen bo letošnji finančni uspeh glavne sezone? Komu nih izračunov so tuji napravili, vendar je videti, da bo finančna realizacija letos nekoliko ugodnejša. Podaljšala se je doba bivanja turistov (medtem ko je lani turist povprečno ostal na Bledu 3,45 dni, pa se letošnja številka že približuje 4 dnevom). Na Bledu so to dosegli zlasti zaradi kongresa PEN-klubov in pa zaradi raznih drugih seštevank, športnih prireditev, šahovskih turnirjev itd.

JANEZ GOVC

Dom na Krvavcu oživljajo

V notranje prostore novega dela planinskega doma na Krvavcu ne bo več vdiral voda. Odkar so ta dom odprli, je deževje napravilo precej škodo. Zdaj so zunanjo steno obožili z barvnimi saloni in ploščami, nekatere sobe pa popolnoma obnovili in dom preplekali. Vsa dela bodo bržkone končani še ta mesec. Temeljite sanacije se je lotilo novo planinsko turistično podjetje Alp turist Kranj.

RADOVLJICA

Obširna dejavnost delavske univerze

Delavska univerza v Radovljici se vrsto let uspešno opravi svoje poslanstvo. V minuli sezoni je v njenem okviru bilo kar 220 različnih prireditev, od predavanj do seminarjev, obisk pa je presegal prihodov. Vse to kar 15.000 občanov Radovljice in še 18-tih drugih krajev si je ogledalo prireditev ali poslušalo predavanja.

Letos pa se je univerza znašla v težavah. Zlasti jim manjka denarja. Prav zaradi tega bo naredi nekoliko sprememb (predvsem skrajšanih), pri tem pa se bo moral povečati delež lastnega dohodka.

Osebnostna dejavnost univerze je izobraževanje. V njenem okviru delajo ekonomska šola, tehniška šola, razni seminarji in politične šole, so predavanja iz določenih področij za skupine članov delovnih kolektivov, ki odkupijo eno ali delček predavanja za svoje člane. Razen tega pa iste vodstvo univerze še druge oblike izobraževanja. Ob raznih razstavah pripravijo predavanja o samem avtorju ali pa o dobi, v kateri je delal; prirejajo različne literarne večere in podobno.

J. G.

RK v občini Cerknica zbira za poplavljenice

V okviru splošne jugoslovanske akcije za zbiranje pomoči prizadetim pri elementarnih nesrečah v letošnjem letu, ki jo vodi Rdeči križ, je občinski odbor RK Cerknica zadel široko akcijo, ki jo na strani aktivizira društvo RK na krajinskih organizacijah RK, po drugi pa organizacija širše posvetovanje predstavnikov vseh gospodarskih organizacij občine.

Tako sta največji podjetji v občini »Brest« in »Kovoplastika« že objavili prispevati svoje proizvode, t. j. pohištvo, kovinsko opremo in proizvode plastike. Podjetja, ki se vabijo RK niso odzvali, kakor npr. trg. podjetje Skočjan, godna gospodarstva, Jelka in druga, so še posebej ponovno obvestili in lahko pričakujemo tudi njihov odziv. V sindikalnih združenjih pa je v popolnem razmahu zbiranje individualnih prispevkov.

Dr. K. B.

RADLJE OB DRAVI

Elektrifikacija šole Brezovec

Ob jugoslovansko-avstrijski meji, med Murg in Radlami je osnovna šola Brezovec, ki je podružnica radelske osnovne šole. To je tudi edina šola v občini in verjetno daleč naokrog, kjer se ni malo električnega toka. Prebivalci so na to opozorili in predlagali, naj bi elektrificirali šolo, bližnje hiše in kavarav. V tem primeru pa bi morali napeljati električno omrežje od sedanje transformatorja, ki je oddaljen 3,5 km. Investicija bi bila vsaj nekaj predraga in gospodarsko neupravičena.

Zaradi elektrifikacije šole Brezovec so se sestali predstavniki občinskih skupščin Radlje ob Dravi in avstrijske občine Ebbswald. Razprava je pokazala, da bi lahko z avstrijske strani potegnili električno omrežje iz bližnje transformatorske postaje. Kmetje na naši strani bodo zbrali les za drogeve in skupaj z gradničarji opravili zemeljska dela. Pravilo, da bodo tudi drogeve sami izkopali, pričakujejo pa omrežje gospodarskega stanovanja Slovan Gradec in kmetijske zadruge Vuzenica.

AN

Dve marži in marža od marže

Zakaj v trgovini ne gre brez posrednika – grosista?

Iz izvečkov pogovorov o možnostih izboljšanja preiskrbe Ljubljancev s sadjem in z vrtninami smo videli, da so mnenja zelo različna. Nekateri predlagajo takšne izboljšave, ki bi znižale stroške trgovine, nekateri pa zatrjujejo, da trgovina ne more zmanjšati svojih stroškov in marž. Ali res ne gre drugače, ko da trgovci prištevajo k ceni 200 ali vsaj 100% stroškov?

Občinska skupščina Ljubljana-Center je odobrila trgovini s sadjem in vrtninami 21 odst. povprečne detajlistične marže, ki se ugotavlja za večmesno ali celoletno obdobje. Ker pa ni mogoče vsim blagom priskrbi enako visoke marže pri krompirju je mnogo nižja – sme trgovina v posameznih primerih pristeti tudi višjo maržo – največ 50 odst.

Pri takšnih maržah v trgovini na drobno cene nikakor ne bi mogle porasti toliko kot zdaj, ko se v mnogih primerih več kot podvoji. Cene rastejo tudi pri grosistih. Sicer je grosistična in detajlistična trgovina združena v enem podjetju, a kljub temu imata vsak svojo maržo. Združitev pred leti ni prinesla tistega, kar smo pričakovali. Sedanja organizacija trgovine s sadjem in vrtninami ne ustreza. To so že ugotovili na mestnem svetu v Ljubljani in predlagali, da bi bilo treba dati trgovini na drobno več samostojnosti pri nakupu blaga. Zdaj namreč prodajalne velikih trgovskih podjetij ne morejo kupiti blaga mimo grosistov v svojem podjetju, čeprav bi ga lahko dobile iz bližnje okolice naravnost v svoje skladišče ali dnevno v prodajalno. Podjetje, v katerem so tudi te prodajalne drobni člani, namreč ne morejo grosistične dejavnosti. Gre za zaslužek, grosistov in podjetja kot celote, saj mu grosistične marže ne morejo omejevali občinske skupščine.

Stroški grosistov podražujejo blago do sedanjih, marže pa so tudi v trgovini kupijo

vse blago, ki ga je mogoče dobiti brez posredovanja grosistične trgovine, pri pridelovalcih. Tudi pri nas 30-odstotna marža ne bi bila previsoka, če bi trgovina na drobno nabavljala blago, ki gre sproti v prodajo, mimo grosistov pri pridelovalcih. Če bi delala tako, bi lahko prodajala paradiznik, za katerega je plačalo grosistično detajlistično podjetje koprski zadruzi 100 din za kilogram, v Ljubljani z detajlistično maržo 30 odst. po 146 din. V to ceno je všteto še 12 din prevoznih stroškov za kilogram, marža pa je zaračunana od 112 din, kar bi bila nabavna cena, če bi zadruza dostavljala blago trgovini v Ljubljano. Breskve, ki jih je KZ Nova Gorica prodala trgovini po 200 ali 250 din kilogram, pa bi morali prodajati v Ljubljani s 30-odstotno detajlistično maržo brez posredovanja grosistov po 275 oziroma 341 din.

Pri »Trgohladu« so potražili, da je koprška zadruza rajše pošiljala paradiznik v Zagreb kot njim, čeprav so se dogovorili za nekatere pošiljke, ker je tam več dobila zanj. Toda zakaj je več dobila? Z zagrebško trgovino ima dogovor o komisijski prodaji. Trgovina dobi le 25 odst. od prodajne cene, ki se formira na trgu, vse druge dobi zadruza. Seveda gre prevoz do trgovine v Zagreb v njene stroške. Pri takšni komisijski prodaji pa je lahko paradiznik v Zagrebu cenejši kot v Ljubljani, a zadruza kljub temu dobi zanj več, kot če bi ga prodala trgovini v Ljubljani. Zagrebška trgovina pa morda tudi dovolj zasluži, drugače ga ne bi hotela prodajati. Izločeni pa so posredniki – grosisti.

Torej so tudi v trgovini možnosti, da znižajo posredniške stroške, ki k temu razmere na trgu silile k bodu.

J. P.

Črnega ribeza ni bilo preveč

Soka še vedno primanjkuje, čeprav ima visoko ceno

Nekateri lastniki ribezovih nasadov so letos zaskrbili spravevali, kaj naj počno s pridelkom, češ da ga ne morejo prodati, in kaj naj počno z novimi nasadi. Takšno vzemirjenje pa je najpogostejše povzročila le nestrognost pri prodaji pridelka, zakaj črnega ribeza še dolgo ne bo v Sloveniji toliko, da bi ga bilo preveč. Tako pravijo v kmetijski zadruzi Smarje pri Ješah, ki ima obrat za proizvodnjo ribezovega soka. Na kmetijskem kombinatu Sentjur, ki je na svojem območju kupoval ribezo za izvoz, pa pravijo, da je letos bilo celo konjunktorno leto.

Kaj je potem še moglo vzemirjati nekatere lastnike ribezovih nasadov?

Obrat za proizvodnjo sadnih sokov ima prejemljivo zmogljivost za sedanjo proizvodnjo črnega ribeza. Nrtovanje novega obrata, sicer gre v korak s širjenjem nasadov, ne pa tudi ureditve načrtov. Oprema za novi obrat z dovolj veliko zmogljivostjo je že prispejala, kredit za gradnjo novih prostorov je bil odobren še letos, ni pa bilo moči najti nekaj milijonov dinarjev za lastno udeležbo pri uporabi kredita. Zato ribezov sok še vedno proizvajajo v starih prostorih s starimi napravami, nova oprema pa čaka.

Ribezovega soka je v Sloveniji premalo, čeprav ga v trgovini in gostiščih prodajajo po visoki ceni. Stari obrat v Smarju ne more izpolniti vseh naročil, čeprav

kollektiv dela v dveh in celo treh izmenah. Zato so letos 150 ton svežega črnega ribeza izvozili v Zahodno Nemčijo. Ko bo urejen novi obrat za proizvodnjo ribezovega soka, pa bodo rajše izvažali sok.

Odkupna cena črnega ribeza za izvoz in domačo pridelavo je bila za enako kakovost enaka. Zato so se nekateri pridelovalci po nepotrebnem trudili, naj bi izvozili pravi njihov pridelek. In prav takšna želja in bojazen, da ne bodo mogli prodati vsega pridelka, je ob obratnjo povzročala največ negotovanja – razen tistih, seveda, ki so imeli slab pridelek – ker bi nekateri radi na mah dovolj zabojev za celoletensko obranbo. Zabojev pa ni bilo v začetku dovolj za vsi pridelek, ampak le za sproti.

Do prihodnjega obriranja črnega ribeza bo novi obrat

V Negovi grade vodovod

Naselje Negova bo zdaj dobilo nujno potreben vodovod. Do sedaj namreč niti ena hiša ni bila preskrbljena s tekočo vodo, čeprav sta tu šola in zdravstveni dom. Vse je bilo potrebno nositi vodo iz več sto metrov oddaljenega nesaniiranega vodnjaka. Zdravstveni dom je oddaljen celo več kot 500 metrov od tega izvira.

Prebivalci naselja Negove pomagajo pri napeljavi vodovoda s prostovoljnimi delom, predvsem pri kopanju prekopov.

negovala, pravi Tončka.

— Ja, če bi človek mogel kar tak pozabiti vsa leta, ki sva jih preživeli tam ob Dravi! Veliko lepš spominov imava nanje. Kako živahno je bilo, ko so se v malih Benekah ustavljali flosirji, ko je bilo vse okrog polno lesa. Ko je bil še stari most, v Vojašniški ulici pa polno trgovin in gostišč!

Stari Lent, Pristan. Stari

Akcija ob nepravem času

»Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu«

Zvezni svet za varnost prometa je za svojo prometno vzgojno akcijo pod naslovom »Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu« izbral kaj neprimeren čas. Akcija se je namreč začela 1. junija in naj bi trajala do konca oktobra. Večji del akcije pa je bil med školskimi počitnicami in med dopusti, zato uspeh prav gotovo ne bo tak, kot bi lahko bil. Kljub temu pa so občinske komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu storile vse, da bi do konca oktobra uresničile naloge, ki so jih sprejele.

Republiška komisija je kot organizator akcije v Sloveniji takoj junija prilagodila zvezni program republiškim potrebam in republiški akciji, ki je naslova »Več skrbi prometni vzgoji v naselju«. Vsem občinskim komisijam je takoj razposlala 6.000 izvodov velikega lepaka, ki opozarja pešce na hojo po levi strani ceste, in 200.000 letakov z isto vsebino. Za predvajanje v kinematografih so izdelali 160 barvnih diapozitivov in dva kratkometražna filma pod skupnim naslovom »Ljudje na asfaltu«, ki ju bodo s pridom uporabljali tudi vse občinske komisije. Komisija pa tudi pripravila prometni film pod naslovom »Varna vožnja – srečna vožnja«, s katerim želijo pokazati mladini in odraslim nevarnosti, ki spremljajo voznika na cesti v jesenskih in zimskih dneh.

Bolj ali manj delavne pa so bile tudi posamezne občinske komisije. Kot doslej se je tudi tokrat najbolje izkazala kranjska komisija, ki je izdala 2.000 velikih in 250.000 malih letakov. Na pripomočkih mnogih občinskih komisij so cestna podjetja obnavila označbe cestišča in s tem zagotovila večjo varnost pešcev pri hoji čez cesto. V prvem delu akcije so pripravili več predavanj, ki so jih spremljali s kratkimi filmi in z diapozitivi. Uredili so tudi več razstav in izložbenih oken ter na cestah izven naselij namestili več panojev – opozoril pešcem, naj hodijo po levi strani ceste. Na 1.561 predavanjih je bilo skoraj 100.000 občanov, zvečine mladine. Prevenljivo pa so ukrepali člani komisij oziroma prometni milicniki tudi na cestah. Prevladuje mnenje, da bi bilo treba poostrižati kontrolo predvsem na stranskih cestah, kjer je mnogo kolesarjev, ki se vozijo nedisciplinirano in s po manjkljivo opremljenimi kolesi.

Kljub neugodnemu času lahko rečemo, da je akcija uspela, oziroma da bo uspela, saj se ni končala. Dokaj več je bilo uspeha s kolesarji kot s pešci. To pa je tudi razumljivo, saj novost temeljnega zakona o varnosti prometa, da morajo hoditi pešci na odprtih cestah po levi strani, uči povsem nasprotno, kar smo doslej učili pešce.

V. S.

Sonce spet sije na Pristan

Po sledovih minule povodnji na območju Maribora

Maribor je od 2. do 6. septembra bil hudo bitko z naraslo Dravo. Čez pretočna polja na hidroelektrarni Mariborski otok je v tistih dneh teklo od 1500 do več kot 2000 kubnih metrov vode v sekundi. Valovi so razjedali obrežje in silili v čezeno v Pristanu in Melju. Vse te dni so gasilci, vojniki in enote civilne zaštite z nepretrganim delom utrjevali obrežje. V Melju je obrambni nasip vzdržal, v Pristanu pa se je voda razlila čez cesto in vdrla v stare hiše, ki kljub starosti še niso doživle takšne povodnji.

Zdaj spet sije sonce na Pristan, na stare, ozke ulice, na stolpe in »Benetke«. Če gledamo na ta značilen del starega Maribora z mostu, je vse tako, kot da se ne bi bilo nič zgodilo. Če pa stopite med hiše v Pristanu, boste videli, da doživlja stari Maribor tu začetek svojega konca.

DVE IZMED PRESELJENIH V NOVM STANOVANJU.

Foto: J. Peščaj

Na gredicah in poteh med hišami se leži debela plast blata. Pravlko je v številnih praznih stanovanjih pritičju hiš, ki s slepihi okni nevedelo zo proti Dravi.

Pred hišo na vogalu Vojašniške ulice pralavom postarja, koliko stanovalcev ima zdaj manj. Brska po svojem spisku: prazne so hišna številka 12, 12 a in 13 v Pristanu. Več družin v Vojašniški se je preselilo, družina Rojs stanuje v ulici Ob gozdu, Skerbinševa in Potočnikova v Milinski, Sušilovičeva v Kejzarjevi itd. Drugi bodo prišli na vrsto, ko bodo nova stanovanja pripravljena. S' upaj se bo trideset družin preselelo od tod.

Stanovanje v Vojašniški 5 a je voda povsem uničila in prizidek rušijo. Lepo sončno popoldne je in ljudje opazujejo rušenje, govore o prizidekih: — Kaj bi s temi stari hišami, bodo vsaj prišli do novih stanovanj. — Saj, pa vendar takšna nepravilna selitev ni prijetna. In vsa kurjava je ostala mokra v kletih.

— Najhuje je za stare ljudi, ki pripoveduje dolgoletni predsednik krajevnega odbora SZDL Jammikar: — Tu, pogledite, v tej pritičnji stavbi pod stari stolpom je dom starega profesorja Bervarja. Z ženo sta najstarejša prebivalca Pristana. Preselili so ju v blok na Frankolovski ulici, onstran Drave. Pa sta vsa nesrečna in imata edino željo — priti nazaj v Pristan.

Nekoliko kasneje mi potrdi to sama Frančiška Bervar-

jeva. Prišla je obiskat sinovo družino, ki stanuje v hiši, imenovani »male Benetke«, ker sga v strugo Drave.

Saj niti hoditi ne znam tam preko, mi pravi. Tu sem imela sinovo družino nekaj korakov stran, tam pa nikogar ne poznam! Drobna, izmučena, toda živahna ženica mi proseče pravi: — Tu sem nazaj naj naj dajo. Naj iz naše porušene hiše pozidajo skladišče »Lesnine«, pa bodo stanovanja.

Naslednji dan se pogovarjam s podpredsednico občinske skupščine o željah obeh najstarejših iz Pristana. Čeprav vem, kako težavno je zdaj s stanovanji v Mariboru, za prizadele družine je občina kupila vsa razpoložljiva stanovanja. Ker teh ni bilo dovolj, je nekaj družin moralo začasnoma v delavsko naselje »Konstruktorjev«, za deset družin pa morajo stanovanja najti v najkrajšem času.

Obiščem še dve stari prebivalci Pristana, 62-letno Tončko Hartman in njeno sotočnico, 70-letno Lizo. Preselili so ju v stanovanjski blok v Prežihovi ulici. Frvrikat sem ju videla, ko sta na dvorišču pred poplavljenim stanovanjem urejali rožene drobnarije, preplašeni, neprespani.

Zdaj bi ju skoraj ne prepoznala — urejati sta in do bre volje. Povabita me v novo stanovanje in z veseljem razkažeta: dnevna soba s kuhinjsko nišo in spalnico.

Vse življenje vsa si želili suho in sončno stanova-

nje in zdaj ga imava, pravita z neprikritim veseljem. — Sorodniki so nama prisločili na pomoč, da sva mogli kupiti nekaj novega pohištva in bova na stara leta res lepo živeli.

Potem se neogibno dotaknem povodnji v Pristanu. Stari ženi sta mnogo pretrpeli. Ze prva povodenj avgusta jima je vse uničila, potem pa še druga.

Pri drugi so nama sicer vse rešili, toda bilo je še tako uničeno. Če boste kaj pisali, zapišite najino zahvalo vsem, ki so nama pomagali, posebej pa Rdečemu križu za toplo hrano in denarno pomoč!

— Vama je dolgčas po Pristanu?

— To pa to. Vsak dan greva od pogledat. Veste, vse tiste rože pred hišo sem jaz

negovala, pravi Tončka.

— Ja, če bi človek mogel kar tak pozabiti vsa leta, ki sva jih preživeli tam ob Dravi! Veliko lepš spominov imava nanje. Kako živahno je bilo, ko so se v malih Benekah ustavljali flosirji, ko je bilo vse okrog polno lesa. Ko je bil še stari most, v Vojašniški ulici pa polno trgovin in gostišč!

Stari Lent, Pristan. Stari

Maribor s svojo romantiko in značilno podobo. Drava je letos dvakrat surovo posegla v življenje njegovih prebivalcev. Kmalu bo posegla še v njegovo podobo, — temu jo bo primorala bitka za električno energijo — ko bo nastalo jezero za hidroelektrarno Srednja Drava in se bo sto družin moralo preseliti s Pristana.

J. PESTAJ

POGLED NA PRISTAN Z MARIBORSKEGA MOSTU.

Foto: J. Peščaj

Plin v jeklenkah tekmuje z elektriko

Težave so z napeljavami, ventili in regulatorji — Plina je dovolj

»Pri nas že več let vse skupaj na butanskem štedilniku. Če precej časa pa imamo tudi plinski bojler.« Splošno se nam, čeprav nas je šest, je dejal prijatelj. »V mesecu in pol porabimo eno jeklenko plina za kuhinjo, približno v istem času pa izprazni eno v kopalnici, ki je še povedal. V plinarni smo se pozanimali, kako preskrbujejo potrošnike s plinom, kakšno je sedaj, ko se je podražila elektrika, zanimanje za butan, in seveda tudi za to, kakšne so težave pri polnjenju jeklenk in razvažanju plina strankam.

Pred štirimi leti je mestna plinarja v Ljubljani prevzela preskrbovanje z butanom od podjetja »Petroil«. V pogovoru povedal direktor plinarne Franc Kržič. — V začetku smo jeklenke pošiljali na polnjenje v Lendavo in v Sisk, kjer so jih tudi popravljali in kontrolirali. Kmalu smo si tudi sami postavili polnilnico in uredili ustrezne delavnice. Zdaj polnimo še po enostavnem postopku kar iz velikih cistern, brez povečanega pritiska. Upamo pa, da si bomo lahko do spomladi postavili črpalke, s katerimi bomo lahko hitreje polnili. Tudi potrošniki bi bil potem bolj zadovoljni.

Imate kaj pritožb in reklamacij?

Pritožbe so, vendar se stranke ne pritožujejo nad plinom, temveč je največ težav z ventili, ki se zatikajo, in z regulatorji, za katere težko dobimo rezervne dele. Dokler pa se ljudje pritožujejo, češ da jim plin slabo gori in da se prehitro porabi. Temu ni kriva premalo polnjena jeklenka, temveč slabo regulirani in največkrat za preveliko preveliki jeklenki, ki dvakrat stehamo in za plombiramo. Dvojna kontrola je nujno potrebna, saj je

klenka tudi ne sme vsebovati preveč plina, da ne bi prišlo do eksplozije. Največ težav pa imajo z regulatorji. Pri nas jih dela edino tovarna »Bagat« v Zadru. Ta pa nam ne pošilja redno niti regulatorjev niti rezervnih delov zanje. Zvedeli smo tudi, da bo vsi proizvodni regulatorji prevzelo podjetje »Rudar« iz Zagreba. Upamo, da bomo regulatorje za potrebe svojih odjemalcev lahko po kupovali pri njih. Nekaj težav je tudi z jeklenkami. Obrnili smo se na celjsko tovarno »Embalirka«, kjer pa so nam dejali, da manjše količine kot 10 tisoč kosov ne morejo narediti (cena bi bila okrog 15 tisoč dinarjev), toliko pa jih mestna plinarja ne more kupiti. Tako jeklenke kot regulatorje bi morala imeti na zalogi maloprodajna mreža. Potrošniki, ki hočejo uporabljati butan, bi potem lahko v trgovini dobili vse od štedilnika pa do regulatorja in napeljave. Sicer imamo še nekaj jeklenk na zalogi, vendar jih bodo novi naročniki plina kmalu pokupili.

Povpraševanje in zanimanje za butan se je potem, ko se je elektrika podražila, precej povečalo. Starim naročnikom, ki imajo sedaj v našem približno 5000 naših jeklenk, bomo te jeklenke prodali, seveda bomo odračunali vzdrževanje.

Urediti in olepsati mesto

Pred zimo in svetovnim prvenstvom v Ljubljani

LJUBLJANA, 20. sept. — Mestni svet je sklical poseben posvet, na katerega je razen predstavnikov vseh petih občin povabil tudi predstavnike komunalnih podjetij, uprave trgov, Ljubljana-transporta, javne razsvetljave in turističnega društva Ljubljana. Pred vrati je namreč zimska sezona pa tudi svetovno prvenstvo v hokeju na ledu in res ne bi smeli napraviti nepravilne škode, saj bo v Ljubljani na tisoče tujcev.

Namen posveta je bil predvsem dogovoriti se, kako najpravilneje in najbolj učinkovito urediti in olepsati mesto ter kako izvajati predpise s področja prometa, tržnega reda, urejanja in varstva zelenih površin, javnega reda in miru ter zunanje videza mesta, ki jih je mestni svet izdal tudi v zbirki predpisov. Vsako leto, ko je pred nami kakšna večja prireditelja, se namreč kampanjsko in skoraj vedno prepozno začnemo v delo, da bi popeljali mesto. To delo pa je odveč in bi bilo lahko opravičeno že prej, mnogokrat z manjšimi stroški, če bi vsi stalno skrbeli za red in čistočo. Ker je zadnji čas, da uredimo in osnažimo mesto, saj bo to delo kmalu onemogočala zima, so udeleženci posveta sklenili, da bodo vse občine pripravile programe, kaj pripravljajo na njihov območju, mestni svet pa naj bi jih združil v enoten program za mestno območje.

Pri razpravi se je pomenila potreba, da bi ljubljanske mestne občine morale imeti komunalne inšpektorje. V občini Center in Šiška taka inšpektorja že imajo, v mestni svet pa naj bi jih združil v enoten program za mestno območje.

Pri razpravi se je pomenila potreba, da bi ljubljanske mestne občine morale imeti komunalne inšpektorje. V občini Center in Šiška taka inšpektorja že imajo, v mestni svet pa naj bi jih združil v enoten program za mestno območje.

Sonce spet sije na Pristan

Po sledovih minule povodnji na območju Maribora

Maribor je od 2. do 6. septembra bil hudo bitko z naravno Dravo. Čez pretečeno polja na hidroelektrani Mariborski otok je v tistih dneh teklo od 1500 do več kot 2000 kubičnih metrov vode v sekundi. Valovi so razjedali obrežje in silili v čezeni v Pristanu in Melju. Vse te dni so gasilci, vojniki in enote civilne zaštite z nepretrganim delom utrjevali obrežje. V Melju je obrambni nasip vzdrljal, v Pristanu pa se je voda razlila čez cesto in vdrla v stare hiše, ki kljub starosti še niso doživle takšne povodnji.

DVE IZMED PRESELENJEV V NOVM STANOVANJU.

Foto: J. Pešaj

Domžale: kdo deli stanovanja?

Težavne razmere pa tudi nepravilnosti

Stanovanjska služba prosvetnih delavcev je pristila občinsko skupščino Domžale, da je iz svojega proračuna dala precej denarja za ureditev stanovanj. Hkrati so bili učiteljski kolektivi postavljali pred odgovorno nalogo, komu dati nova stanovanja. Zaradi tega je v nekaterih kolektivih prišlo do mučnih situacij in nepravilnosti, predvsem zaradi iztirig posameznikov. Taka situacija je nastala tudi na 2. osnovni šoli v Domžalah.

Učiteljska Regina Vitase živi s tričlansko družino, ki so jo v kratkem povečala še za enega člana, v vlažni podstrešni sobici. Stanovanje nima niti sanitarij in je še nekaj komaj ugotovilo, da je skrajno neprimerno za človeško bivališče. Ker je hotelo odpraviti svoj stanovanjski problem, se je Vitaseova vpisala v stanovanjsko družbo, ki se zavezuje, da bo pripraveala 20 odst. lastnih sredstev, to je 1,300.000 dinarjev. Tega zneska pa ni mogla zbrati in je zato občino prosila za posojilo 600.000 dinarjev. Njegov vlog je dobila odgovor, da njej ne morejo dati kredita, pač pa lahko dobi potrebna finančna sredstva šola, ki bo potem s stanovanjem tudi raspolagala.

Vodstvo šole je takoj naredilo vlogo in je sredstva tudi dobila. Direktor 2. osnovne šole Flajs je Vitaseovi pojasnil, da bo o tem, komu bodo dali stanovanje, odločil kolektiv. Vitaseova je vprašala v stanovanjsko družbo, ali celoten kolektiv se je, ker je poznal njene stanovanjske probleme, strinjal, da stanovanje dobi ona. Vitaseova je tedaj menila, da je zadeva urejena. Toda kmalu je spoznala, da ni tako. Šola je nujno rabila učiteljsko za matenistko, ki pa je zahtevala stanovanje, ki jo bi obljubljeno Vitaseovi. Po dolgi intervenciji se ji je naposled uspelo dobiti stanovanje, da bo stanovanje je dodeljeno njej, matematik pa je dobil stanovanje, ki je bilo predvideno za SZDL Domžale. Sledilo se je večje in manjše neprijetnosti. Zaradi neprimernega stanovanja je Vitaseova zbolela na glasilkah in se oddala zdravit. Še preden je odšla v zdravilišče, je še enkrat dobila zagotovilo direktorja šole Flajsa, da bo stanovanje za njo dobila. Šola pa se je vrnila iz zdravilišča, jo je čakala porazna novica. Stanovanje so med njeno odsotnostjo dodelili (kdo?) učitelju za telesno vzgojo Končini. Končina sicer nima drugega stanovanja, je pa to stanovanje dokaj boljše, kot je stanovanje Vitaseove. Razen tega je bilo Končini še prej obljubljeno komfortno trobno stanovanje v šoli, v katerem sedaj stanuje žena nekdanjega upravnika šole sama. Ker pa za to žensko ni mogoče dobiti garsonjevega stanovanja ni vseljivo.

Kdo je sklepal o dodelitvi stanovanja Končini, ni znano. Ali je o tem sklepal ves kolektiv ali je dalec kolektiv? Zakaj niso postavili komisije, ki bi ugotovila, kakšno so stanovanjske razmere prizadelet? Zakaj Vitaseova ni bila seznanjena s sklepom, da se stanovanje dodeli drugemu, ampak je morala za to odločitev zvedeti od kolegov? M. PIRJEVEČ

Druge zmanke avtomobilov so pri nas redkejšje, in nimajo toliko ustaljenih cen; tako so prodajali še precej razmajan Wartburg za 950.000 dinarjev, dva stara mercedesa po 1,750 tisoč, »chevrolet« za dva milijona in »volvo« za 2,800.000 dinarjev.

Cene motornih koles so bolj umirjene in skoraj vedno nižje kot cene novih v trgovini. Prelovse »prijazne« so bile na prodaj od 240.000 do 280.000, lambrette po 300.000, nova vespa pa je bila vredna 480 tisoč dinarjev. U. F.

Nova samoisbirna knjigarna

»Mladinska knjiga« je v Narodni ulici v Ljubljani pripravlja novo samoisbirno knjigarno, kjer bo dostopni prodajali knjige in glasbeni rečnin. Uprava je želela, da bi bil kupec hitreje ter učinkoviteje pošten, zato je uvedla prost pristop h knjigam. Kupci si lahko sedaj sedaj sami izbere knjigo, ki jo nato oddajo v blaginjo in jo plača. V prodajalnici so vedno tudi tri prodajalke, ki po potrebi kupcu svetujejo. R.

Na gredicah in poteh med hišami se leži debela plast blata. Prvotako je v številnih praznih stanovanjih v pritličju hiš, ki s slepih okni neveselo so proti Dravi.

Pred hišo na vogalu Vojašniške ulice grašam poštarja, kolikor stanovanec ima zdaj manj. Braka po svojem spisku: prazne so hišna številka 12, 12 in 13 v Pristanu. Več družin v Vojašniški se je preselilo, družina Božič stanuje v ulici Ob gorah. Skerbinčeva in Potokovičova v Kajzarjevi ulici. Drugi bodo prišli na vrsto, ko bodo nova stanovanja pripravljena. S upaj se bo trideset družin preselilo od tod.

Stanovanje v Vojašniški 5 a je voda povsem uničila in prizidek rušiljo. Lepo sončno popoldne je in ljudje opazujejo rušenje, govore o prizidek: — Kaj bi s temi starimi hišami, bodo vsaj prišli do novih stanovanj.

Saj, pa vendar takšna nepravilna selitev ni prista. In vsa kurjava je ostala mokra klet. — Našlje je za stare ljudi, mi pripoveduje dolgoletni predsednik krajevne odbora SZDL Jannikar: — Tu, poglejte, v tej pritlični stavbi pod starim stolpom je dom starega profesorja Berjara. Z ženo sta najstarejša prebivalca Pristana. Preselili so ju v blok na Frankolovski ulici, onstran Drave. Pa sta vsa nesrečna in imata edino željo — priti nazaj v Pristan.

Nekoliko kasneje mi potrdi to sama Franciška Berjara. — Prišla je obiskat sinovo družino, ki stanuje v hiši, imenovani »male Benetke«, ker sega v strugo Drave. — Saj niti hoditi ne znam tako, mo' pravi. Tu sem imela sinovo družino nekaj korakov stran, tam pa nikogar ne poznam!

Drobna, izmučena, toda živahna ženica mi proseče pravi: Tu sem nazaj naj našu družino. Na iz nasilne porušene hiše posidajo skladišče »lesnina«, pa bodo stanovanja. Naslednji dan se pogovarjam s podpredsednico občinske skupščine o željah obeh najstarejših iz Pristana. Čeprav vem, kako težavno je zdaj s stanovanjem v Mariboru. Za prizadele družine je občina kupila vsa razpoložljiva stanovanja. Ker teh ni bilo dovolj, je nekaj družin moralo začasnoma v delavsko naselje »Konstruktorja«, za deset družin pa morajo stanovanja najti v najkrajšem času.

Obiščem se dve stari prebivalci Pristana. 62-letno Tončko Hartman in njeno sotočevalko, toletno Lizo. Preselili so ju v stanovanjski blok v Prešihovi ulici. Privraket sem ju videla, ko sta na dvorišču pred poplavljenim stanovanjem urejali rešene drobnarje, preplašeni, neprespani.

Zdaj bi ju skoraj ne poznala — urejati sta in dobro volje. Povabita me v novo stanovanje in z veseljem razkačeta: dnevna soba s kuhinjsko in spalnica.

— Vse življenje vsa si šeleli suho in sončno stanova-

Dve marži in marža od marže

Zakaj v trgovini ne gre brez posrednika — grosista?

Iz izvečkov pogovorov o možnostih izboljšanja preskrbe Ljubljancev s sadjem in z vrtninami smo videli, da so mnenja zelo različna. Nekateri predlagajo takšno izboljšavo, ki bi znižale stroške trgovine, nekateri pa zatrjujejo, da trgovina ne more zmanjšati svojih stroškov in marž. Ali res ne gre drugače, ko da trgovci prištejejo k ceni 200 ali vsaj 100% stroškov?

Občinska skupščina Ljubljana-Center je odobrila trgovini s sadjem in vrtninami 21 odst. povprečne detajlistične marže, ki se ugotavlja ob obdobju. Ker pa ni moči pri vsem blagu pristi enako visoke marže — pri krompirju je mnogo nižja — sme trgovina v posameznih primerih pristi tudi višjo maržo — največ 50 odst.

Pri takšnih maržah v trgovini na drobno cene nikakor ne bi moglo porasti toliko kot zdaj, ko se v mnogih primerih več kot podvoji. Cene rastejo tudi pri grosistih. Sicer je grosistična in detajlistična trgovina združena v enem podjetju, a kljub temu imata vsak svojo maržo. Zdrži se pred leti ni prinesla tistega, kar smo pričakovali. Sedanja organizacija trgovine s sadjem in vrtninami ne ustreza. To so se ugotovili na mestnem svetu v Ljubljani in predlagali, da bi bilo treba dati trgovini na drobno več samostojnosti pri nakupu blaga. Zdaj namreč prodajalne velikih trgovskih podjetij ne morejo kupiti blaga mimo grosistov v svojem podjetju. Dejanska marža na ceno pridelovalcev torej naraste na najmanj 26 odst. pogosto pa tudi na 30 odst., ker jo zaračunavajo tudi od odvrsnih stroškov grosistov. To je povprečna marža brez uporabe možnosti zvišanja do 50 odst.

Trgovsko podjetje Agropromet v Celju je lani vse leto doseglo pri povprečni grosistični marži 30,08 odst. Detajlistična mreža v tem podjetju je bila sorazmerno nizka — le 16,40 odst. v resnici pa ni bila mnogo nižja kot 25 odst. od tiste cene, po kateri je podjetje nakupilo blago pri pridelovalcih.

Nekateri trgovci pravijo, da so v sosednjih državah detajlistične marže višje kot pri nas, npr. 30 odst. Pri tem pa ne omenjajo, da tamkaj samostojni trgovci kupijo

Stroški grosistov podražajo blago do sedanjih, mar-

Črnega ribeza ni bilo preveč

Soka še vedno primanjkuje, čeprav ima visoko ceno

Nekateri lastniki ribezovih nasadov so letos zaskrbljeni spravevali, kaj naj počno s pridelkom, češ da ga ne morejo prodati, in kaj naj počno z novimi nasadi. Takšno vznemirjenje pa je najpogostejše povzročila le mestnost pri prodaji pridelka, zakaj črnega ribeza še dolgo ne bo v Sloveniji toliko, da bi ga bilo preveč. Tako pravijo v kmetijski zadrugi Šmarje pri Jelšah, ki ima obrat za proizvodnjo ribezovega soka. Na kmetijskem kombinatu Šentjur, ki je na svojem območju kupoval ribez za izvoz, pa pravijo, da je letos bilo celo konjunkturno leto.

Kaj je potem še moglo vznemirjati nekatere lastnike ribezovih nasadov?

Obrat za proizvodnjo sadnih sokov ima premajhno zmogljivost za sedanjega proizvodnjo črnega ribeza. Trgovanje novega obrata sicer gre v korak s širjenjem nasadov, ne pa tudi uresničevanje načrtov. Oprema za novi obrat z dovolj veliko zmogljivostjo je že prispejala, kredit za gradnjo novih prostorov je bil odobren že letos, ni pa bilo moči najti nekaj milijonov dinarjev za lastno udeležbo pri uporabi kreditov. Zato ribezov sok še vedno proizvajajo v starih prostorih s starimi napravami, nova oprema pa čaka.

Ribezovega soka je v Sloveniji premalo, čeprav ga v trgovini in gostiščih prodajajo po visoki ceni. Stari obrat v Šmarju ne more izpolniti vseh naročil, čeprav

kollektiv dela v dveh in celo treh izmenah. Zato so letos 150 ton svežega črnega ribeza zvozili v Zahodno Nemčijo. Ko bo urejen novi obrat za proizvodnjo ribezovega soka, pa bodo raje izvažali sok.

Odkupna cena črnega ribeza za izvoz in domačo pridelavo je bila za enako kakovost enaka. Zato so se nekateri pridelovalci po nepotrebnem trudili, naj bi izvozili prav njihov pridelok. In prav takšna želja in bojazen, da ne bodo mogli prodati vsega pridelka, je ob obiranjju povzročala največ negotovanja — razen tistih, seveda, ki so imeli slab pridelok — ker bi nekateri radi na mah dovolj zabojev za celotensko obiranje. Zabojev pa ni bilo v začetku dovolj za vs pridelok, ampak le za spriti.

Do prihodnjega obiranja črnega ribeza bo novi obrat

— Pri drugi so nama sicer vse rešili, toda bilo je že tako uničeno. Če boste kaj pisali, zapišite najino zahvalo vsem, ki so nama pomagali, posebej pa Rdečemu križu za toplo hrano in denarno pomoč!

— Vama je dolgčas po Pristanu?

— To pa to. Vsak dan greva dol pogledat. Veste, vse tiste pred hišo sem jaz

negovala, pravi Tončka.

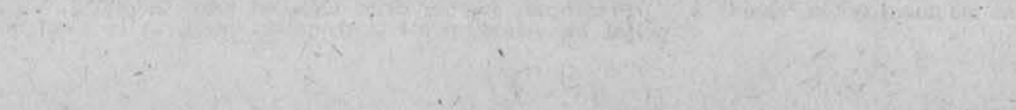
— Ja, če bi človek mogel kar tak pozabiti vsa leta, ki sva jih preživeli tam ob Dravi! Veliko lepš spominov imava nanje. Kako živahno je bilo, to so se v malih Benetkah ustavljali flosarji, ko je bilo vse okrog polno lesa. Ko je bil še stari most, v Vojašniški ulici pa polno trgovin in gostišč!

Stari Lent, Pristan. Stari

Maribor s svojo romantiko in značilno podobo. Drava je letos dvakrat surovo posegla v življenje njegovih prebivalcev. Kmalu bo posegla še v njegovo podobo.

Temu je po primorala bitka za električno energijo — ko bo nastalo jezero za hidroelektrarno Srednja Drava in se bo s družin moralo preseliti s Pristana.

J. PESTAJ

POGLEJ NA PRISTAN Z MARIBORSKEGA MOSTU

Akcija ob nepravem času

»Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu«

Zvezni svet za varnost prometa je za svojo prometno vzgojno akcijo pod naslovom »Za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu« izbral kaj neprimeren čas. Akcija se je namreč začela 1. junija in naj bi trajala do konca oktobra. Večji del akcije pa je bil med šolskimi počitnicami in med dopusti, zato uspeh prav gotovo ne bo tak, kot bi lahko bil. Kljub temu pa so občinske komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu storile vse, da bi do konca oktobra uresničile naloge, ki so jih sprejele.

Republiška komisija je kot organizator akcije v Sloveniji takoj junija priredila, zvezni program republiškim potrebam in republiški akciji, ki je nosila naslov »Več skrbni prometni vzgoji v naselju«. Vsem občinskim komisijam je takoj razposlala 6.000 izvodov velikega lepaka, ki opozarja pešce na hojo po levi strani ceste, in 200.000 letakov z isto vsebino. Za predvajanje v kinematografih so izdelali 160 barvnih diapozitivov in dva kratkometražna filma pod skupnim naslovom »Ljudje na asfaltu«, ki ju bodo s pridom uporabljale tudi vse občinske komisije.

Komisija pa tudi pripravila prometni film pod naslovom »Varna vožnja«, srečna vožnja, s katerim želijo pokazati mladini in odraslim nevarnosti, ki spremljajo voznika na cesti v jesenskih in zimskih dneh.

Bolj ali manj delavne pa so bile tudi posamezne občinske komisije. Kot doslej se je tudi tokrat najbolj izkazala kranjska komisija, ki je izdala 2.000 velikih in 250.000 malih letakov. Na pripočila mnogih občinskih komisij so cestna podjetja obnavila označbe cest, in s tem zagotovila večjo varnost pešcem pri hoji čez cesto. V prvem delu akcije so pripravili predavanja, ki so jih spremljali s kratkimi filmi in s diapozitivi. Uredili so tudi več razstav in izložbenih oken ter na cestah izven naselij namestili več panojev — opozoril pešcem, naj hodijo po levi strani ceste. Na 151 predstavitelj je bilo skoraj 100.000 občanov, zvečine mladine. Prevenitvno pa so ukrepli člani komisij oziroma prometni miličniki tudi na cestah. Prevladuje mnenje, da bi bilo treba poostrižati kontrolo predvsem na stranskih cestah, kjer je mnogo kolesarjev, ki se vozijo nedisciplinirano in s po manjkajočo opremljenimi kolesi.

Kljub neugodnemu času lahko rečemo, da je akcija uspela, oziroma da bo uspela, saj se ni končala. Dokaj več je bilo uspeha s kolesarji kot s pešci. To pa je tudi razumljivo, saj novost temeljnega zakona o varnosti prometa, da morajo hoditi pešci na odprtih cestah po levi strani, uči povsem nasprotno, kar smo doslej učili pešce.

V. S.

J. PESTAJ

C.

G.

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

J. PETEK

NOVI GRSKI MANDATAR — 22. septembra se bo predstavila grškemu parlamentu nova vlada Stefana Stefanopula, sestavljena predvsem po zaslugi disidentov iz Papandreouve unije centra. Ob tem pravi Papandreu, da niti vlada niti parlament ne izražata mnenja ljudstva, dvor pa da izrablja svojo oblast. Na sliki: Stefanos Stefanopoulos odhaja z dvora po prisegi kralju. Foto: AP

CENTER ZA ZVEZO NA LAHORSKI FRONTI — Na lahorski fronti, od koder je naša slika, posneta v soboto, si stojijo indijske in pakistanske čete nasproti na 30 metrov razdalje, ob bregovih prekopa Ičogil. Ta brani Indijcem prodor proti Lahoru. Čez dan včeraj je bilo z obeh strani več letalskih napadov. Pakistansko vrhovno poveljstvo tudi sporoča, da je bilo včeraj na vseh boljših zatišje. Foto: AP

TISKOVNA KONFERENCA SIKKIMSKE KRALJICE — Sikkinska kraljica Hopla, po rodu Američanka Hope Cooke, je v soboto govorila na tiskovni konferenci v londonskem hotelu Hilton. Novinarjem je razložila položaj Sikkima v zvezi s kitajskim ultimatom Indiji. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

VS: »Ustavite ogenj!«

tične poudarke že tako in tako napetemu vzdušju, ki je zadnjih 48 ur prevladovala na sedežu svetovne organizacije. Od dopoldne v nedeljo pa pozno v noč je bilo pričakovati, da se bo varnostni svet sestel vsak hip, vendar so sestaneke nenehno prelagali vse do ene ure po polnoči, ko je naposled predsednik z udarcem kladivca ob mizo oznanil, da se je varnostni svet končno zdelil o besedi resolucije, ki jo je sestavila nizozemska delegacija, in da se torej lahko začne javna in uradna seja.

»Poglaviti namen resolucije,« je rekel nizozemski delegat, »je ustavitev sovražnosti, njen drugi cilj pa je rešitev širšega političnega problema.« Poudaril je še, da resolucije ne bi bili mogli predložiti, če ne bi bile sodelovale neustalne članice in če je ne bi enotno podprle stalne članice.

Za kaj je pravzaprav šlo? O čem so se tako dolgo sporazumevali? Šlo je za to, kako naj bi formulirali besedilo v zvezi s sporom samim, s celotnim kašmirskim problemom, in kako opozorilo »vsem državam, naj s svojimi akcijami ne poslabšajo že tako nevarnega položaja? Pri tem so vsaj delno imeli v mislih tudi kitajski ultimati.

Varnostni svet je na svojem sobotnem sestanku upošteval U Tanove nasvete v zvezi s sedmimi poglavitimi ustanovne listine, ki predvideva sankcije. Sprejeta resolucija je veliko blažja. Res je, da zahteva ustavitev sovražnosti, vendar tega ne ukazuje. Prav tako se ne sklicuje na konkretne člene tega poglavja ustanovne listine, ki govorijo o ukrepih v primerih »ogrožanja mira, kršitve mira in agresivnih dejanj«. Besedilo resolucije ne označuje spopada kot »kršitev miru«, kakor ga je označil U Tant.

Resolucija se zavzema za takojšnjo ustavitev sovražnosti, hkrati pa se izreka tudi za

»preučitev« političnega problema. Prav tako ne poziva še kof prizadetih držav, da bi se osebno sestala. Francoski delegat je v obrazložitvi poudaril, da sta poziv za prekinitev sovražnosti in interes varnostnega sveta za politično rešitev »nenaklovnost«.

Kot je znano, je Indija privolila v »brezpogojno ustavitve sovražnosti, vendar pa nenehno poudarja, da političnega problema ni, ker je država Kašmir in Džamu »integralni del Indije«. Pakistan pa v nasprotju s tem vztraja, da sta omenjeni načeli povezani in medsebojno odvisni drugo od drugega. Zato je Pakistan tudi zahteval, da bi morali hkrati z ustavitvijo sovražnosti rešiti tudi politični problem, in sicer na podlagi plebisicita.

Približno tako sta Indija in Pakistan reagirala na resolucijo, čeprav New Delhi in Ra valpindi uradno še nista sprejela. Tukaj pa zdaj pazljivo analizirajo, kakšne možnosti ima Kosigin s svojim pozivom, naj bi se sestala štiri in Ajud Kan, in s svojo ponudbo »dobrih uslug«. Sovjetsko potozko razlagajo kot precej pomembno, hkrati pa tako navajajo tudi določene težave, ki bi spremljale njeno realizacijo.

Kašmirski vojaški spopad torej spremljajo zdaj na več vzporednih tirih, ki imajo svoja stikališča pa tudi razhajila. Varnostni svet je pripravljen še nadalje ukrepati, čeprav je očitno, da bi bilo v primeru neuspeha te tretje resolucije v zvezi s sedmimi poglavitimi ustanovne listine, ki predvideva sankcije. Sprejeta resolucija je veliko blažja. Res je, da zahteva ustavitev sovražnosti, vendar tega ne ukazuje. Prav tako se ne sklicuje na konkretne člene tega poglavja ustanovne listine, ki govorijo o ukrepih v primerih »ogrožanja mira, kršitve mira in agresivnih dejanj«. Besedilo resolucije ne označuje spopada kot »kršitev miru«, kakor ga je označil U Tant.

Resolucija se zavzema za takojšnjo ustavitev sovražnosti, hkrati pa se izreka tudi za

Prvi dan zasedanja bodo morali izvoliti predsednika, podpredsednika in šefe glavnih odborov. S temi volitvami skupščina pravzaprav oblikuje svoj generalni komite, ki potem izdela njen delovni program, ga torej tehnično, pa tudi politično določi. Kot je že znano, je vzhodnoevropska skupina predlagala za predsednika jugoslovanskega kandidata, vendar je jugoslovanska delegacija kandidaturu umaknila v skladu s stališčem, da bi morala biti predsednik kandidatura izraz soglasja, ki jih bo morala skupščina rešiti. Če se ji bo posrečilo formalno premagati to hudo krizo, bodo vendarle ostali še številni problemi, ki jih bo morala rešiti, da bi tako potrdila svojo sposobnost in učinkovitost.

J. VRHOVEC

Vabilo Šastriju

V Ravalpindiju se nadaljuje živahna diplomatska aktivnost v pričakovanju uradnega odgovora na zadnjo resolucijo varnostnega sveta. Predsednik Ajud Kan je danes med drugimi sprejel tudi ameriškega veleposlanika. Pakistanska vlada tudi še ni odgovorila na včerajšnji sovjetski predlog.

Neko neznano letalo je včeraj sestrelilo indijsko letalo, v katerem je potoval predsednik vlade indijske države Gudžarat, Balvantraj Mehta.

Na velikem zborovanju v Surabaji na vzhodni Javi so zahtevali, naj indonezijska vlada pretrga diplomatske stike z Indijo in naj ustavi ves uvoz iz Indije v Indonezijo. Zahtevali so tudi, naj Indonezija pretrga diplomatske stike z ZDA.

»Prava senzacija«

volivci ter v Westfaliji in nekaterih velikih mestih, še niso izpolnili. »Uspeh je prejemljen,« je odprto izjavil eden izmed podpredsednikov stranke Fritz Erler. Veliko vprašanje o katerem so začeli tu takoj razpravljati, je, kako se bo v bodoče stranka orientirala. Njen sedanjí predsednik Willy Brandt po vsej verjetnosti ne bo več imel tako pomembne vloge, kot jo je imel doslej. Pričakujejo, da se bodo močnejše priglasi k besedi tiste struge, ki v stranki, ki so proti njenemu desnemu kurzu in ki upravičeno trdijo, da je SPD »zgubila svoj profil«.

Kakšna bo po teh volitvah zahodnonemška politika? CDU se je sicer utrdila na oblasti, vendar pa je v njenem vodstvu precej osebnosti, ki bi bile zadovoljne, če bi socialisti »demokrati« včeraj dobili legitimacijo za sodelovanje v vladi. Problemi, s katerimi se bo bomska vlada v naslednjih mesecih in letih morala spoprijeti, so namreč izredno težavi, in v perspektivi bi se krškimskim demokratom splašalo, če bi del odgovornosti za pričakovano »sušna leta« zahodnonemške politike nosila tudi dosedanja opozicija. Z Erhardovo zmago so nasproti, ki velike koalicije prevladali.

Prihodnja leta bo morala vlada »menenoma stati pri blaginji«, kot se je izrazil eden izmed poznavalcev tukajšnjih razmer. Davila gospodarska konjunktura je ustvarila vrsto anomalij, ki jih je mogoče odstraniti: hiperprodukcija v nekaterih industrijskih panogah, posebno kovinskih, upadanje izvoza, nekonkurenčnost kmetijstva na evropskem trgu, izredno težavi problemi prometa v velikih mestih, porazno nizka raven solstva in splošne izobrazbe, nezadostna zdravstvena zaščita. Gospodarske težave so dolga opozarjajo, da je treba konjunkturo zavrti in da je zvišanje davkov nujno, toda zasorodnje konferenci in razstojne odločitve, ki jih je vlada ta vprašanja dosledno odlagala. Njihovo reševanje bo zelo neenotno.

Na zunanje političnem področju je pričakovati nadaljnjo ohladiitev odnosov s Francijo in še močnejšo povezavo z Washingtonom. Zunanji minister ostane »atlantist« Gerhard Schröder. V skladu z ameriško linijo, da je treba postopoma, a selektivno, normalizirati odnose s socialističnimi državami, bo Schröder nadaljeval svojo politiko »podpiranja vrat proti vzhodu«, vendar pa bi pričakovati revizije dosedanje politike glede nemškega vprašanja. Nemški položaj v evropski gospodarski skupnosti ne bo lažji temveč težji in ker je skupno tržišče za zahodnonemško industrijo življenjskega pomena, bo morala bomska vlada Franciji močno popustiti glede enotnih cen za kmetijske pridelke. Zvezna republika si bo še naprej prizadevala po atomski participaciji v okviru atlantskega pakta, toda dogodki na ženeški razoročitveni konferenci in rastoče možnosti za sklenitev sporazuma ali vsaj dogovora o nerazširjanju atomskega orožja zbujajo upanje, da v tem ne bo uspeha.

Erhard se namerava v kratkem sestati z de Gaulleom in Johnsonom, državni sekretar v zunanjem ministertvu Karl Carstens pa se danes odpravilja v Moskvo, da bi zvedel, ali je premier Kosigin pripravljen potovati v Bonn. Zunanje politična dejavnost bodoče vlade se je torej že začela. Svetovna javnost z napetostjo pričakuje, ali se bodo zdaj, ki je položaj v Zvezni republiki spet normalen in ko se Bonn ne more več izgovarjati na predvolilno atmosfero, pokazali kakšni novi originalni prijem ali celo elementi realizma v zahodnonemški zunanji politiki.

SLAVKO FRAS

Živahnejša menjava v EFTA

Trgovina z deželami EGS pa se zmanjšuje

ZENEVA, 20. sept. (Reuter). — V petletnem poročilu EFTA — poročilo so objavili danes v Zenevi — piše, da je trgovinska menjava med državami članicami evropskega združenja za svobodno trgovino v 12-mesečnem razdobju od junija letos naraščala hitreje kot v katerikoli letu, odkar obstaja ta grupacija, ki jo sestavljajo Velika Britanija, Avstrija, Danska, Portugalska, Norveška, Švedska in Švica, Finska pa je pri družena članica.

V poročilu piše, da je bil pri vseh državah članicah, razen Portugalske, v omenjenem enoletnem razdobju gospodarski uspeh za 5 do 7 odstotkov večji kot leto prej. Gospodarski razvoj je bil hitrejši po sklepu držav članic, da dopustijo povečanje cen, spremljati pa so ga običajni problemi, ki jih je zaslediti ob hitrejšem naraščanju proizvodnje, namreč pritisk na sklade in pomanjkanje delovne sile. Velika Britanija je imela prav zato še zlasti velike težave s svojo plačilno bilanco.

V zvezi s trgovinskimi stiki k drugo zahodnoevropsko grupacijo, z EGS, poročilo ugotavlja, da se je naglo zmanjšal izvoz iz držav EFTA v države EGS. Izvoz iz EFTA v EGS je bil leta 1964 v primerjavi z letom 1963 večji samo za 6,4 odstotka, medtem ko se je v prejšnjih petih letih povečal povprečni letni izvoz za 11,5 odstotka.

To je nemara prvi znak, da je čedalje hušja carinska diskriminacija med EFTA in EGS začela škodovati njuni medsebojni trgovini.

Zaradi počasnejšega naraščanja izvoza se je trgovinski primanjkljaj EFTA z državami EGS povečal leta 1964 na 2 milijardi 600 milijonov dolarjev, medtem ko

Slabo zanimanje francoskih volivcev

PARIZ, 20. sept. (Tanjug). Na včerajšnjih delnih volitvah v enem izmed pariskih okrožij je prazno mesto v parlamentu vnovič dobila vladna unija za novo republiko (UNR). Za mesto je kandidiral notranji minister Roger Frey, ki je dobil 50,2 odstotka glasov, torej več kot kandidat UNR leta 1962. Hkrati je dobila več glasov tudi KP Francije, in sicer za 3 odstotke več kot pri prejšnjih volitvah. Absolutno večjo pa so vsi kandidati dobili manj glasov kot na prejšnjih volitvah, saj ni volilo kar 48 odstotkov upravičencev, kar je celo za Francijo zelo veliko.

Levičarske stranke so volile razcepljene — komunisti sami zase, socialistična stranka (SFIO) pa je podprla združeno socialistično stranko (PSU).

Palestina — »problem razseljenega naroda«

KAIRO, 20. sept. (Tanjug). Arabske države bodo zahtevale, naj na 20. zasedanju generalne skupščine OZN preučijo palestinjski problem, temveč kot problem beguncev, in razseljenega naroda, ki mu je treba omogočiti vrnitev v svojo domovino. To je sklenil svet arabske lige na svojem rednem zasedanju v Casablanci.

Ker prisojajo arabske države jubilejnemu zasedanju generalne skupščine poseben pomen, so sklenile poslati v New York svoje zunanje ministre.

Slovo Zagorjanov od Litvancev

ZAGORJE OB SAVI, 20. septembra. Danes jutraj se je zagorsko prebivalstvo poslovilo od litvanskega ansambla »Nemunas«, ki je gostoval v soboto v Zagorju ob Savi. Včeraj pa v Trbovljah Zagorjani so pripravili gostom slovesen sprejem v soboto popoldne, po koncertu pa so ljudje odpeljali goste na svoje domove. V. C.

Zadnje vesti

Kitajska obtožuje Indijo, da izziva oborožen spopad

Kitajska vlada je poslala novo noto Indiji

PEKING, 20. sept. (Reuter)

Kitajska vlada je danes obtožila Indijo, da načrtno izziva oborožen spopad med obema državama. To je rečeno v noti, ki jo je kitajsko zunanje ministrstvo izročilo danes indijskemu odpravniku poslov v Pekingu. V noti je rečeno, da so indijske čete prodrele 4 km na kitajsko ozemlje pri Dumčelu na zahodnem sektorju indijsko-kitajske meje in da so odprle ogenj na kitajske civiliste.

»To je dejanje resne kršitve kitajskega ozemlja in suverenosti ter premišljenega izzivanja za oboroženi spopad,« je rečeno v kitajski noti. Kitajska vlada v tej noti poziva Indijo, naj preneha z vpadi in izzivanji, ker bo drugače »polno odgovorna za vse posledice, ki bi lahko iz tega nastale.«

Pakistanske koncentracije na vzhodni meji

NEW DELHI, 20. sept. (Reuter). Diplomatski in politični opazovalci v indijski prestolnici menijo, da bo Indija sprejela zahtevo varnostnega sveta za ustavitve ognja, če tudi imajo visoki funkcionarji nekatere pripombe v zvezi z resolucijo. Predvsem gre za formulacijo, da je »v osi ovi spopada politični problem.«

Ugoditev zahtevi varnostnega sveta poudarjajo danes v New Delhiju, bi imelo neugodno vojaški aspekt za Indijo, ki meni, da njene akcije v vojaškem pogledu v tem momentu »zelo dobro stojijo«. Povratek na položaje od 5. avgusta na črto premirja, ki je po konfiguraciji neugodna za Indijo, bi omogočila Pakistanu, da bi se nadalje pošiljal ilegalne na indijski del Kašmira. To bi hkrati pomenilo tudi nevarnost za indijske komunikacijske linije z obmejnimi predelom v Ladaku. Na meji proti Kitajski.

Zvedelo se je tudi, da je po kitajskem ultimatu prišlo do velike koncentracije pakistanskih sil na vzhodni pakistanski meji. Indijske vojaške sile so sprejele ustrezne ukrepe.

Ameriško letalo sestreljeno nad LR Kitajsko

PEKING, 20. sept. (Hsinhua). Danes so nad Kitajsko sestrelili ameriško letalo tipa »F-104« in pilota ubili.

V sporočilu je bilo rečeno, da je bilo ameriško letalo sestreljeno, ker je kršilo kitajski zračni prostor zahodno od otoka Hainan. Pol ure zatem, ko je letalo priletelo v kitajski zračni prostor, ga je nad mestom Hainan napadel kitajski lovec.

Ameriško letalo je pilotiral

»STANDARD« zgoranje in spodnje usnje in »STANDIT« kemična pomočna sredstva za čevljarstvo industrijo. Zahtevajte cenike in prospekte.

»STANDARD« industrija usnja kemičnih izdelkov in plastičnih mas KRAJ

Telegrami

ZOPER BARBARSTVO — BRUXELLES. Izvršni komite svetovnega sveta za mir je pozval vse mirovne organizacije na svetu, naj protestirajo zoper »barbarska dejanja Američanov v Vietnamu in zoper ameriško agresijo na Vietnam, ki se bori za svobodo«. Mednarodni Rdeči križ so pozvali, naj protestira zoper kršitev ženevskega protokola iz leta 1925, ki prepoveduje uporabo strupa in bakteriološkega orožja v vojaške namene.

PROCES V GRADCU — GRADEC. Tu sodijo bivšemu asistentu univerze dr. Norbertu Burgerju in 26 sodelavcem zaradi obtožbe, da je organiziral bombne napade na Južnem Tirolskem v Italiji.

ZASEDANJE SEV — MOSKVA. Danes se začelja XIX. zasedanje izvršnega komiteja sveta za medsebojno ekonomsko pomoč (SEV). Govorili bodo o gospodarskem in znanstveno-tehničnem sodelovanju.

ASTRONAVTA PRI GURSELU — ANKARA. Turški predsednik je v nedeljo sprejel ameriškega astronava Coopera in Conrada, ki sta mu izročila album slik o poletu »Gemini-5«.

PROTI TUJIM OPORIŠČEM — DŽAKARTA. Indonezijska nacionalna fronta v celoti podpira mednarodno konferenco proti tujim oporiščem, ki bo prihodnji mesec v Džakarti. Predsednica te konference Utami Surjandarma pravi še, da bo to »prava mala konferenca novih sil, ki se pojavljajo«.

INDUSTRIJSKA ENERGIJA — BERLIN (NDR). Začela se je četrta mednarodna konferenca strokovnjakov za vprašanja energije. V središču pozornosti so vprašanja energetskega planiranja in racionalizacije v energetiki, posebej še v kemični industriji in metalurgiji. Sodelujejo tudi naši strokovnjaki.

KONTINGENT ZA KOREJO — SEUL. Prvi del južnokorejske divizije, ki so jo poslali v Južni Vietnam, je včeraj odpotoval iz Seula. Šteje 5000 vojakov in oficirjev.

GOLDA MEIR V FRANCIJI — PARIZ. Včeraj sta se sestala izraelski minister za zunanje zadeve Golda Meir in njen francoski kolega Couve de Murville. Govorila sta o tekočih problemih, zlasti o tistih, ki posebej zanimajo Francijo in Izrael. Golda Meir ni hotela komentirati arabskega vrha v Casablanci.

ZALOSTNA VLOGA — KAIRO. Tako piše včerajšnji »Al Ahrām« o bitem irakem premieru, generalu Abdel Razaku v zvezi z nedavnimi dogodki v Iraku. List potrjuje, da gre za poskus ponesrečenega državnega udara. Vsi kairski listi dajejo irakemu uradnemu sporočilu o dogodku veliko publiciteto.

ODPOSLANEC BONNA — BONN. Pod vodstvom državnega sekretarja za zahodnonemško zunanje ministrstvo Carstensa je odpotovala v Moskvo vladna delegacija, da bi se udeležila mednarodne razstave kemije. Dejanjsko pa je poudarek na razgovorih o celotni politični problematiki med Sovjetsko zvezo in Zvezno republiko Nemčijo.

Pa še to:

VARČEVANJE — Na neki pošti v Makedoniji svetijo s petrolejkami. Električno razsvetljavo so opustili »v cilju varčevanja in zato, da bi lahko povečali osebne dohodek« (iz poročila centralnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez o dohrib in slabih straneh uveljavljanja gospodarske reforme).

Vreme 20. SEPTEMBRA 1965

Temperature			Prognoza		
Ob	07	13	VREMENSKA SLIKA:		
Ljubljana	8	12	Nad severnim Balkanom se zadržuje področje hladnega zraka in povzroča oblačno vreme s padavinami. Nad zahodno in srednjo Evropo je obsežno področje visokega zračnega pritiska s toplim zrakom, ki se bo počasi razširjal nad naše kraje.		
Planica	3	14			
Brnik	7	11			
Maribor	11	13			
Slov. Gradec	8	13			
Novo mesto	9	12			
Koper	13	16			
Kranj	13	16			
Reka	13	16			
Polj	13	17			
Split	15	18			
Dubrovnik	15	18			
Zagreb	13	13			
Beograd	12	12			
Sarajevo	8	9			
Titograd	17	17			
Skopje	14	25			
Celovec	—	14			
Gradec	8	15			
Dunaj	10	14			
Milano	9	21			
Genova	16	23			
München	8	15			
Zürich	7	15			
Benetke	13	22			

JUGOSLAVIJA: Pretelno oblačno bo, vmes se manjše padavine, predvsem v vzhodnih krajih. Ob Jadranu bo deloma sončno.